

• GENEL YETENEK - LİSANS -
DENEME SINAVI 1 - ÇÖZÜMLER

1. **B** Öncülde verilen parçada edebiyatçılarla yani sanatçılarla ilgili çeşitli değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir. Parçada sanatçıların topluma karşı sorumlu oldukları ve bunun için çabaladıkları ifade edilmektedir. Parçada verilen “diğerkâmlık abidesi” ifadesi ile de sanatçıların topluma yönelik karşılıksız fayda sağlamaya çalıştıkları ifade edilmeye çalışılmıştır. Çünkü “diğerkâmlık” yani “özgeçiliclik”, kişisel yarar gözetmeden başkalarına yararlı olma anlamını taşımaktadır. Parçada “diğerkâmlık abidesi” denerek de sanatçıların bu yanları ifade edilmiştir.
2. **B** Cümle oluşturma sorularında, cümlelerin kurallı ve anlamlı olması istendiğinden öncelikle yargı değeri taşıyan (yüklem olan) söz öbeği tespit edilir ve bu öbek sona çekilir. Daha sonra diğer söz öbekleri dil bilgisi kuralları göz önünde bulundurularak sıralanır. Buna göre öncülde verilen numaralanmış sözler incelendiğinde yargı değeri taşıyan yani yüklem olabilecek ifadenin IV numaralı “genetiği değiştirilmiş domates üretti” söz öbeği olduğu görülmektedir. Bu söz en sona çekilip dil bilgisi kuralları ve anlam akışı çerçevesinde diğer söz öbekleri sıralandığında cümle şu şekilde ortaya çıkmaktadır:
(III) Bilim insanları üzüm salkımı veya çiçek (I) buketleri gibi sık bir yapıya sahip olan (V) ve tarla domateslerine hiç benzemeyen (II) kırk gün içinde yenebilecek bir (IV) genetiği değiştirilmiş domates üretti.
Buna göre sıralama III-I-V-II-IV biçimindedir ve baştan dördüncü, II numaralı söz öbeğidir.
3. **A** Öncülde verilen parçanın II numaralı cümlesinde genomik profillemeye sayesinde, kanser geninde yaşanan değişimlerin tarandığının açıklanması B seçeneğini; III numaralı cümlesinde II numaralı cümlede ifade edilen genomik profillemeye teknolojisinin, kanserin teşhis sürecini kısaltmak için geliştirildiğine atıf yapılması C seçeneğini; IV numaralı cümlesinde III numaralı cümlede kanser tedavi haritası çıkarıldıktan sonra atılan adımların açıklanması D seçeneğini; V numaralı cümlesinde IV numaralı cümlede açıklanan raporlama sonucunda bir yol haritasının elde edildiğinin açıklanması E seçeneği doğrulamaktadır. Ancak parçanın I numaralı cümlesinde kanser araştırmalarının arttığı söylene de kanser vakalarının arttığı konusunda bir açıklama yapılmamıştır.
4. **D** Parçada geçen cümleler anlam ve dil bilgisi kuralları çerçevesinde incelendiğinde parçanın IV numaralı “Şu ana kadar görülen yangınların en önemli nedeni ağaçların, otların ve toprağın su kaybetmesindendir.” cümlesinde hem özne olarak “...nedeni” sözcüğünün hem de yüklemde “-den” ekinin kullanılmasının anlam bozukluğuna neden olduğu görülmektedir. Çünkü yüklemde kullanılan “-den” ayrılma/çıkma hâl eki bir neden açıklama işlevi ile kullanılmıştır. Cümlelerin öznelerinde de “neden” kelimesinin kullanılması bu ba-

kımdan bir gereksiz sözcük kullanımını ortaya çıkarmıştır. Bu cümlelerin “Şu ana kadar görülen yangınların en önemli nedeni ağaçların, otların ve toprağın su kaybetmesidir.” veya “Şu ana kadar görülen yangınlar ağaçların, otların ve toprağın su kaybetmesindendir.” biçiminde kurulması gerekirdi.

5. **E** Öncülde verilen dizelerde geçen “niyeti yazın kışın, mevsimin” ifadesi tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş isim tamlamasını; “o solgun şekil” ifadesinde “o” işaret sıfatı ile “solgun” niteleme sıfatının “şekil” adını aynı anda tamamlaması hem belirtme hem de niteleme sıfatı almış adı; “Sen” sözcüğü bir kişi zamiri olduğundan kişi adının yerini tutma görevli sözcüğü; “sesinde” sözcüğü “onun” tamlayanına ait olarak kullanıldığından ancak bu tamlayan dizelerde yazılmadığının tamlayanı düşmüş isim tamlamasını örneklemektedir. Bu durumda A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler dizelerde yer almaktadır. Ancak dizelerde zarf-fiil eki ile türemiş herhangi bir sözcük kullanılmamıştır.
6. **D** Ayrılma/çıkma durumu eki (-dan, -den, -tan, -ten) eklendiği sözcüklerde farklı işlevlerde kullanılmaktadır. Buna göre A seçeneğinde “yalnızlık”, B seçeneğinde “göz bebeklerinin büyümesi”, C seçeneğinde “korku” ve E seçeneğinde “yükseldiği” ifadelerine eklenerek cümlelerde yer alan fiillerin nedenlerini belirtme görevi yüklenmiştir. Ancak D seçeneğindeki cümlede bir zaman kavramı olan “akşam” sözcüğüne eklenerek cümlesindeki fiili zaman bakımından belirtme görevi üstlenmiş, böylece zaman zarfı ortaya çıkarmıştır. Bu durumda işlev bakımından diğer cümlelerdeki kullanımlarından ayrılmıştır.
7. **C** Öncülde verilen parçadaki I numaralı cümlelerin öznesi “Bembeyaz bir kar örtüsü” söz öbeğidir ve bu öbek, sıfat tamlamasından oluşmuştur. Ancak tamlayan görevindeki sıfat, bir sıfat-fiil öbeği değildir. II numaralı cümlede özne “İnsanlar” adı; IV numaralı cümlede özne “Çiftçilerin çoğu” isim tamlaması; V numaralı cümlede özne “Bazıları” belgisiz zamiridir. III numaralı cümlede ise özne “Beyaz bir örtünün altında kalmış hissi uyandıran köy” söz öbeğidir ve bu öbek, sıfat tamlamasından oluşmuştur. Tamlayan görevindeki sıfat da “Beyaz bir örtünün altında kalmış hissi uyandıran” sıfat-fiil öbeğidir. Bu durumda soru kökünde belirtilen cümlelerin III numaralı cümle olduğu görülmektedir.
8. **E** A seçeneğindeki cümlede “arabayı” sözcüğü “bıraktı” fiilinin; B seçeneğindeki cümlede “Sayfayı” sözcüğü “çevirip” zarf-fiilinin; C seçeneğindeki cümlede “okulu” sözcüğü “merak ediyordu” fiilinin; D seçeneğindeki cümlede “kaygıyı” sözcüğü “kontrol etme” isim-fiilinin nesnesi konumundadır. Bu nedenle söz konusu sözcüklerin üzerindeki “-ı, -i” ekleri birer belirtme hâl ekidir. Ancak E seçeneğindeki cümlede “Hayali” sözcüğü örtük olarak “çocuğun/onun” tamlayanına aitlik anlamı bildirdiğinden bu sözcüğün üzerindeki “-ı, -i” eki, üçüncü tekil şahıs iyelik ekidir. Dolayısıyla E seçeneğindeki cümlede altı çizili sözcük ötekilerden farklı işlevde bir ek almıştır.

9. A Parçada verilen II numaralı virgül (,) sıralı soru cümlelerinin arasında olduğundan; III numaralı soru işareti (?) soru anlamlı cümlelerin sonunda olduğundan; IV numaralı nokta (.) anlamca tamamlanmış yani yüklemi olan bir cümlelerin sonunda olduğundan; V numaralı noktalı virgül (;) kendinden sonra virgüllerle sıralanmış unsurlardan ayrışması gereken öznenin sonrasında olduğundan doğru kullanılmıştır. Ancak I numaralı virgül (,) şart ekinin (-sA) sonrasında kullanılarak bir noktalama yanlışlığı yapılmıştır. Çünkü şart ekinin (-sA) sonra virgül (,) konmaz.
10. E Öncülde verilen parçadaki numaralanmış sözler yazım kuralları çerçevesinde incelendiğinde I, II, III ve IV numaralı sözlerin yazımında herhangi bir yanlışlık olmadığı görülmektedir. Ancak V numaralı “eldeğirmenleri” sözcüğünün yazımında yanlışlık yapılmıştır. Birleşik kelimeyi oluşturan sözcüklerden ikincisi ya da her ikisi anlamını koruyorsa sözcükler ayrı yazılır kuralı gereğince bu sözcüğün “el değirmenleri” biçiminde yazılması gerekirdi.
11. B Öncülde verilen dizelerde görülen ses olayları şu şekildedir:
şehirin → şehir – in (ünlü düşmesi)
çıktı → çık – dı (ünsüz benzeşmesi/sertleşmesi)
aşığı → aşık – dı (ünsüz benzeşmesi/sertleşmesi)
Diğer sözcüklerde ise herhangi bir ses olayı yaşanmamıştır. Buna göre dizelerde görülen ses olaylarının “ünlü düşmesi” ve “ünsüz benzeşmesi” olduğu ifade edilebilir.
12. B Öncülde verilen parçanın anlatımında kullanılan “... rengi güneş gibi açan çiçeklerle bezeli basma pazen toplarını...” ifadeleri, benzetmeyi; “...konu komşu, hısım akraba şöyle biraz çekinip ‘Destur bilmez, azıcık beceriksizdir.’ derlerdi dükkân sahibine...” ifadeleri, devrik cümle kullanımını; “haldır haldır, fıldır fıldır, gıcır gıcır, konu komşu, hısım akraba” ifadeleri, ikilemeleri; olayların bir devrim içinde sunulması, öyküleyici anlatımı doğrulamaktadır. Ancak parçanın anlatımında düşüncenin doğruluğunu kanıtlamak adına herkesçe bilinen birinin sözüne başvurulmamıştır. Bu nedenle parçada tanık göstermeden faydalandığı söylenebilir.
13. A Paragraflar, çeşitli cümlelerin bir konu etrafında anlamalı bir bütün oluşturacak biçimde bir araya gelmesiyle oluşur. Her paragrafın kendi içinde bir konu bütünlüğü vardır ve paragrafı oluşturan cümleler belli bir mantık sıralamasına, hiyerarşisine göre bir araya gelir. Paragrafları oluşturan cümleler arasındaki anlamsal bağ, bağdaşıklık unsurlarından gönderimle sağlanır, dolayısıyla paragrafları oluşturan her cümle birbirini destekler niteliktedir. Paragraflarda ana konudan bağımsız ya da cümlelerin düşünce akışı dışında bilgi içeren herhangi bir cümleye yer verilirse paragrafın anlam bütünlüğü bozulur. Buna göre, öncülde verilen parçanın II, III, IV ve V numaralı cümlelerinde işaret dili ile ilgili olarak genel bilgilendirmelerde bulunmuş ve bir konu bütünlüğü yakalanmıştır. Ancak parçanın I numaralı cümlesinde Türk işaret dilinin tarihçesinden söz edilerek parçanın anlam bütünlüğünün dışına çıkmıştır. Bu nedenle I numaralı cümle anlam bütünlüğünü bozan cümle olmuştur.
14. D Öncülde verilen numaralanmış cümleler paragraf kurallarına göre incelendiğinde I numaralı cümlelerin giriş cümlesi niteliğini taşıdığı ve II numaralı cümlelerin bu cümleyi anlamca desteklediği görülmektedir. Ancak kronoloji ve mantık akışı düşünüldüğünde III numaralı cümlede IV numaralı cümleyi sürdüren bir açıklama ya yer verildiği görülmektedir. Bu nedenle IV numaralı cümlede sözü edilenlerin III numaralı cümlede sözü edilenlerden hemen önce gelmesi gerekir. Bu da ancak III ve IV numaralı cümlelerin yer değiştirmesi ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla cümlelerin anlamalı bir bütün oluşturabilmesi için III ve IV numaralı cümlelerin birbiriyle yer değiştirmesi gerekmektedir.
15. A Soru kökünde verilen “Çünkü sağlıklı beslenen toplumlar yaşam kalitesi yüksek insanlardan oluşur ve bu, yaşamın her alanında kalitenin de en üst düzeye taşınmasını sağlar.” cümlesinde “Çünkü” bağlacı ile bir gerekçesinin açıklandığı görülmektedir. Cümlede belirtilen yargı içerik olarak değerlendirildiğinde de bu cümlede açıklanan gerekçenin I numaralı “Küreselleşme sürecinde beklenen yaşam kalitesine ulaşmak için toplumdaki tüm bireylerin beslenme bilincinin artırılması, sağlıklı beslenmenin yaşam biçimine dönüştürülmesi gerekmektedir.” cümlesinde belirtilen gereklilik durumuna uygun olduğu görülmektedir. Dolayısıyla soru kökünde verilen cümlelerin I numaralı cümleden sonra getirilmesi, parçanın anlam bütünlüğünü bozmayacaktır.
16. C Öncülde verilen parçada türkülerin nesilden nesile yayılmasından, evreni algılayışımız ve zihniyet yani hayata bakış açımızı barındırmasından söz edildiği görülmektedir. Bu durumda parçadan anlaşılan; türküler, kültürel unsurları içeren sanat ürünleridir ve onlar, kendilerini ü oluşturan kültürün de insanların da algılarını, algılayışlarını yansıtır düşüncesidir. Dolayısıyla parçada verilen boşluğa getirilmesi gereken sözlerin bu düşünceye uygun olması gerekir. Seçeneklerde verilen söz öbekleri de incelendiğinde bu parçayı sürdürecek tek yargının C seçeneğinde “türküler, toplumumuzun bilinçaltını ezgilerle çağlar boyu kulaklarda çınlatmıştır” sözleri ile verildiği anlaşılmaktadır.
17. E Öncülde verilen parçada geçen “...Gidip bir dükkânda bir şeyin fiyatını soramaz, başkalarına sordurur çoğu zaman. Bir şeyin yarım kilosunu alamaz; sıkıldandırı bu noktada...” ifadeleri söz konusu kişinin “utangaç”; “...En yakın çevresinin içinde dağ başları kadar yalnızdır, çok konuşmaz...” ifadeleri “içe kapanık”; “... Bir filmde kadınla erkek karşılaşır; sonra bir yanlışlık yüzünden ayrılırlar. Yanlışlık anlaşılır, birbirlerine koşarlar. Yanlışlığın düzeldiğini görünce gözleri dolar...” ifadeleri “duygusal”; “...Giyimi kuşamı, hiçbir zaman derbeder olmaz ancak dikkat çekecek ölçüde de özenli sayılmaz. Saf ve otantik bir mükemmellik saklar içinde...” ifadeleri de “kendine özgü” biçiminde nitelendirilebileceğini doğrulamaktadır. Ancak parçada söz konusu kişinin “umarsız” yani “çaresiz” olduğunu doğrulayan herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

18. B Öncülde verilen parçada geçen "...Ancak hatıratlar, gezi ve portre kitaplarını daha çok severim. Bu; insanları zamanlar, mekânlar ve eşyalarla birlikte yakalama, öğrenme veya onlara ulaşma, vefalı olma duygumdan, arzumdan kaynaklanmaktadır. Severe, etkilenecek ve anlatılanlardan kendi hayatım için de dersler alarak okurum bu kitapları..." ifadelerinden hareketle parçanın yazarı için "Başkalarının tecrübelerinden istifade ederek yaşantısına uygulamaktadır." yargısına ulaşılabilir. Ancak parçada yazarla ilgili olarak diğer seçenekleri doğrulayan herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

19. D Öncülde verilen parçada geçen "Eserleri kadar hayatı da okuyucusunun her zaman ilgisini çekmiş, edebî kamunun konusu olmuş bir şair, Cemal Süreya." ifadeleri A seçeneğini; "...Edebiyat ilgisi nispeten zayıf sayılabilecek bir okuru dahi kendisine çekebilecek ve entelektüel yetkinliği su götürmez yazarları da şiirinden istifade ettirebilecek derecede geniş ve derin anlam yelpazesine ulaşan büyük şairin hayatı..." ifadeleri B ve E seçeneğini; "...Çünkü onun şiirinin kederli yanı da muzip tarafları da ironik atmosferi de fena hâlde yaşanmışlık içeriyordu..." ifadeleri C seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçada Cemal Süreya isminin, içinde bulunduğu topluluğun önüne geçerek popülerliği etkilediği hakkında herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

20. A Öncülde verilen parçada geçen "Bir romanın içeriden etkilendiğimiz hâlde ismini güzel bulmamız olası mıdır? Bir türlü emin olamıyorum. Sağlam romanlar isimlerinin de anlamını güzelleştiriyor. En azından kişisel olarak böyle düşünüyorum. Sıradan gibi duran isimler bile arkasından gelen etkileyici metinler sayesinde zihnimizde başka anlamlara kavuşuyor..." ifadelerinden hareketle parçada vurgulanmak istenen asıl düşüncenin A seçeneğindeki "Güçlü anlatımla örülmüş kurgular, kitapların ismini pekiştirerek güçlendirmektedir." yargısı olduğu anlaşılmaktadır.

21. E Öncülde verilen parçada geçen "...1976'da yayımlanan *Tom Sawyer'in Serüvenleri* ve sonrasında gelen *Mississippi'de Hayat* ve *Huckleberry Finn'in Serüvenleri* ile biten üçlemenin, Twain'in başyapıtı olarak kabul görmesinin sebepleri işte bu hayal dünyasıdır. Bugün bile güncelliğini koruyan bu kitaplar çocukların ve büyüklerin başucu eserleri arasında..." ifadeleri I ve II numaralı yargıyı; "...Mark Twain'in daha önce hiç yayımlayamadığı bir çocuk kitabı usta bir yazar tarafından tamamlanarak gün ışığına çıkarıldı. İncelikli bir çeviriyle Türkçeye kazandırılan *Prens Oleomargarin'in Aşırılması* her yaştan okuru yüz yıl sonra yeniden büyüleyecek gibi görünüyor." ifadeleri III numaralı yargıyı doğrulamaktadır. Dolayısıyla parçada Mark Twain ile ilgili olarak I, II ve III numaralı yargılara değinildiği ifade edilebilir.

22. E Tahmin; "akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak olabilecek bir şeyi, bir olayı önceden kestirme, kestirim"dir. Bu tür yargıların yer verildiği cümlelerde de tahmin anlamı bulunur. Parçada verilen numaralanmış cümleler bu doğrultuda incelendiğinde VII numaralı "İncelikli bir çeviriyle Türkçeye kazandırılan *Prens Oleomargarin'in Aşırılması* her yaştan okuru yüz yıl sonra yeniden büyüleyecek gibi görünüyor." cümlesinde bir kestirimde bulunulduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu cümlede bir tahminde bulunulmuştur.

23. D Öncülde verilen parçada Mark Twain ile ilgili olarak "değer düşümüne uğramadığı" değerlendirilmesinde bulunulmuştur. Bu sözle Twain'e yönelik olarak değersizleşmediği yani kıymetini, önemini sürdürdüğü ifade edilmeye çalışılmaktadır. Çünkü "değer düşümüne uğramamak" "değersizleşmemek" demektir. Dolayısıyla "değer düşümüne uğramamak" sözü ile "eski kıymetini, önemini sürdürmek" anlamının vurgulanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

24. B Öncülde verilen parçada geçen "...Toplumda dil, örf ve adetler, bazı meslekî etkinlikler, dinî uygulamalar ve ahlaki değerler genellikle başkalarının davranışlarını gözlemleyerek, taklit ederek içselleştirilir ve bir duyuş, davranış özelliği hâline getirilir. Bu durum çocukların ve gençlerin sosyal hayatı öğrenme kaynakları arasında çok fazla yer kaplamaktadır." ifadelerine yer verilerek toplumsal benzerliklerin, bireylerin birbirini gözlem ve taklitleri sonucunda ortaya çıktığı açıklanmıştır. Bu yolla da bireylerin çeşitli davranışları içselleştirdikleri, duyuş ve davranış yani kişilik özelliği hâline getirdikleri belirtilmiştir. Bu durumda parçadan B seçeneğinde verilen "Bireylerin sosyalleşmesinde ve kişiliklerinin oluşmasında model alma oldukça etkilidir." yargısını çıkarmak mümkündür.

25. A Parçada toplumsal yaşam içinde bireylerin birbirlerini taklit ederek birlik sağladıkları ve bireylerin sosyalleşmesinde, kişilik geliştirmesinde gözlemin ve taklidin yani model almanın önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Seçeneklerde verilen atasözleri de anlam kapsamı bağlamında değerlendirildiğinde parçada vurgulanan bu düşünce ile A seçeneğindeki "Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur." atasözünün anlamca örtüştüğü anlaşılmaktadır. Çünkü bu atasözünün anlamı da "Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler." biçimindedir. Dolayısıyla bu atasözünde de model alma durumu vurgulanmaktadır.

26. D Öncülde verilen parçada toplumsal benzerliklerin doğuşu, bireylerin sosyalleşmesi ve kişilik geliştirmesinde model alma durumu ile ilgili kanıtlanabilir yargılara yer verilmiş, böylece okurlar konu hakkında bilgilendirilmeye çalışılmıştır. Bu durumda parçanın anlatım biçiminin "açıklama" olduğu ifade edilebilir.

27 - 30. soruların çözümleri

	İstanbul	İzmir	Ankara	Rize	İğdır
Kişiler	Duru	H/D	Çiğdem	Levent	D/H
Meslekler	Terzi	Mobilyacı	Öğretmenlik	Balıkçı	Dondurmacı

27. C Tabloya göre Çiğdem, öğretmendir.

28. E Hasan, Ankara'da yaşayamaz. Ya İzmir ya da İğdır olması gerekirdi.

29. D Hasan ve Dursun'un mesleği kesin olarak belli değildir.

30. B Sadece Çiğdem'in hem yaşadığı hem de yaptığı meslek kesinlikle bilinmektedir.

31. E

$$2 + \frac{1}{0,5} + \frac{0,5}{0,25} + \frac{0,25}{0,125} = 2 + \frac{10}{5} + \frac{50}{25} + \frac{250}{125}$$

$$= 2 + 2 + 2 + 2$$

$$= 8$$

32. D

$$\frac{A! + (A-1)!}{(A-2)! \cdot 5!} = 118$$

$$\frac{A \cdot (A-1)! + (A-1)!}{(A-2)! \cdot 120} = 118$$

$$\frac{(A-1)! \cdot (A+1)}{(A-2)! \cdot 120} = 118$$

$$\frac{(A-1) \cdot (A-2)! \cdot (A+1)}{(A-2)! \cdot 120} = 118$$

$$(A-1) \cdot (A+1) = 118 \cdot 120$$

$$A = 119 \text{ bulunur.}$$

33. E

$$\frac{\sqrt[3]{2\sqrt{2}}}{(\sqrt{2\sqrt{2}})^{-2}} = \frac{\sqrt[6]{2 \cdot 2^2}}{(\sqrt[4]{2^2 \cdot 2})^{-2}}$$

$$= \frac{\sqrt[6]{2^3}}{\sqrt[4]{2^3}}$$

$$= \frac{1}{\sqrt[4]{2^3}}$$

$$= \sqrt[6]{2^3} \cdot \sqrt[4]{2^3}$$

$$= \sqrt[6]{2^3} \cdot \sqrt[6]{2^9}$$

$$= \sqrt[6]{2^{12}}$$

$$= 2^2$$

$$= 4$$

34. C

$$|x| + |y| = 5$$

$$|x| = 0 \Rightarrow x = 0$$

$$|x| = 1 \Rightarrow x = -1, +1$$

$$|x| = 2 \Rightarrow x = -2, +2$$

$$|x| = 3 \Rightarrow x = -3, +3$$

$$|x| = 4 \Rightarrow x = -4, +4$$

$$|x| = 5 \Rightarrow x = -5, +5$$

olmak üzere $x = 11$ farklı değer alır.

35. D

$$\frac{x - 2\sqrt{x}}{x\sqrt{x} - 2x} : \frac{x\sqrt{x} + \sqrt{x}}{x^3 + x^2}$$

$$= \frac{\sqrt{x}(\sqrt{x} - 2)}{x(\sqrt{x} - 2)} \cdot \frac{x^2(x+1)}{\sqrt{x}(x+1)}$$

$$= x \text{ bulunur.}$$

36. B

$$x^2 \cdot y^3 < 0 \Rightarrow x^2 \text{ her zaman pozitif ise } y^3 \text{ negatif olmalı, } y \text{ negatiftir.}$$

$$y^5 \cdot (z - y)^3 > 0 \Rightarrow y \text{ negatif ise } z - y \text{ negatiftir.}$$

$$z - y < 0 \Rightarrow z < y \text{ olmalıdır.}$$

$$x \cdot z < 0 \Rightarrow z \text{ negatif olduğuna göre } x \text{ pozitiftir.}$$

$$z < y < 0 < x \text{ olmalıdır.}$$

37. C

$$a, 2 \text{ artırılırsa } ab \text{ 20 artar.}$$

$$c, 2 \text{ artırılırsa } cd \text{ 20 artar.}$$

$$(ab + 20) \cdot (cd + 20) - (ab) \cdot (cd) = 1200$$

$$(ab) \cdot (cd) + 20(ab) + 20(cd) + 400 - (ab) \cdot (cd) = 1200$$

$$20(ab + cd) = 800$$

$$ab + cd = 40 \text{ bulunur.}$$

38. B

$$\text{Ardışık 3 tek sayı: } x, x+2, x+4$$

$$x \cdot (x+2) \cdot (x+4) = 63 \cdot x$$

$$(x+2) \cdot (x+4) = 63$$

$$x+2 = 7 \text{ olup, ortanca sayı 7 bulunur.}$$

39. A

$$\left. \begin{array}{l} 5^a = 9 \Rightarrow 5^a = 3^2 \\ 3^{2b} = 125 \Rightarrow 5^3 = 3^{2b} \end{array} \right\} \frac{a}{3} = \frac{2}{2b} \Rightarrow a \cdot b = 3$$

bulunur.

40. D

A	B
Başlangıç: 6cm 5 ay sonra 16 cm	1 cm 16 cm
↓	↓
5 ayda 10 cm büyür 8 ayda x	5 ayda 15 cm büyür 8 ayda x
16 cm büyür. 6 + 16 = 22 cm	24 cm büyür. 1 + 24 = 25 cm
Boyları toplamı : 22 + 25 = 47 cm	

41. C

Kırmızı: K
Sarı: S
Mavi: M
Kırmızı Bilye gelmesi için en az çekilmesi gereken bilye : $S + M + 1 = 2K$
 $S + M = 2K - 1$
Toplam Bilye Sayısı: $K + S + M = K + 2K - 1 = 3K - 1$
3'ün katının 1 eksiği 71 olabilir.

42. B

Ahmet	Yücel	Orhan
x $x-y$ yıl sonra	y $x-y$ yıl sonra	$x+y$ $x-y$ yıl sonra
Ahmet Yücel'in yaşına geldiğinde	$\Rightarrow 2x - y$	x
		$2x$
$2x = 2(x + y) - 10$		
$2x = 2x + 2y - 10$		
$10 = 2y$		
$y = 5$		

43. D

4 dk	x km
$x + 2$	72 km
$4 \cdot 72 = x \cdot (x + 2)$	
$16 = x$ bulunur.	
4 dk	16 km yol alırsa
17 dk	x
$x \cdot 4 = 17 \cdot 16$	
$x = 68$	

44. E

A	B	C
TV	TV	TV
Süpürge	Ocak	Mutfak robotu
Çamaşır makinesi	Çamaşır makinesi	Bulaşık Makinesi
Fırın	Bulaşık makinesi	Fırın
↓	↓	↓
$x + 2$	x	$x + 6$
$x + 2 + x + x + 6 = 20$		
$3x + 8 = 20$		
$3x = 12$		
$x = 4$		
$x + 2 + x + 6 = 2x + 8 = 2 \cdot 4 + 8 = 16$		

45. C

x	+	$100 - x$	=	100
70		30		62
$70 \cdot x + 30 \cdot (100 - x) = 62 \cdot 100$				
$7x + 300 - 3x = 620$				
$4x = 320$				
$x = 80$ bulunur.				

46. A

Ali'nin başlangıçta hızı: 2A

2A — 20 gün

3A — ?

T.O
 $2A \cdot 20 = 3A \cdot ?$

$$\frac{40}{3} = ?$$

Veli'nin başlangıçta hızı: 2V olsun.

2V — 30 günde

V — ?

T.O
 $2V \cdot 30 = V \cdot ?$

$$60 = ?$$

$$\left(\frac{1}{40} + \frac{1}{60}\right) \cdot x = 1$$

$$\left(\frac{3}{40} + \frac{1}{60}\right) \cdot x = 1$$

$$\frac{11x}{120} = 1$$

$$x = \frac{120}{11} \text{ bulunur.}$$

47. D Kumaşın yıkanmadan önceki boyu: $10x$ olsun.

$$\text{Maliyet: } 10x \cdot 30 = 300x$$

$$\%20 \text{ kârlı satış} = 300x + 300x \cdot \frac{20}{100} = 360x$$

Boyu %10 kısalırsa;

$$10x - 10x \cdot \frac{10}{100} = 9x \text{ m kalır.}$$

$$\text{Metresi : } \frac{360x}{9x} = 40 \text{ liraya satılır.}$$

48. D

$$\frac{A}{6x} \quad \frac{B}{6x} \quad \frac{C}{3x} \quad \frac{D}{x}$$

$$\text{İkramiye: } 6x + 6x + 3x + x = 16x$$

$$\frac{x}{16x} = \frac{1}{16} \text{ sını D bankasına yatırmıştır.}$$

49. B Bilye sayısı: B

$$\frac{B}{18} - \frac{B-8}{22} = 4$$

$$\frac{11B}{18 \cdot 11} - \frac{9B-72}{22 \cdot 9} = 4$$

$$2B + 72 = 198.4$$

$$2B = 720$$

$$B = 360$$

50. E

1. parça: $2k$

2. parça: $5k$

3. parça: $8k$

$$\frac{2k + 5k + 8k}{3} = 30$$

$$5k = 30$$

$$k = 6$$

En büyük parça $8k = 8 \cdot 6 = 48 \text{ cm}$ bulunur.

51. D İki kez yazı, iki kez tura,
YYTT ve bu sıranın yer değiştirdiği durumlar için geçerlidir.

$$\frac{4!}{2! \cdot 2!} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = 6 \cdot \frac{1}{16} = \frac{3}{8}$$

52. C $T(T(4)) = T(2.3)$

$$= T(6)$$

$$= 2 \cdot 3 \cdot 5$$

$$= 30$$

53. C

- I. $T(30) = 29 \cdot T(26)$ ifadesi doğrudur.

29 ile 26 arasında herhangi bir asal sayı olmadığından eşitlik sağlanır.

- II. $T(9) - T(6) = T(4) \cdot T(6)$

↓

$$2.3.5.7 - 2.3.5 = 2.3.2.3.5$$

$$6.2.3.5 = 6.2.3.5$$

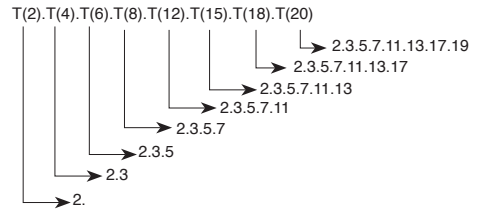
olduğundan eşitlik sağlanır.

ifade doğrudur.

- III. $T(40) = T(30) + T(10)$ ifadesi yanlıştır.

I ve II doğrudur.

54. D

$$2^8 \cdot 3^7 \cdot 5^6 \cdot 7^5 \cdot 11^4 \cdot 13^3 \cdot 17^2 \cdot 19^1$$

Pozitif Bölen Sayısı =

$$(8+1) \cdot (7+1) \cdot (6+1) \cdot (5+1) \cdot (4+1) \cdot (3+1) \cdot (2+1) \cdot (1+1)$$

$$= 9! \text{ bulunur.}$$

55. A

Yulaftan: ₺ 7500 ,

Arpadan: ₺ 12000 gelir sağlanmıştır.

$$12000 - 12000 \cdot \frac{x}{100} = 7500$$

$$120x = 4500$$

$$x = 37,5$$

56. A Susamın ekim alanı yüzdesi %9 olur.

$$\text{Buğday} : \frac{24000}{48} = 500$$

$$\text{Arpa} : \frac{12000}{16} = 750$$

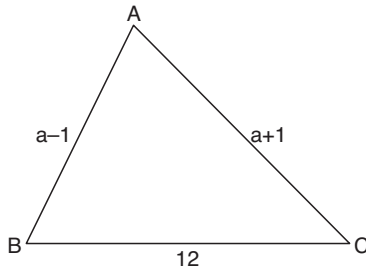
$$\text{Çavdar} : \frac{22500}{15} = 1500$$

$$\text{Susam} : \frac{18000}{9} = 2000$$

$$\text{Yulaf} : \frac{7500}{12} = 625$$

olup en çok gelir susamdan sağlanmıştır.

57. B

$$|(a+1) - (a-1)| < 12 < (a+1) + (a-1)$$

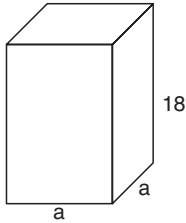
$$2 < 12 < 2a$$

a, en az 7 tam sayı değerini alabilir.

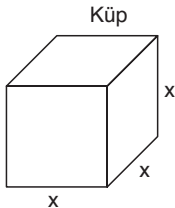
ABC üçgeninin çevresi $a - 1 + a + 1 + 12 = 2a + 12$ cm olur.

Bu nedenle çevre en az $2 \cdot 7 + 12 = 26$ cm olur.

58. D Kare dik prizma

$$\begin{aligned} \text{Hacim} &= a \cdot a \cdot 18 \\ \text{Hacim} &= 18 \cdot a^2 \text{ cm}^3 \\ \text{Taban alanı} &= a \cdot a \\ a^2 &= 24 \text{ cm}^2 \\ \text{Hacim} &= 18 \cdot 24 \\ \text{Hacim} &= 432 \text{ cm}^3 \end{aligned}$$

$$\text{Hacim} = x^3$$

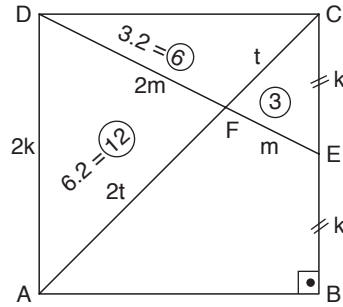
$$x^3 = 432$$

$$x^3 = 6^3 \cdot 2$$

$$x = \sqrt[3]{6^3 \cdot 2}$$

$$x = 6\sqrt[3]{2} \text{ cm}$$

59. D

AFD üçgeni ile CFE üçgeni benzerdir.

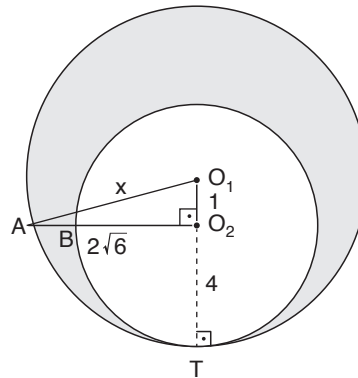
$$\frac{|CE|}{|AD|} = \frac{|CF|}{|FA|} = \frac{|EF|}{|FD|} = \frac{1}{2} \text{ bulunur.}$$

ECF üçgeninin tabanı m ve alanı 3 br^2 iken CFD üçgeninin tabanı $2m$ ise alanı $3 \cdot 2 = 6 \text{ br}^2$ olmalıdır.

CFD üçgeninin alanı 6 tabanı t ise DAF üçgeninin tabanı $2t$ alanı $6 \cdot 2 = 12 \text{ br}^2$ olmalıdır.

ACD üçgeninin alanı $12 + 6 = 18 \text{ br}^2$ ise karenin alanı $18 \cdot 2 = 36 \text{ br}^2$ olmalıdır.

60. E

$$|O_1A|^2 = (2\sqrt{6})^2 + 1^2$$

$$|O_1A|^2 = 25$$

$$|O_1A| = 5 \text{ br}$$

Büyük çemberin yarıçapı = 5 ise

$$|O_1T| = 5 \text{ olmalı.}$$

$|O_1O_2| = 1 \text{ br}$ ise $|O_2T| = 4 \text{ br}$ bulunur ve küçük çemberin yarıçapı 4 br olmalıdır.

Taralı alan: $\pi \cdot 5^2 - \pi \cdot 4^2 = 25\pi - 16\pi = 9\pi \text{ br}^2$ bulunur.

• GENEL KÜLTÜR - LİSANS -
DENEME SINAVI 1 - ÇÖZÜMLER

1. C İslamiyet öncesi Türklere ait terimler incelendiğinde; taht için örgin, hükümet için ayukı, devlet için il terimleri kullanılmıştır. Kurultay üyelerine toygun adı verilmiştir.

Ancak "Yarlıg - Halk" eşleştirmesi yanlış verilmiştir. İslamiyet öncesi Türklere hükümdar emirlerine "Fer-man" teriminin karşılığı olarak "Yarlıg"; "Halk" teriminin karşılığı olarak da "Kün" terimi kullanılmıştır.

2. B Nizamiye Medresesi, Büyük Selçuklu Devleti hükümdarı Sultan Alp Arslan döneminde vezir Nizâmülmülk tarafından kurulmuştur.

Selçuklu Devleti, Nişabur'da ardından da Bağdat'ta ve diğer önemli şehirlerde açtığı bu kurumlar aracılığıyla, Fatimilerin ve Hasan Sabbah'ın Batınilik tarikatının İslam dünyası üzerindeki yıkıcı faaliyetlerini önlemek için mücadele etmiştir.

Diğer seçeneklerdeki okullardan Darulhikme, Fatimilere; Yağbasan Medresesi, Danişmentlilere; Sermekant Medresesi, Karahanlılara; Beytülhikme ise Abbasilere ait eğitim kurumlarıdır.

3. A Malazgirt Meydan Muharebesi sonucunda Şebinkarahisar, Erzincan, Divriği ve Kemah yöresinde Oğuz komutanlarından Ahmet Gazi (Gümüştekin Ahmet Gazi) tarafından kurulan Anadolu beyliği Mengücekli'dir. 1071-1228 tarihleri arasında hüküm süren Mengücekli'lere (Mengücekoğulları) Anadolu Selçuklu sultanı I. Alaeddin Keykubat son vermiştir.

Malazgirt Meydan Muharebesi sonucunda Erzurum, Kars, Bayburt ve Artvin yöresinde, Saltuklular; Sivas, Amasya, Malatya, Kayseri, Tokat ve Niksar yöresinde, Danişmentliler; Mardin, Batman, Hasankeyf ve Diyarbakır yöresinde, Artuklular; Ahlat ve Van Gölü civarında Sökmenoğulları (Ahlatşahlar) hüküm sürmüştür.

4. E Osmanlı Devleti'nde kapıkulu ordusu maaşlı, tımarlı sipahiler ise maaşsız birliklerdir. Tımarlı sipahilerin giderleri salyanesiz eyaletlerde (Anadolu, Rumeli, Bosna, Budin, Musul gibi) dirlik sistemi yoluyla karşılanmıştı.

XVII. yüzyılda tımar sistemin bozulması hem toprak sisteminin bozulması hem de tımarlı sipahi sayısının azalması anlamına geldiği için, devlet bu durum karşısında savaşlarda asker ihtiyacını karşılamak amacıyla maaşlı merkezi ordu olan kapıkulu birliklerine ağırlık vermiştir.

Tımarın bozulması sonucunda devletin kapıkulu ordusuna ağırlık vermesi merkezi hazine giderlerinin artmasına yol açmıştır.

Ancak tımarlı sipahi sayısının azalması ile lonca örgütlerinin güç kaybetmesi arasında bir bağ kurulamaz. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda esnaf ve zanaatkar birliği olan loncaların güç kaybetmesi Coğrafi Keşifler ve onun getirmiş olduğu sonuçlarla ilgilidir.

5. C Osmanlı Devleti'nde yöneten sınıfa beraya adı verilmiştir. Beraya sınıfı kendi içerisinde Seyfiye, İlmiye ve Kalemîye olarak üçe ayrılmıştır. Seyfiye sınıfı idari ve askeri bürokrasi işlerinden sorumludur. Bu sınıfta padişah'tan sonra devletin en yetkili kişi olan Sadrazam (Vezir-i Azam) ve onun emrinde çalışan Kubbealtı Vezirleri, Kaptan-ı Derya (Donanma komutanı) ve Beylerbeyi (Eyalet yöneticisi) gibi devlet görevlileri yer almıştır.

Ancak padişah fermanlarına tuğra çeken, devlet yazışmalarını düzenleyen, toprak kayıtlarını ve dirlik dağıtımını yapan Nişancı, Seyfiye sınıfından değildir, mali ve yazışma bürokrasisinden sorumlu olan Kalemîye sınıfı üyelerindendir.

6. B Mimar Sinan (1489-1588) Yavuz Sultan Selim döneminde devşirilip Kanuni, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde başmimar olarak görev almıştır.

Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Mehmet adına yaptığı Şehzadebaşı Camii (Şehzade Mehmet Camii), Mimar Sinan'ın çiraklık eseridir. Kalfalık eseri Kanuni Sultan Süleyman adına yaptığı Süleymaniye Camii, ustalık eseri de II. Selim adına yaptığı Selimiye Camii'dir.

Mimar Mehmet Ağa (Sedefkar Mehmet Efendi) Sultan Ahmet Camii'nin, Mimar Hayrettin ise Mostar Köprüsü'nün mimarıdır. Her iki mimar da Mimar Sinan'ın öğrencilerindendir.

Topkapı Sarayı'nda yer alan Bağdat Köşkü, Bağdat fatihi IV. Murat tarafından yaptırılmıştır.

7. C Koçi Bey XVII. yüzyılda yaşamış Osmanlı bürokratlarından. Kendi adıyla hazırlamış olduğu "Koçi Bey Lahiyaları"nı IV. Murat (1623-1640) ve Sultan İbrahim'e (1640-1648) sunmuştur. Söz edilen lahiyalarda Koçi Bey XVI. yüzyılın sonlarından başlayarak devletin içine düşmüş olduğu kötü durumu ve çözüm önerilerini somut bir şekilde ortaya koymuştur.

Evliya Çelebi; 17. yüzyılda yaşamış ünlü seyyah (gezgindir). Seyahatname adlı 10 ciltlik eseri Osmanlı tarihinin bu alanda yazılmış en önemli eseridir.

Tarhuncu Ahmet Paşa; IV. Mehmet döneminin sadrazamlarından olup 1652 yılının sonlarında hazine gelir ve giderlerine yönelik bütçe hesaplaması yapmıştır.

Humbaracı Ahmet Paşa; I. Mahmut döneminde batıdan gelen ilk askeri uzman olup gerçek adı Comte de Bonneval'dir.

Sokullu Mehmet Paşa; Kanuni, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde sadrazamlık yapmış devşirme kökenli Osmanlı bürokratıdır.

8. D Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda; askeri, idari, mali/ekonomi, eğitim, teknik, sağlık ve sosyal alanlarında ıslahatlar/yenilikler yapılmıştır. XVIII. yüzyılın ıslahatçı son padişahı III. Selim'dir.

Nizam-ı Cedit Dönemi (1789-1807) olarak da adlandırılan III. Selim döneminde eğitim, teknik ve askeri alanlarındaki yeniliklere Mühendishane-i Berri Hümayun'un (Kara Mühendis Okulu) açılması; diplomatik alanında yeniliği de Avrupa'da ilk daimi elçiliklerin açılması örnek gösterilebilir. Ancak Osmanlı Devleti'nde hukuk alandaki yenilikler XIX. yüzyılda II. Mahmut Dönemi (1808-1839) ile başlamıştır.

9. B Osmanlı Devleti'nde II. Mahmut ile ayanlar arasında imzalanan Sened-i İttifak (1808) ile ilk kez padişah yetkisi kısıtlanmış ve ayanların hukuki varlığını resmen kabul edilmiştir. Fakat bu belgede Avrupa'daki herhangi bir gelişmenin etkisinden söz edilemez.

Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik nitelikli isyanların çıkmasında özellikle Fransız İhtilali sonucunda güç kazanan demokrasi kavramlarının rolü büyüktür. Bu nedenlerden dolayı Osmanlı, Tanzimat Fermanı (1839) ve I. Meşrutiyet'in İlanı (1876) yayınlayarak milliyetçilik nitelikli azınlık isyanlarını önlenmeyi amaçlamıştır. Ancak bu belgeler, azınlık isyanlarını önleyememiş ve toprak bütünlüğünü koruyamamıştır.

10. E Yusuf Akçura Türkçülük akımının temsilcilerindendir. Üç Tarz-ı Siyaset adlı eserinde Osmanlı Devleti'nin eski gücüne yeniden kavuşabilmesi için Türkçülük, Osmanlılık ve İslamcılık olarak nitelendirdiği üç ana düşünceyi analiz etmiştir. Mısır'da "Türk" isimli gazetede 1904 yılında yayımladığı Üç Tarz-ı Siyaset eser, Türkçülük akımının manifestosu olarak kabul edilmiştir.

Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Resulzade Türkçülük akımının diğer temsilcilerindendir.

Namık Kemal ise Osmanlılık fikir akımının temsilcileri arasında yer almıştır.

11. A Osmanlı Devleti'nde II. Abdülhamit Jön Türklerin Meşrutiyet isteklerinden dolayı V. Murat'ın yerine 1876 yılında tahta çıkarılmıştır. Bu dönemde 23 Aralık 1876'da Kanun-ı Esasi (1876 Anayasası) kabul edilip I. Meşrutiyet'in ilan edilmiştir. Osmanlı'da Meclis-i Mebusan ve Meclis-i Ayan açılarak parlamenter monarşi rejimine (meşruti monarşi) geçilmiştir.

I. Meşrutiyet Dönemi (1876-1878), 93 Harbi (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) sürecinde II. Abdülhamit'in Kanun-ı Esasi'yi askıya alarak meclisi kapatmasıyla 1878 yılında son bulmuş ve otuz yıl boyunca mutlak monarşi dönemi yaşanmıştır. Ardından II. Abdülhamit'in yeniden Kanun-ı Esasi'yi yürürlüğe koymasıyla 23 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet ilan edilmiştir. Dönemin en güçlü siyasi oluşumu İttihat ve Terakki Fırkası olmuştur. Bu dönemde II. Meşrutiyet'e karşı 31 Mart Vakası (13 Nisan 1909 Olayı) çıkmıştır. İsyani İttihat ve Terakki Fırkası bastırmış ve meşrutiyet döneminin devamını sağlamıştır. Ardından İttihat ve Terakki Fırkası'nın girişimiyle 1909'da II. Abdülhamit tahttan meclis kararıyla indirilip yerine kardeşi V. Mehmet Reşat tahta çıkarılmıştır. Sultan Reşat Temmuz 1918'de vefatına kadar tahtta kalmıştır.

Trablusgarp Savaşı (1911-1912) ve İttihat ve Terakki Fırkası'nın hükümet darbesi olan Babıali Baskını (23 Ocak 1913) Sultan Reşat dönemi gelişmelerindendir.

Dolayısıyla ne Trablusgarp Savaşı ne de Babıali Baskını Osmanlı'da padişah değişikliğine neden olmamıştır.

12. A Osmanlı Devleti'nde I. Dünya Savaşı sürecinde (1914-1918) görev alan hükümetler şunlardır;

- Sait Halim Paşa Hükümeti (1913-1917)
- Talat Paşa Hükümeti (1917-1918)
- Ahmet İzzet Paşa Hükümeti (14 Ekim 1918-8 Kasım 1918)

Osmanlı Devleti'nde Sait Halim Paşa Hükümeti döneminde Ermeni isyanlarına karşı 27 Mayıs 1915'te Sevk İskan Yasası (Tehcir Yasası) çıkarılmıştır. Bu dönemin Dahiliye Nazırı ise Talat Paşa'dır.

- 13. B** I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'ni paylaşmak amacıyla İngiltere, Fransa, Çarlık Rusya ve İtalya gizli antlaşmalar yapılmıştır. İstanbul Antlaşması (1915), Londra Antlaşması (1915), St Petrograd Protokolü (1916), Sykes-Picot Antlaşması (1916) ve St. Jean de Maurienne Antlaşması (1917) gizli antlaşmalardandır. Yunanistan, Anadolu'nun paylaşımını amaçlayan gizli antlaşmalarda yer alan devletlerden biri değildir.

Gizli antlaşmaları açıklayan/duyuran devlet ise 1917 Ekim İhlali (Bolşevik Devrimi) sonucunda Çarlık Rusya'nın yerine kurulan Sovyet Rusya olmuştur. (3 Mart 1918 tarihli Brest-Litovsk Antlaşması ile)

- 14. E** 1911 yılında aralarında Miralay Sadık, Mustafa Sabri, Dr. Rıza Nur ve Damat Ferit Paşa'nın da yer aldığı kişiler tarafından kurulan, İngiliz mandası yanlısı Milli Mücadele karşıtı örgüt Hürriyet ve İtilaf Fırkası'dır. İttihat ve Terakki Fırkası'nın en büyük rakibi olan parti, Bab-ı Ali Baskını (23 Ocak 1913) sonucunda İttihatçılar tarafından kapatılmıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından yeniden kurulan parti, işgallerin önlenmesi için İngiliz mandater yönetimini savunmuş ve Milli Mücadele karşıtı siyasi örgütlerden biri olmuştur. Partinin faaliyetleri 1922'de Büyük Taarruz sonrasında tamamen son bulmuş ve parti üyelerinin çoğu yurt dışına kaçmıştır.

Diğer seçeneklerde verilen cemiyetlerin her biri Milli Mücadele karşıtı faaliyetlerde bulunan kuruluşlardır. Teceddüt Fırkası; 1918 yılında İttihat ve Terakki Fırkası'nın kapanmasından sonra bu partinin devamı olarak kurulmuştur. Hüsnü Paşa, Yunus Nadi, Reşit Paşa ve Tevfik Rüştü Bey partinin yöneticileri arasında yer almıştır.

Sulh ve Selamet-i Osmani Fırkası; 1918 yılında İstanbul'da Toygarzade Naşit ve Satvet Lütfi tarafından kurulan parti ulemanın bir kısmının da desteğini alarak padişah ve hilafet taraftarı faaliyetlerde bulunmuştur.

Wilson Prensipleri Cemiyeti; 1919 yılında İstanbul'da Halide Edip Hanım, Celalettin Muhtar, Refik Halit, Celal Nuri, Ahmet Emin ve Yunus Nadi gibi Amerikan mandasını savunan aydınlar tarafından kurulmuştur.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti; 1919 yılında İstanbul'da Dahiliye Nazırı Memduh Paşa, Şehremini Cemil Paşa, Sait Molla tarafından İngilizlerin desteği ile kurulmuştur. Millî varlığa düşman cemiyetler arasındaki en etkililerinden biridir. Dönemin Sadrazamı Damat Ferit Paşa ve bazı devlet adamlarınca desteklenmiştir.

- 15. D** Milli Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal tarafından Heyet-i Temsiliye'nin (Temsilciler Kurulu) ilk kez kurulması kararı Amasya Genelgesi'nde (Amasya Genelgesi) alınmıştır. Erzurum Kongresi (23 Temmuz-7 Ağustos 1919) ile kurulan bu heyetin görevi TBMM'nin açılması (23 Nisan 1920) ile sona ermiştir.

Amasya Tamimi, Heyet-i Temsiliye'nin kurulmasından önceki bir gelişme olduğu için Heyet-i Temsiliye'nin yetkili olduğu döneme ait değildir.

Ancak Sivas'ta Komutanlar Toplantısı'nın düzenlenmesi (16-28 Kasım 1919) ve Anadolu Ajansı'nın kurulması (6 Nisan 1920) Heyet-i Temsiliye'nin yetkili olduğu dönemde gerçekleşen olaylardır.

- 16. A** Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından 21 Aralık 1918 tarihinde Sultan Vahdettin tarafından kapatılan Osmanlı Mebusan Meclisi 12 Ocak 1920 tarihinde yeniden açılmıştır. Mebusan Meclisi 28 Ocak 1920 tarihinde Misak-ı Milli Kararları'nı kabul etmiştir.

Misak-ı Milli Kararları'ndan "Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzaladığı tarihte (30 Ekim 1918) düşman işgaline uğramamış yerler bir bütündür, bölünemez." maddesi ulusal sınırların belirlendiğinin kanıtıdır.

Misak-ı Milli'de ülke genelinde değil Batı Trakya, Elviye-yi Selase (Kars, Ardahan, Batum) ve Arapların çoğunlukta olduğu yerlerde referanduma gidilmesi kararı alınmıştır. Ayrıca saltanat idaresine her hangi bir şekilde karşı çıkılmadığı gibi mandater yönetime yönelik bir karar da alınmamıştır.

Misak-ı Milli Kararları'ndan sonra İstanbul'u resmen işgal eden (16 Mart 1920) İtilaf Devletleri'nin baskısıyla Sultan Vahdettin tarafından Mebusan Meclisi kapatılmıştır. (11 Nisan 1920) Ancak Kanun-ı Esasi'nin (1876 Anayasası) yürürlükten kaldırılması 1924 Anayasası'nın kabulüne kadar sürmüştür.

- 17. B** Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldıktan sonra meclisin varlığını ortadan kaldırmak için bir takım isyanlar çıkarılmıştır. Seçeneklerde verilenlerden; Balıkesir, Manyas, Ulubat ve Gönen civarındaki, Ahmet Anzavur; Erzincan ve Sivas civarındaki, Koçgiri Aşireti; Afyon ve Denizli civarındaki, Çopur Musa; İzmit ve Geyve civarındaki Kuvay-ı İnzibatiye isyanları I. TBMM Dönemi ayaklanmalarındandır.

Ali Galip, 1919 yılında Damat Ferit Paşa Hükümeti tarafından Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemek üzere görevlendirilen dönemin Elazığ valisidir. Dolayısıyla Ali Galip Olayı/İsyanı Heyet-i Temsiliye dönemine ait bir gelişmedir. I. TBMM'ye karşı çıkarılan isyanlar arasında yer almaz.

- 18. C** Milli Mücadele Dönemi'nde TBMM tarafından görevlendirilen ilk Genelkurmay Başkanı İsmet Paşa'dır. Aynı zamanda düzenli orduların Batı Cephesi Komutanı olan İsmet Paşa, Eskişehir-Kütahya Muharebeleri sonucunda TBMM tarafından Genelkurmay Başkanlığı görevinden alınmış ve yerine 1921 yılında Fevzi Paşa getirilmiştir. Fevzi Paşa Genelkurmay Başkanlığı görevini 1944 yılına kadar sürdürmüştür.

Milli Mücadele Dönemi'nde Kazım Karabekir Paşa, Doğu Cephesi Komutanı'dır.

Ali Fuat Paşa, Sivas Kongresi ile Batı Cephesi Komutanlığı görevine getirilen ilk kişidir. Gediz Taarruz'ndan sonra görevden alınıp Moskova Büyükelçiliği olmuştur. Mustafa Kemal Paşa, Milli Mücadele lideridir.

- 19. E** Seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkileri incelendiğinde; Mustafa Kemal'in 19 Eylül 1921'de Mareşal olması Sakarya Meydan Muharebesi'nin sonuçlarındandır. Dumlupınar Zaferi (30 Ağustos 1922) ise TBMM'nin son savaşı olan Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi (26 Ağustos- 9 Eylül 1922) ile ilgili bir gelişmedir.

Eskişehir-Kütahya Savaşları (10-24 Temmuz 1921) sonucunda TBMM tarafından 5 Ağustos 1921 tarihinde Mustafa Kemal Paşa için Başkomutanlık Yasası kabul edilmiştir. Bu kanun ile TBMM'nin bütün yetki ve sorumluluğu 3 aylığına Mustafa Kemal Paşa'ya devredilmiştir.

Sakarya Savaşı (23 Ağustos-13 Eylül 1921) sonucunda TBMM ile Fransa arasında 20 Ekim 1921 tarihinde Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma ile Güney Cephesi kapanmıştır.

Mudanya Mütarekesi (4-11 Ekim 1921) ile TBMM'ye Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaşımlardan bırakılmıştır.

Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923) ile Boğazların statüsü Türkiye'nin başkanlığında uluslararası bir komisyona devredilmiştir. Antlaşma gereğince Türkiye, Boğazların her iki yakasında da asker bulundurmayaacaktır.

- 20. A** TBMM, 1 Kasım 1922 tarihinde saltanatı kaldırmıştır. Osmanlı Devleti resmen yıkılmış ve VI. Mehmet Vahdettin'in padişahlığı son bulmuştur. Vahdettin 17 Kasım 1922'de ülkeden ayrılmıştır. Saltanatın kaldırılmasından sonra 19 Kasım 1922 tarihinde TBMM'nin aldığı kararla Abdülmecit Efendi halife seçilmiştir. Abdülmecit Efendi'nin halifeliliği ise TBMM'de kabul edilen 3 Mart 1924 tarihli 431 nolu yasayla (Halifeliliğin kaldırılması) son bulmuştur. Bunun sonucunda da Osmanlı hanedan üyelerinin yurt dışına çıkarılması kararı alınmıştır.

Diğer seçeneklerdeki incelenildiğinde TBMM'nin açılması sonrasında güçler birliği uygulamaya konulmuştur. Genel seçimlerinin yenilenmesi kararı Lozan Görüşmeleri'nin kesilmesinden sonra 1 Nisan 1923 tarihinde alınmıştır. Bu doğrultuda seçimler yapılmış ve II. TBMM 11 Ağustos 1923 tarihinde açılmıştır.

- 21. B** II. TBMM Dönemi'nde (1923-1927) sırasıyla;

- Lozan Barış Antlaşması'nın onaylanması (23 Ağustos 1923)
- Halk Fırkası'nın kurulması (9 Eylül 1923)
- İstanbul'un TBMM tarafından teslim alınması (6 Ekim 1923)
- Ankara'nın resmen başkent oluşu (13 Ekim 1923)
- Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923) gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda Cumhuriyetin ilanı diğerlerinden sonraki bir gelişmedir.

- 22. D** Türkiye Cumhuriyeti'nde rejim karşıtı ilk ayaklanma 13 Şubat 1925 tarihinde ortaya çıkan Şeyh Said İsyanı'dır. Bu dönemde Ali Fethi Okyar hükümeti isyanı bastıramadığı için istifa etmiş yerine İsmet Paşa hükümeti kurulmuştur. TBMM isyanın bastırılması, huzur ve asayişin sağlanması için İsmet Paşa hükümetine 4 Mart 1925 tarihinde Takrir-i Sükun Yasası ile geniş yetkiler vermiştir.

Bu yasa kapsamında Ankara ve Diyarbakır'da İstiklal Mahkemeleri kurulmuş, bölgesel seferberlik ilan edilmiş, bazı basın-yayın organlarına yasak getirilmiştir. İsyancı Şeyh Said ve adamları yakalanıp isyan bastırılmıştır.

İsyanın çıkmasında Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın da etkisinin olduğu, partinin bölge teşkilatlarına üye bazı kişilerin isyanda yer aldığı gündeme gelmiştir. Bu nedenlerle Takrir-i Sükun Yasası'na dayanılarak parti kapatılmıştır. (5 Haziran 1925)

Serbest Cumhuriyet Fırkası ise 1930 yılında Ali Fethi Okyar tarafından kurulup aynı yıl yine kendisi tarafından feshedilen partidir. 1925 yılında çıkan Şeyh Said İsyanı ile Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması arasında bir bağ kurulamaz.

- 23. D** Atatürk'ün altı ilkesi Atatürkçü düşünce sisteminin temelidir. Atatürk devrimleri de bu ilkelere göre şekillenmiştir.

Atatürk'ün ilkeleri (Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik, İnkılapçılık) içinde ulusal bağımsızlığı, milli birlik ve beraberliği amaçlayan Milliyetçilik ilkesidir.

Milliyetçilik ilkesi Milli Mücadele Dönemi'nin başladığı 19 Mayıs 1919 tarihinden itibaren uygulanan ilk ilke olmuştur.

Altı ilke 1931 yılında Halk Fırkası'nın parti programına alınmıştır. Altı ilke (Atatürk İlkeleri) 1924 Anayasası'na 5 Şubat 1937 tarihli değişiklikle girmiştir.

- 24. C** Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile (17 Şubat 1926) Osmanlı medeni kanunu olan Mecelle yürürlükten kaldırılmış, Patrikhane ve Konsolosluk mahkemeleri kapatılmıştır. Böylece hukuk ikiliği son bulmuştur. Medeni Kanun kapsamında din, dil, ırk ve cinsiyet gözetmeksizin bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına kanun önünde eşitlik getirilmiş, sosyal hayatta kadın erkek eşitliği sağlanmıştır.

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü ile (3 Mart 1924) Eğitim-Öğretim birliği sağlanmıştır. Osmanlı'dan kalan medrese-mektedir 11 Mart 1924 tarihinde medreselerin kapatılmasıyla son bulmuştur. Aynı kanun kapsamında azınlık ve yabancı okullarının devlet kontrolüne bağlı olmayan, ikiliğe sebep olan özelliklerine de son verilmiştir.

Halifeliğin kaldırılması ile (3 Mart 1924) bu makamlar özellikle cumhuriyetin ilanından sonra yeni devlet yapısı arasındaki ikilik son bulmuştur.

Soyadı Kanunu'nun kabulü ile (21 Haziran 1934) yapılan düzenleme sonucunda özellikle resmi işlerde yaşanan sorunlar giderilip ikilik ortadan kaldırılmıştır. Her bireye soyadı verilmesiyle toplumdaki karışıklıklar da önlenmiştir.

Üniversite Reformu'nda (1933) ise ikilikleri önleme amacı yoktur. Darülfünun kendinden bekleneni verememesi nedeniyle, reform için rapor hazırlamak üzere, İsviçre'den Prof. Albert Malche getirilmiştir. Hazırlanan rapor doğrultusunda 31 Temmuz 1933'te Darülfünun kapatılarak, 1 Ağustos 1933'te İstanbul Üniversitesi açılmıştır.

- 25. E** İskenderun Sancağı'nın vatana katılması Atatürk Dönemi'nin (1923-1938) Türk dış politikasında yaşanan gelişmelerden biri değildir.

İskenderun Sancağı'nda(Hatay),Ankara Anlaşması (20 Ekim 1921) özerk bir statü oluşturulmuştur.

1936 yılında Fransa'nın kendi mandaterliği altında bulunan Suriye'ye bağımsızlığını vermesinin ardından Hatay'ı Suriye'ye bırakmasına Türkiye karşı çıkmıştır.

Atatürk Dönemi'nde Hatay Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur. (2 Eylül 1938) Ancak Hatay'ın vatana katılması (30 Haziran 1939) İsmet İnönü Dönemi (1938-1950) gelişmelerindendir.

Bozkurt-Lotus Olayı'nın çıkması (1926), Etabli sorununun çözülmesi (1930), Milletler Cemiyeti'ne üyeliğin sağlanması (1932) ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması (1936) Atatürk Dönemi Türk dış politikası gelişmelerindendir.

- 26. D** Kıbrıs ile ilgili kısa bir tarih verilecek olursa; Kıbrıs, 1571 yılında Lala Mustafa Paşa tarafından fethedilmiştir. İngiltere Kıbrıs'ı 1878'de işgal etmiş, 1914 yılında da ilhak ettiğini (topraklarına kattığını) ilan etmiştir. Lozan Barış Antlaşması'nda (1923) İngiltere'nin ilhak statüsünü korumuştur.

1954 yılına gelindiğinde Yunanistan'ın Kıbrıs'ta hak talepleri ve aday kendi ülkesine katma (enosis/ilhak) politikaları artmıştır.

Kıbrıs sorunu nedeniyle başlayan Türkiye-Yunanistan gerilimi Selanik'te Atatürk'ün evinin tahrip edildiği yönündeki Yunanistan'ın asılsız propagandaları üzerine Türkiye'de 6-7 Eylül Olayları (1955) çıkmıştır. 6-7 Eylül Olayları ile İstanbul'daki Türkler ile Rum ve diğer azınlıklar karşı karşıya getirilmeye çalışılmıştır.

1959 yılında Türkiye ile Yunanistan adada bağımsız bir devletin kurulması yönünde görüşmeler başlatmıştır. (1959 Zürih Antlaşması)

1960 yılında İngiltere'nin devreye girmesiyle Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Londra Antlaşması'nı imzalamışlardır. Londra Antlaşması'yla Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuş ve adada bu üç devlet garantör durumuna geçmiştir.

Kıbrıs'taki Türklere baskıların artması nedeniyle adadaki Türkler kendi bölgelerinde 1967 yılında Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi'ni kurmuşlardır.

15 Temmuz 1974 tarihine gelindiğinde adadaki Yunanistan'a bağlı subaylar askeri darbe sonucunda Kıbrıs Elen Cumhuriyeti'ni kurup aday Yunanistan'a bağladıklarını duyurmuşlardır.

Bütün bu gelişmelerin sonucunda Türkiye adadaki Türkleri korumak için 20 Temmuz 1974'te I. Kıbrıs Barış Harekati'ni başlatmıştır. 14 Ağustos 1974'te de II. Kıbrıs Barış Harekati'ni düzenlemiştir.

ABD ise bu süreçte 1975-1978 yılları arasında Türkiye'ye ambargo uygulayan devlet olmuştur.

Barış Harekatlarından sonra adadaki Türkler bulundukları bölgede 1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni kurmuştur.

15 Kasım 1983 tarihinde Kıbrıs Türk Federe Devleti mecliste aldığı karar sonucunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulduğunu ilan etmiştir.

Soru öncülleri incelendiğinde, 1974 Kıbrıs Barış Harekatı'nın ABD'nin Türkiye'ye ambargo uygulamasına zemin hazırladığı söylenebilir.

Ancak 6-7 Eylül Olayları'nın yaşanması (1955) ve Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi'nin kurulması (1967) Kıbrıs Barış Harekatı'nın öncesindeki gelişmelerdendir.

27. A Soğuk Savaş sonrasında 1991 yılında Yugoslavya Sosyalist Cumhuriyeti'nin parçalanmasıyla; Slovenya, Hırvatistan, Makedonya, Bosna-Hersek, Sırp Cumhuriyeti (Sırbistan), Karadağ ve Kosova bağımsızlıklarını ilan etmiştir.

1991 yılında bağımsızlığını kazanan Makedonya Devleti, kurulduğu tarihten beri komşusu Yunanistan ile isim konusunda sorun yaşamıştır.

Yunanistan, kendi sınırları içinde "Makedonya" isimli bir bölge bulunduğunu, bu adın kullanılmasının günün birinde Yunanistan'tan toprak talep etmeye kadar varacağını da savunarak bu ülkenin isminin değiştirilmesini talep etmiştir. Bu nedenle Makedonya'nın AB ve NATO üyeliği sürecinde daima veto hakkını kullanmıştır.

İki ülke arasında yaşanan isim sorunu 2019 yılında imzalanan Prespa Antlaşması ile sona ermiştir.

Bu antlaşma ile Makedonya Devleti kendi devlet adını Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak değiştirmiştir.

İsim değişikliği sonucunda Yunanistan veto hakkını geri çekmiş ve 2020 yılında Kuzey Makedonya Cumhuriyeti NATO üyesi olabilmıştır. Ancak şuan 2021 yılı itibarıyla Kuzey Makedonya henüz AB üyesi değildir.

28. C Ladin - Doğu Karadeniz
Köknar - Batı Karadeniz
Sarıçam - Kuzeydoğu Anadolu
Kızılçam - Akdeniz
Sedir - Akdeniz

29. B Konya - Meke Tuzlası = Volkanik maar gölü
Denizli - Acıpayam Ovası = Karstik ova
Erzurum - Kars Platosu = Volkanik lav örtüsü
Kayseri - Erciyes Dağı = Volkanik dağ
Göreme - Peribacaları = Volkanik kül oluşumlu

30. E Meriç - Yunanistan
Aras - Ermenistan
Asi - Suriye
Dicle - Suriye sınırlarının belli kesimlerinde sınır olarak esas alınmıştır. Ancak Fırat sınırı dik kesen akarsulardan olup herhangi bir sınır çizgisinde esas kabul edilmemiştir.

31. D Yıl içerisinde dört mevsim özellikleri yaşaması, üç tarafının denizlerle çevrili yarımada olması, bitki örtüsü çeşitliliği bakımından zengin olması ve maden çeşitliliğinin bakımından zengin olması fiziksel özellikleri ile alakalı olduğu için değişim göstermesi daha fazla zaman alacaktır.
Ancak genç ve dinamik bir nüfusa sahip olması insan kaynaklı olduğu için değişkenliği daha kısa süreli olacaktır.

32. B Türkiye'de rüzgar aşındırma ve biriktirme şekilleri yarı kurak ve bitki örtüsünün fakir olduğu alanlarda artmaktadır.

33. E Soruda verilenlerin tümü Türkiye'nin mutlak (matematik) konumu sonuçları arasında yer alır.

34. **B** Gönen Ovası, Niksar Ovası, Erzincan Ovası ve Muş Ovası Kuzey Anadolu Fay hattında çöküntü sonucu oluşmuş tektonik özellikler gösterir. Ancak Bafra Ovası delta ovasıdır.
35. **A** Menteşe, Biga, Istanca (Yıldız Dağları) ve Tuz Gölü çevreleri olumsuz yer şekilleri, toprak veya iklim özellikleri gibi nedenlere bağlı olarak seyrek yerleşim alanları iken Doğu Karadeniz kıyıları dar bir şerit olduğu için buradaki nüfus yoğunluğu Türkiye ortalaması üzerinde çıkmaktadır.
36. **D** Haritada taranarak gösterilen Doğu Karadeniz'de Sedir ağaçlarına daha az rastlanır. Sedirler Akdeniz'de yaygınlık kazanmışlardır.
37. **A** Mezra Anadolu'nun doğu yarısının en tipik yerleşme şekillerindendir. Özellikle Muş, Van, Hakkari, Siirt, Batman, Mardin, Diyarbakır, Bingöl, Elazığ, Tunceli, Malatya, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'da yoğunluk gösterirler.
38. **B** Soruda önemli özellikleri verilen toprak türü Vertisol'dür.
39. **A** Soruda verilen illerden Isparta ve Afyon gülyaağı üretiminde diğerlerine göre önemli paya sahiptir.
40. **A** Türkiye Irak ve Gürcistan'dan doğalgaz ithal etmektedir.
41. **D** Geniş ovalarda iskan alanlarının planlanması ve tarım alanlarını işgali günümüz kentsel sorunlarının başında gelmektedir. Dolayısıyla bu tip bir gelişim sorunların artmasına sebep olacaktır.
42. **A** Türkiye ve Yunanistan arasında dış ticaret hacmi verilen diğer ülkelere göre daha azdır.
43. **A** Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu Projesi kapsamında inşa edilen ve Türkiye'nin en uzun otoyol tüneli Orhangazi Tünelidir.

44. B Haritada II numarayla gösterilen İzmir çevresinde demiryolu bulunurken diğerlerinde demiryolu bulunmaz.
45. B Soruda verilen turizm merkezleri Antalya'da bulunur.
46. C Medeni Kanun'a göre ayırt etme gücü olmayanlar tam ehliyetsizdir. Ayırt etme gücü olan küçükler yani ergin olmayanlar ile mahkeme tarafından kısıtlanmış olanlar ise sınırlı ehliyetsizdir.
47. B Saldırının sona erdiği ancak etkilerinin halen kamuoyunda devam ettiği dava türünde açılacak dava, tespit davasıdır.
48. C Kamu işçileri ve 18 yaşını tamamlamış lise mezunlarının siyasi partilere üye olmasında herhangi bir yasak bulunmamaktadır. Memurların, silahlı kuvvet mensuplarının, yargı mensuplarının, rektör ve dekanların, 18 yaşını doldurmamış kişilerin, yükseköğrenim öncesi öğrencilerinin siyasi partilere üye olması yasaktır.
49. B Sığınma başvurusu ile ilgilenme konusunda hangi devletin sorumlu olduğunu belirleyen bir kriter içeren Schengen Anlaşmasını uygulamaya koyan anlaşma ve Avrupa İltica Sözleşmesi 1991'de Dublin'de imzalanmıştır. Dublin Sözleşmesi 1997 yılında yürürlüğe girmiştir.
50. E 1982 Anayasası'na göre içtüzük çıkarma yetkisi TBMM'ye aittir. Cumhurbaşkanı, milletlerarası antlaşmaları onaylar, yönetmelik çıkarır, ülkede olağanüstü hal ilan eder ve Meclisin kabul ettiği kanunları Resmi Gazete'de yayımlar.
51. D 1982 Anayasası'na göre, TBMM başkanlık divanı seçimleri her yasama döneminde (5 yıl) iki defa yapılır. 2010 Anayasa değişikliğine göre, ilk seçilen divan iki yıl ikinci seçilen divan ise o yasama döneminin sonuna kadar görev yapar.
52. A Bir davada tarafların, dava sonucunda verilen ve yanlış olduğunu düşündükleri kararın değiştirilmesi veya düzeltilmesi için bir üst mahkemeye yaptıkları başvuruya kanun yolu denir. Kanun yolları temyiz ve istinaf olarak iki şekilde yapılabilir.
53. A Köyün seçmen halkının meydana getirdiği birime köy derneği denir. Köy idaresinin yürütme organı muhtardır. Köy ihtiyar heyeti, birimin karar organıdır. Muhtar ve ihtiyar heyetinin üyelerini köy derneği seçer.

54. **A** Memurlara uygulanan disiplin cezaları arasında idari para cezası bulunmamaktadır. Memurlara uygulanan disiplin cezaları hiyerarşik sırasına göre şunlardır: Uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, memurluktan çıkarma.
55. **E** İnebolu 9 Nisan 1924 tarihinde, Kahramanmaraş 5 Nisan 1925 tarihinde, Gaziantep 2008 yılında, Şanlıurfa ise 2016 yılında İstiklal madalyası almıştır. Eskişehir İstiklal madalyası alanlar arasında yer almamaktadır.
56. **A** Cahit Arf, doktora yapmak için gittiği Almanya'da Helmut Hasse ile birlikte önemli çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar sonunda Hasse-Arf Kuramı'nı geliştirmiştir. "Arf değişmezi", "Arf halkaları", "Arf kapanışları" gibi adıyla anılan matematiksel terimleri bilim dünyasına kazandırmıştır. Ayrıca Arf TÜBİTAK'ın kuruluşunda da önemli rol oynamıştır.
57. **A** Anıtkabir müzesinin yapımına 9 Ekim 1944 tarihinde başlanmış 1953'te ise tamamlanmıştır. Mimarları, Emin Halid Onat ve Ahmet Orhan Arda'dır. Dördüncü Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel 1966'da 1973'te ise İsmet İnönü'nün kabri de Anıtkabir'e defnedilmiştir.
58. **B** 1974 Kıbrıs Harekâtı'nda Kıbrıslı Rumlardan oluşan nüfusu tarafından terk edilen bölge, harekât sonrası askerî kontrolde kalmış, büyük bir kısmı yerleşim ve iskana kapatılmıştı. Yeşil Hat'ın hemen kuzeyinde yer alan Maraş sahil şeridi 8 Ekim 2020'de yeniden kullanıma açılmıştır.
59. **A** Türkiye'de meydana gelen orman yangınlarını yetkililere bildirmek amacıyla kullanılan telefon numarası 177'dir. COVID-19 için 184, polis için 155, jandarma için 156, sahil güvenlik için 158 nolu hatlar kullanılmaktadır.
60. **B** 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda erkekler artistik cimnastik paralel bar finalinde yarışan milli sporcu Ferhat Arıcan, 15.633'lük derecesiyle bronz madalya kazanmıştır. Arıcan bu başarısıyla Olimpiyat Oyunları tarihinde cimnastik branşında ilk madalyamızı elde etmiştir.

• GENEL YETENEK - LİSANS -
DENEME SINAVI 2 - ÇÖZÜMLER

1. D Deyim bilgisine yönelik hazırlanmış bu sorunun öncülünde verilen I numaralı "göz boyamak" deyimini kandırma, yanıltma durumunu; II numaralı "gözü alışmak" deyimini bir şeyin ilk etkisini yitirme, yadırganmaz olma durumunu; III numaralı "gözü doymak" deyimini bir şeyin yeterli miktarı elde edildikten sonra daha çoğunu istememe durumunu ve V numaralı "göz yummak" deyimini görmezlikten gelme, hoş görme veya bağışlama durumunu karşılamaktadır. Bu bağlamda I, II, III ve V numaralı deyimlerin kendilerinden önce verilen açıklamasının doğru olduğu söylenebilir. Ancak IV numaralı "gözüne çarpmak" deyiminin karşıladığı durum "görünür olmak, dikkati çekmek" biçimindedir. Herhangi bir kimseyi tanıyacak gibi olma durumunu ise "gözü ısırarak" deyimini karşılamaktadır. Buna göre, IV numaralı deyim kendinden önceki açıklamasının yanlış olduğu ifade edilebilir.
2. A Bir cümlede aynı anlam kapsamına sahip sözcük ya da eklerin bir arada kullanılması, gereksiz sözcük veya ek kullanımına neden olur. Duruluk ilkesinin ihlal edildiği bu tür durumlarda sözcüklerin ya da eklerin cümleden çıkarılması, anlamda bir eksilmeye neden olmayacaktır. Öncülde verilen numaralanmış cümleler bu bağlamda değerlendirildiğinde cümleye koşul anlamı veren "eğer" ifadesi ile "-sa" şart kipinin aynı anda kullanıldığı görülmektedir. Buna göre I numaralı "eğer" sözcüğünün cümleden çıkarılması, cümlemin anlamının herhangi bir daralmaya neden olmayacaktır.
3. B Cümle oluşturma sorularında, cümlemin kuralı ve anlamlı olması istendiğinden öncelikle yargı değeri taşıyan (yüklem olan) söz öbeği tespit edilir ve bu öbek sona çekilir. Daha sonra diğer söz öbekleri dil bilgisi kuralları göz önünde bulundurularak sıralanır. Buna göre öncülde verilen numaralanmış sözler incelendiğinde yargı değeri taşıyan yani yüklem olabilecek ifadenin V numaralı "kesin bilgilere ulaşamamıştır" söz öbeği olduğu görülmektedir. Bu söz en sona çekilip dil bilgisi kuralları ve anlam akışı çerçevesinde diğer söz öbekleri sıralandığında cümle şu şekilde ortaya çıkmaktadır:
- (IV) Edebiyatımızın belki de en çok tanınan şairi (III) Yunus Emre üzerine (VI) birçok çalışma yapılmıştır (II) ne var ki şairin doğumu (I) ölümü ve yaşadığı yerlere ilgili (V) kesin bilgilere ulaşamamıştır.
- Buna göre sıralama IV-III-VI-II-I-V biçimindedir ve baştan dördüncü, II numaralı söz öbeğidir.
4. C Öncülde verilen parçada geçen I numaralı "Güneş" sözcüğü "sistemi" sözcüğünün neye ait veya özgü olduğunu bildirme görevi ile tamlamış ve bir isim tamlaması kurmuştur. Bu bağlamda tamlayan görevi ile kullanılmıştır. II numaralı sözcük ise "gezegen" adına sırasıyla getirilen çokluk eki "-ler" ve tamlayan ilgi durumu eki "-in" ile çekimlenmiştir. IV numaralı sözcük ise "öte" adına sırasıyla getirilen üçüncü tekil kişi tamlanan eki "-(s)i" ve ayrılma/çıkma hâl eki "-den" ile çekimlenmiştir. V numaralı "doğru" sözcüğü de kendinden önceki "içlerine" adı ile öbek kurarak bir yer-

yön ilgisi meydana getirmiş ve cümlede edat yani ilgeç görevi ile kullanılmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda A, B, D ve E seçeneklerinde verilen ifadelerin doğru olduğu anlaşılmaktadır. Ancak III numaralı "cismi" sözcüğü kendinden önceki "gök" adı ile bir belirtisiz isim tamlaması kurmuştur. Bu tamlama kuruluşunda da "cisim" adına getirilen üçüncü tekil kişi tamlanan eki "-i" görev almıştır. Bu nedenle sözcüğün üzerindeki ek bir belirtme hâl eki değildir. Belirtme hâl eki olan "-ı, -i; -u, -ü" yüklemi geçişli olan fiil cümlelerinde adlara gelerek bir yükleminden doğrudan etkilediği bir sözcük (nesne) ortaya çıkarır. Dolayısıyla C seçeneğinde verilen ifade III numaralı sözcük için yanlıştır.

5. D Öncülde verilen cümlemin öge çözümlemesi şu şekildedir:

Erciyes ve çevredeki 68 volkanın hediye ettiği işleme-
si

kolay kayalarda / on bir yer altı şehri ile üç kaya yerleşimi /

Dolaylı tümleç

Özne

gizli.

Yüklem

Seçeneklerde verilen cümlelerin öge çözümlemeleri ise şu şekildedir:

A seçeneği:

Akşam saatlerinde kapımızı çalan küçük çocuk /

Özne

seneye / yatılı okula / gidecektir.

Zarf tüml. Dolaylı tüml. Yüklem

B seçeneği:

Gün doğumu ve gün batımının uzun gölgeli saatleri /

Özne

yüzyılların aşınımıyla ortaya çıkan yükseltilere /

Dolaylı tümleç

dramatik bir boyut kazandırıyor.

Yüklem

C seçeneği:

Ön sözden aktardığım bu metindeki koyu olarak vurguladığım hususlar / beni / cesaretlendirdi.

Özne

Nesne

Yüklem

D seçeneği:

Kalenin yüksek kesimlerinden / masmavi bir deniz manzarası /

Dolaylı tümleç

Özne

görünüyor.

Yüklem

E seçeneği:

Yazar / "Beş Şehir"de / Konya ile ilgili bölümün

Özne

Dolaylı tümleç

Zarf tümleci

sonlarına doğru / Mevlevîliğe ait unsurları / açıklanmıştır.

Nesne

Yüklem

Bu çözümlemelere göre öncüldeki cümlemin öge dizilişi "dolaylı tümleç, özne, yüklem" biçimindedir ve bu öge dizilişine sahip bir başka cümle D seçeneğinde verilmiştir.

6. D Öncülde verilen parçada geçen “Güneş rüzgârı” söz öbeği, belirtisiz isim tamlamasını; “ve” sözcüğü bağlacı; “bir” sözcüğü belgisiz sıfatı; “kalkandır, olurdu” sözcüklerindeki “-dır” ve “-dı” ekleri ek fiili örneklen-dirmektedir. Ancak parçada fiilin gerçekleşme şeklini bildiren herhangi bir sözcük yani durum zarfı kullanılmamıştır.
7. B Parçada geçen I numaralı sözcük “Yirmi” isim kökü-ne getirilen “-nci” isimden isim yapım eki; III numaralı sözcük “et-” fiil köküne getirilen “-gi” fiilden isim yapım eki; IV numaralı sözcük “yık-” fiil köküne getirilen “-ıcı” fiilden isim yapım eki; V numaralı sözcük “seç-” fiil köküne getirilen “-enek” fiilden isim yapım eki ile türe-miştir. Sözcükler bu nedenle türemiş yapıldır. Ancak II numaralı sözcük “yüz” sayı adı ile “yıl” adının “asır” anlamına gelen kalıcı bir birleşik ad kurması ile oluş-muştur. Bu nedenle sözcük, birleşik yapıldır.
8. E Fiil kök ya da gövdelerine getirilen bir fiilden fiil yapım eki olan “-ı” eki, eklendiği fiilin ya bir başkası tarafın-dan yapıma anlamını ortaya çıkararak edilgen çatılı fiil oluşturur ya da eklendiği fiildeki kavramın özneye döndüğü bir dönüşlü çatılı fiil oluşturur. Seçeneklerde verilen cümleler incelendiğinde A seçeneğinde “ya-zılmış”, B seçeneğinde “sayıldı”, C seçeneğinde “sa-tılmış” ve D seçeneğinde “teslim edildi” fiillerinin bir başkası tarafından yapıldığı anlamına ulaşılmaktadır. Bu durumda söz konusu cümlelerde “-ı” eki, edilgen çatılı bir fiil kurmuştur. Ancak E seçeneğindeki cümle-de “yor-” fiil köküne getirilen “-ı” eki, fiildeki kavramın özneye döndüğünü bildirmiştir. Bu cümlede işi yapan varlık bellidir ve yaptığı işin etkisi bu varlığa dönmek-tedir.
9. A Öncülde verilen parçada geçen numaralanmış sözler yazım kuralları çerçevesinde incelendiğinde II nume-ralı “başkent” sözcüğünün “baş, başı sözcükleri ile ku-rulan birleşik kelimeler bitişik yazılır” kuralı gereğince doğru yazıldığı görülmektedir. II numaralı “kuzeybatı” sözcüğünün de “ara yönleri bildiren kelimeler bitişik yazılır” kuralı gereğince doğru yazıldığı anlaşılmaktadı-r. IV numaralı “Jundu Dağları” ise “özel adları oluş-turan kelimeler büyük harfle başlar” kuralı gereğince doğru yazıldığı görülmektedir. V numaralı “1000 met-re” ifadesinin de “sayılardan sonra gelen para veya ölçü birimleri küçük harfle yazılır” kuralı gereğince doğru yazıldığı anlaşılmaktadır. Ancak I numaralı “20 küsür milyon” ifadesinde “küsür” kelimesinin yazımın-da bir yanlışlık yapılmıştır. Bu sözcüğün doğru yazımı “küsür” biçimindedir.
10. C Öncülde verilen parçanın anlam akışı incelendiğinde I, II, IV ve V numaralı virgüllerin (,) eş görevli kelime-lerin sıralanması için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda söz konusu noktalama işaretleri, işlevlerine uygun biçimde kullanılmıştır. Ancak III numaralı vir-gül (,) cümle içindeki bir zarf-fiilden (etkilenip) sonra kullanılarak bir noktalama yanlışlığı yapılmıştır. Çünkü cümle içinde zarf-fiil eki almış sözcüklerden sonra art arda zarf-fiil sıralaması yapılmadığı müddetçe virgül (,) konmaz.

11. D Öncülde verilen parçada geçen kelimeler ses olayları bağlamında incelendiğinde şu çözümlemelere ulaşıl-maktadır:

beynimize → beyin – i – miz – e (Ünlü düşmesi)

gencin → genç – in (Ünsüz yumuşaması)

bana → ben – e/a (Ünlü değişimi)

söylüyor... → söyle – yor... (Ünlü daralması)

Bu çözümlemelere göre parçada ünsüz türemesini ör-neklendiren herhangi bir ses olayı yoktur. Ünsüz tü-remesi, Arapça kökenli bazı kelimelerden sonra ünlü ile başlayan ifadeler geldiğinde sözcüğün son sesinin ikizleşmesi ile ortaya çıkar. Söz gelimi “affet-, affı; red-detmek, reddi; zannet-, zannı” vb. ifadeler ünsüz türe-mesini örnekendirir.

12. A Öncülde verilen numaralanmış cümleler içerik özel-likleri bağlamında değerlendirildiğinde III numaralı “İnsanlık olarak binlerce yıldır kent kuruyoruz.” cüm-lesinin giriş cümlesi niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu cümle başa çekildiğinde ve diğer cümlelerden bu cümleyi anlamca destekleyen içeriğe sahip olanın hangisi kontrol edildiğinde III numaralı cümleyi des-tekleyen sözlerin V numaralı “Olasılıkla bir o kadar sü-redir de daha iyisini nasıl yaparız, onu düşünüyoruz.” cümlesinde olduğu görülmektedir. Bu cümlede vur-gulanan daha iyiye eğilim ise II numaralı “Daha iyi-si dediğimiz şey ise zamana ve mekâna göre sürekli değişiyor ve bu arayışın sonu gelmiyor.” cümlesinde-ki sözlerle desteklenerek konuya bakış açısı geliştiril-miştir. II numaralı cümlede sözü edilenleri ise sırasıyla I ve V numaralı cümleler desteklemektedir. Buna göre, öncülde verilen cümlelerin anlamlı bütün oluşturacak sıralamasının III-V-II-I-IV biçiminde olduğu ve baştan dördüncünün de I numaralı cümle olduğu anlaşılmak-tadır.

13. B Soru kökünde verilen “Ancak edebî dilin her zaman mecaz anlamlı kelimelerle kurulacağını düşünmek de tam olarak doğru sayılamaz.” cümlesi içerik özellikleri bağlamında değerlendirildiğinde bu cümlelerin, ara-larında karşılıklı ilişkisi bulunan bir yargının devamı olabileceği ve düşüncenin yönünü değiştiren bir ifa-de olabileceği anlaşılmaktadır. Parçada verilen cüm-leler anlam akışına göre değerlendirildiğinde de I ve II numaralı cümlelerin anlam bakımından birbirini desteklediği görülmektedir. Bu cümlelerde edebî di-lin oluşumda temel düzeydeki mecazların işlevinden söz etmektedir. Soru kökünde verilen cümlelerin içerik özellikleri tam da bu cümlelerde sözü edilenlere karşıt bir görüş ortaya atmaktadır. IV numaralı “Çünkü ede-bî metnin bütünlüğü içindeki kelimelerin birbirleriyle il-gileri ve bu ilginin oluşturduğu estetik ortam da edebî dilin kuruluşunu hazırlayan temel unsurlardan biridir.” cümlesinde de karşıt görüş olarak değerlendirilebilecek durumun gerekçesinin açıklanması da düşünül-düğünde soru kökünde verilen ifadenin II numaralı cümle ile III numaralı cümle arasına gelmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu durumda cümle, II numaralı cüm-le den sonra getirilirse parçanın anlam akışı sağlanac-tır.

14. B Öncülde verilen parçadaki numaralanmış cümleler anlam ilgilerine ve içerik özelliklerine göre değerlendirildiğinde I ve II numaralı cümlede insanların duyu organları aracılığıyla çevresini ve çevresindeki varlıkları algılamasından söz edildiği görülmektedir. Bu bağlamda söz konusu cümleler kendi içinde bir konu bütünlüğü yakalamıştır. III numaralı “Tat ve koku alma duyuları birbirine sıkı sıkıya bağlı iki duyudur.” cümlesinde ise tat ve koku alma duyularının aralarındaki ilişkiden söz edilerek konu değiştirilmiştir. IV, V ve VI numaralı cümlelerde de bu konu sürdürülerek cümleler arasında bir konu bütünlüğü yakalanmıştır. Bu durumda III numaralı cümle ile yeni bir konuya geçilmesi, parçanın III numaralı cümleden itibaren ikiye bölünmesi gerektiğini göstermektedir.
15. E Öncülde verilen parçada geçen “...Bunlar; mükemmeliyet, hayat tecrübesi ve dildir. Dil konusunda eski edebî eserlerde geçen kelimeleri severek kullansa da o, bunları seçerken genel olarak kelimelerin kökenine bakmadan günlük hayatta kullanılıyor olmasına dikkat etmiştir. Şairin hayat tecrübesinden kastettiği ise...” ifadeleri dikkate alındığında parçada bir sanatçıdan söz edildiği ve sanatçının edebî eserler üzerine görüşlerinin açıklandığı anlaşılmaktadır. Bu durumda parçanın başına bu konuyu içeren bir giriş cümlesinin getirilmesi gerekmektedir. Seçeneklerde verilen cümleler içerik özellikleri ve paragrafın konusu ile ilişkisi bakımından değerlendirildiğinde boşluğa getirilecek en uygun sözlerin E seçeneğindeki “Tanpınar edebî eserin ana unsurlarını üç temele oturtmaktadır” cümlesi ile verildiği anlaşılmaktadır.
16. D Paragraflar, çeşitli cümlelerin bir konu etrafında anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde bir araya gelmesiyle oluşur. Her paragrafın kendi içinde bir konu bütünlüğü vardır ve paragrafı oluşturan cümleler belli bir mantık sıralamasına, hiyerarşisine göre bir araya gelir. Paragrafları oluşturan cümleler arasındaki anlamsal bağ, bağdaşıklık unsurlarından gönderimle sağlanır, dolayısıyla paragrafları oluşturan her cümle birbirini destekler niteliktedir. Paragraflarda ana konudan bağımsız ya da cümlenin düşünce akışı dışında bilgi içeren herhangi bir cümleye yer verilirse paragrafın anlam bütünlüğü bozulur. Buna göre, öncülde verilen parçanın I, II, III ve V numaralı cümlelerinde karikatürlerin hangi amaçla yazıldığının ve ne tür bir içerik özelliğine sahip olduklarının açıklandığı görülmektedir. Ancak parçanın IV numaralı cümlesinde karikatürlerin geçmişinin çok eskilere dayandığından söz edilerek parçanın anlam akışının dışına çıkılmıştır. Bu nedenle IV numaralı cümle anlam akışını bozmuştur.
17. D Öncülde verilen parçada geçen “Yani gördüğü ilgiyi kastediyorsunuz. Türkiye’deki kitap okumanın, özellikle araştırma eserlerini okumanın seviyesi düşünlüğünde bence hak ettiği kadar ilgi görmüştür. Kitaplarının çoğu 4-5 defa basılmıştır...” ifadeleri dikkate alındığında paragrafta bir sanatçının kendi eserlerinin gördüğü ilgiye dönük düşüncelerini açıkladığı

anlaşılmaktadır. Dolayısıyla paragrafın içeriği bu konu etrafında şekillenmektedir. Bu sözlerin karşılık olarak söyleneceği soru cümlesinin de aynı doğrultuda bir içeriğe sahip olması gerekir. Seçeneklerde verilen sorular paragrafın içerik özelliklerine göre kontrol edildiğinde en uygun sözlerin D seçeneğindeki “Geriye dönüp baktığınızda çalışmalarınızın karşılığını hak ettikleri ölçüde aldığını düşünüyor musunuz?” cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır.

18. A Bir metne hâkim olan duygu, o metnin temasını belirler. Metne hâkim olan duygular, yazarın kullandığı çeşitli anahtar ifadelerden anlaşılabilir. Öncülde verilen parçada geçen “Sanatçı, hiçbir zaman sadece yaşadığı derin hüznü yazmadı. Son eseri de isminin hakkını veren, yaşamı bulduğum bir kitap... Sanatçı bunları bir araya getirirken ince işçilik göstermiş...” ifadeleri bu bağlamda dikkate alındığında parçaya hâkim olan ana duygunun bir “beğenme” olduğu anlaşılmaktadır. Parçada herhangi bir üzüntü duygusu olmadığından hayıflanma; herhangi bir şaşırtıcı durumdan söz edilmediğinden şaşkınlık; herhangi bir ümitsizliğe ya da olumsuz duyguya yer verilmediğinden karamsarlık duygusunun bu parçada olmadığı ifade edilebilir.
19. E Alışkanlıkların konu edildiği parçada geçen “...Yeni bir alışkanlık edinme sürecinde de belirli bir süre bu alışkanlığın gerektirdiği davranışları düzenli olarak yapmamız gerekir. Genellikle bir davranışın alışkanlık hâline gelmesi için yirmi bir gün gerektiği düşünülür...” ifadeleri A, B seçeneğini; “...alışkanlık edinmenin 18 ila 254 gün alabildiği sonucuna ulaşıldı. Araştırmacılar bu sürecin uzunluğunun edinilecek alışkanlığın gereklilikleri ve kişinin öz denetim düzeyinden etkilendiğini tespit etti...” ifadeleri C ve D seçeneklerini doğrulamaktadır. Ancak parçada Bazı davranışların tekrarında ufak aralıklar bırakılmasının, alışkanlığa dönüşme sürecinde olumlu ya da olumsuz bir yarattığı ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Parçada sadece günlük işlerin kısa süreli de olsa aksatmalarının alışkanlık sürecini aksatmadığından söz edilmiştir. Dolayısıyla E seçeneğinde verilen yargıya parçadan ulaşılamaz.
20. C Yazarların yazma sürecine yönelik tutumlarının nasıl olması gerektiği hakkında düşüncelerin açıklandığı parçada geçen “...İyi bir metin yazmaya, yazdığından önce kendi keyif almaya çalışan bir yazarın söyleyeceği ve yazacağı çok şey var demektir. Sanatçı bunu yakalayabilirse başarısı sürdürülebilir hâle gelir ve okurlar daima onunla yürür.” ifadeleri dikkate alındığında bu parçada yazarın vurgulamak istediği düşüncenin “Yazmaktan zevk almayan ve bunu süreçle yansıtmayan sanatçıların istedikleri sonuca ulaşması mümkün değildir.” yargısı olduğu anlaşılmaktadır.

21. C Öncülde verilen parçada geçen “Edebiyat kuramları ve edebiyat eleştirisinin bugünkü hâli, çok değil bir asır önceki hâline hiç mi hiç benzemiyor. Bir disiplin için, hele ki edebiyat gibi kadim bir disiplin için yüz sene son derece önemsiz bir süre olsa gerek. Üste-

lik sadece edebiyat için değil başka büyük gelenekler, özellikle felsefe için de kartların yeniden karıldığı, oyunun baştan kurulduğu bir zaman kesiti bu..." ifadeleri dikkate alındığında parçadan III numaralı "Edebiyat sahasında belli bakış açıları zamanla değişime uğrayarak bugünkü hâlini almıştır." yargısına ulaşmak mümkündür. Ancak parçada I numaralı "Çağdaş sanatçıların, öncekilerin öne sürdüğü görüşlerdeki eksiklikler yeni anlayışların ortaya çıkmasına temel oluşturmuştur." ve II numaralı "Felsefe ve edebiyatta yaşanan değişimin temelinde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerin insan yaşamını etkilemesi yatmaktadır." yargısını doğrulayabilecek herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Çünkü öncülde verilen parçada ele alınan konu edebiyat ve felsefe gibi disiplinlerin içinde bulunulan çağda bir değişim içine girdiği yönündedir. Bu değişimin ne gerekçe ile ve nasıl gerçekleştiği yönünde herhangi bir açıklamaya parçada yer verilmemiştir.

- 22. E** Behçet Necatigil'in konu edildiği parçada geçen "Behçet Necatigil şiirlerinde evler, aileler, aşklar, bunalımlar, hastalıklar, yalnızlıklar, çevre ve ölüm onun kendine has anlatımı ile konu edilmiştir..." ifadeleri A ve C seçeneğini; "...Necatigil, şairliğinin yanı sıra radyo oyunu, deneme, antoloji, mektup, sözlük ve biyografi yazarı olarak da tanındı. Yerli ve yabancı yazarlardan yirmi iki roman ve hikâyeyi de radyo oyununa uyarladı..." ifadeleri B seçeneğini; "...Düşünsel ve didaktik çizgisinden pek sapmayan şairin..." ifadeleri de D seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçada Necatigil'in başka sanatçılar üzerindeki herhangi bir etkisinden söz edilmemiştir.

- 23. A** Öncülde verilen altı çizili "altını kazdıkça çoğalan" söz öbeğinin, sanatçının üslubuna yani eserlerinin anlatım özelliklerine yönelik bir değerlendirme içerdiği görülmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde bir eserin altını kazma ifadesi ile örtük anlamlılığa sahip olduğunun, kazdıkça çoğalma ifadesi ile de yoğun yani özlü bir anlayışla kaleme alındığının vurgulanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Çünkü bir eserin derinine indikçe farklı farklı anlamlara ulaşılması yoğun yani özlü anlatım niteliğini veren bir durumdur. Altını kazma ise anlatımın derinlerine inmeyi gerektirdiğinden örtülü anlamlara başvurulduğunu gösterir. Buna göre altı çizili sözle anlatılmak istenenin A seçeneğinde verildiği ifade edilebilir.

- 24. B** Öncülde verilen parçada geçen "arayan, sorgulayan kalem; beslenen yönelim" vb. ifadeler mecazlı söyleyişleri; "evler, aileler, aşklar, bunalımlar, hastalıklar, yalnızlıklar, çevre ve ölüm" gibi kavram silsilesinin sunulması sayıp dökmelere yer vermeyi; "yer yer, dönem dönem" gibi tekrarlı ikilemelerden faydalanılması, yinelemelere yer vermeyi; "kendine has anlatım, düşünsel ve didaktik çizgi" vb. niteleyici sözlerden yararlanılması, niteleme sözcüklerini doğrulamaktadır. Ancak parçada düşüncelerin somutlaştırılması adına herhangi bir örneğe başvurulmamıştır. Bu nedenle parçanın anlatımında örneklemenin olduğu söylenemez.

- 25. E** Öncülde verilen parçada yazarın bir çocuk yazını eserinde karakterin idealize edilmesinde nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda çeşitli değerlendirmeler yaptığı görülmektedir. Yazarın bu tutumu düşünüldüğünde ve parçada sözü edilenler göz önünde bulundurulduğunda bu parçanın yazarının eleştirel yani kritik eder bir tutum içinde olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü eleştirel tutum herhangi bir durumu olumlu ya da olumsuz, iyi ya da kötü yanları ile nesnel ya da öznel biçimde değerlendirmeye dayanır. Parçanın yazısında da böyle bir tutum olması, onun eleştirel bir tavır takındığını göstermektedir.

- 26. D** Öncülde verilen parçanın konusu ve anlam akışı kontrol edildiğinde ve parçada geçen "...Böylece okur için idealize kahraman şaşırtıcılığını yitirmektedir. Bunun sonucunda da..." ifadeleri dikkate alındığında bu parçayı anlamca sürdüreceği en uygun sözlerin D seçeneğindeki "okur, eser içerisinde kendisine farklı gelen diğer figürlerden birini ya da birkaçını model olarak seçebilmektedir" yargısı olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü parçada karakterin donuk ve basmakalıp bir hâl içine girmesi sonucunda okurların onlardan uzaklaşacağı ve farklılıkların peşine düşebileceği sezdirilmektedir. Dolayısıyla parçayı sürdüreceği ifadelerin söz konusu durumun ortaya çıkaracağı sonuçları açıklaması beklenir. Bu ifadeler de D seçeneğinde verilmiştir.

27 - 30. soruların çözümleri

Soruda verilenler aşağıdaki gibi şemada gösterilebilir.

	Araba	Bebek	Top	Uçak	Gemi	Kamyon
Türk malı	Levent	Buket veya Eren	Fatih	Ali Buket Eren'den biri	×	×
Çin malı	Ali Buket Eren'den biri	Buket veya Eren	×	Levent	Buket Yiğit Eren Ali'den biri	Buket Yiğit Eren Ali'den biri

- 27. E** Tabloya bakıldığında Yiğit'in kamyon ve gemi alabileceği görülür.
- 28. E** Buket, kesinlikle bebek almalıdır.
- 29. D** Eren'in aldığı bebek Çin malı ise Burcu'nun aldığı bebek kesinlikle Türk malıdır. O zaman Buket en az bir Türk malı oyuncak almıştır.
- 30. D** Tabloya bakıldığında Yiğit'in Türk malı oyuncak alması mümkün değildir. Buket ve Ali Türk malı oyuncak alabilir.

31. E

$$\begin{aligned} \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} &= \frac{\frac{1}{2} + \frac{1}{6}}{(3)} \\ \frac{1}{3} - \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3} &= \frac{\frac{1}{3} - \frac{1}{6}}{(2)} \\ &= \frac{\frac{3}{6} + \frac{1}{6}}{\frac{2}{6} - \frac{1}{6}} \\ &= \frac{\frac{4}{6}}{\frac{1}{6}} \\ &= \frac{4}{6} \cdot \frac{6}{1} \\ &= 4 \end{aligned}$$

32. C

$$\begin{aligned} \frac{5^{10} \cdot 4^5 - 10^9}{30^2} &= \frac{5^{10} \cdot 2^{10} - 10^9}{3^2 \cdot 10^2} = \frac{10^{10} - 10^9}{3^2 \cdot 10^2} \\ &= \frac{10^9(10 - 1)}{3^2 \cdot 10^2} \\ &= 10^7 \end{aligned}$$

Sayı 8 basamaklı bir sayıdır.

33. B

A = 5 + 9 + 13 + 17 + ... + 77 ifadesinin terim sayısı = $\frac{77-5}{4} + 1 = 19$

B = 6 + 10 + 14 + 18 + ... + 74 ifadesinin terim sayısı = $\frac{74-6}{4} + 1 = 18$ bulunur.

B'nin 18 terimi A'nın 18 teriminden 1 fazladır.

$$A = B - 18 \cdot 1 + 77$$

$$A = B + 59$$

$$B = A - 59 \text{ bulunur.}$$

34. A

$b + c < 0$ ise b ve c'nin her ikisi de negatif veya ikisinden biri negatif olabilir. Her ikisi negatif olursa III. b.c pozitif olur. Yani III her zaman negatif değildir.

$$\left. \begin{aligned} b + c &< a + b \Rightarrow c < a \\ a + b &< a + c \Rightarrow b < c \end{aligned} \right\} b < c < a \text{ olmalıdır.}$$

c pozitif olduğunda a kesinlikle pozitif olur. Bu durumda b negatif olmak zorundadır. O halde, II. a . c ifadesi de her zaman negatif olmak zorunda değildir. Fakat a.b her durumda negatif olur.

35. B

$$\frac{|x| + 5}{|x| + |-x|} \geq 3$$

$$\frac{|x| + 5}{|x| + |x|} \geq 3$$

$$\frac{|x| + 5}{2|x|} \geq 3$$

$$|x| + 5 \geq 6|x|$$

$$5|x| \leq 5$$

$$|x| \leq 1$$

$$-1 \leq x \leq 1$$

x = -1, 0, 1 değerlerini alır. Fakat 0 paydayı 0 yaptığından ifadeyi tanımsız yapar.

Dolayısıyla x'in yalnızca {-1, 1} değerleri için eşitsizlik sağlanır.

36. E

ABC

CBA

198 ifadesi çözümlenirse

$$100A + 10B + C - (100C + 10B + A) = 198$$

$$100A + 10B + C - 100C - 10B - A = 198$$

$$99(A - C) = 198$$

A - C = 2 koşuluna uygun yalnızca E şıkkındaki 321 sayısı vardır ve diğer eşitlikleri de sağlamaktadır. Dolayısıyla ABC sayısı 321 olabilir.

37. A

$$x = 2\sqrt{3} + 3\sqrt{2} = \sqrt{12} + \sqrt{18}$$

$$y = 3\sqrt{2} - 2\sqrt{3} = \sqrt{18} - \sqrt{12}$$

$$\frac{y}{x} = \frac{\sqrt{18} - \sqrt{12}}{\sqrt{12} + \sqrt{18}} = \frac{\sqrt{6}(\sqrt{3} - \sqrt{2})}{\sqrt{6}(\sqrt{3} + \sqrt{2})}$$

$$\frac{y}{x} = \frac{\sqrt{3} - \sqrt{2}}{\sqrt{3} + \sqrt{2}}$$

38. B

$$x^2 + 8x + A = (x + 4)^2 - 16 + A$$

$(x + 4)^2$ en küçük değeri 0'dır. O halde,

$$-16 + A = -4 \text{ olmalıdır.}$$

$$A = 12 \text{ bulunur.}$$

39. C

Küçük sayı: x

Ortanca sayı: x + 2

Büyük sayı: x + 4 = y

$$x \cdot y - 5 \cdot (x + y) = 20 \Rightarrow x \cdot (x + 4) - 5 \cdot (x + x + 4) = 20$$

$$x^2 + 4x - 10x - 20 = 20$$

$$x^2 - 6x - 40 = 0$$

$$(x - 10)(x + 4) = 0$$

x = 10 veya x = -4 olabilir.

x pozitif sayı olduğundan x = 10'dur.

40. E

$$\begin{aligned}
133 &= a & 119 &= b \\
135 &= a + 2 & 121 &= b + 2 \\
&= \sqrt{a \cdot (a + 2) + 1} - \sqrt{(b + 2) \cdot b + 1} \\
&= \sqrt{a^2 + 2a + 1} - \sqrt{b^2 + 2b + 1} \\
&= \sqrt{(a + 1)^2} - \sqrt{(b + 1)^2} \\
&= (a + 1) - (b + 1) \\
&= (133 + 1) - (119 + 1) \\
&= 134 - 120 \\
&= 14 \text{ bulunur.}
\end{aligned}$$

41. E

$x \star (2009 \star 10) = 3$
 2009 $\star$ 10 işleminin sonucu 2009'un 10 ile bölümünden kalan 9 olduğundan 9'dur.
 $x \star 9 = 3$ ise x 'in 9 ile bölümünden kalan 3 olmalı
 $x = 2001$ olabilir.

42. A

$$\begin{aligned}
f(x) &= (x + 1) \cdot f(x + 1) \\
x = 1 \text{ için } f(1) &= 2 \cdot f(2) \Rightarrow 240 = 2f(2) \Rightarrow f(2) = 120 \\
x = 2 \text{ için } f(2) &= 3f(3) \Rightarrow 120 = 3f(3) \Rightarrow f(3) = 40 \\
x = 3 \text{ için } f(3) &= 4 \cdot f(4) \Rightarrow 40 = 4f(4) \Rightarrow f(4) = 10 \\
x = 4 \text{ için } f(4) &= 5 \cdot f(5) \Rightarrow 10 = 5f(5) \Rightarrow f(5) = 2 \text{ bulunur.}
\end{aligned}$$

43. C

$A \cup B$ kümesinin elemanları hem 5'e bölünen iki basamaklı sayılar hem de içinde 5 rakamı bulunan sayılardır.

{10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95}

$A \cap B$ ise içinde 5 rakamı olan ve 5'e bölünen sayılar yani;

{15, 25, 35, 45, 50, 55, 65, 75, 85, 95}

$(A \cup B) \setminus (A \cap B) = \{10, 20, 30, 40, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 70, 80, 90\}$

olup 16 elemanlı bir kümedir.

44. D

Siyah top: x tane

Beyaz top: y tane

Kırmızı top: z tane olsun.

Kesinlikle siyah gelmesi için en az:

$$y + z + 1 = 14 \Rightarrow y + z = 13$$

Kesinlikle beyaz gelmesi için en az:

$$x + z + 1 = 13 \Rightarrow x + z = 12$$

Kesinlikle kırmızı gelmesi için en az:

$$x + y + 1 = 10 \Rightarrow x + y = 9 \text{ top çekilmelidir.}$$

$$y + z = 13$$

$$x + z = 12$$

$$x + y = 9$$

$$2(x + y + z) = 34$$

$$x + y + z = 17 \text{ tane top vardır.}$$

45. D Her iki uçtan kesilen telin uzunlukları aynı olursa orta noktanın yeri değişmez. Telin başlangıç boyu: $20x$ olsun.

$$20x \cdot \frac{2}{5} = 8x \text{ kesilirse kalan boy,}$$

$$20x - 8x = 12x \text{ olur.}$$

$$\text{Kalan boyun } \frac{8x}{12x} = \frac{2}{3} \text{ 'ü kesilirse her iki uçtan kesilen}$$

miktarlar eşit olup orta noktanın yeri değişmez.

46. E

$$\begin{array}{c}
\frac{1. \text{ yıl}}{x \text{ fidan}} \quad \frac{2. \text{ yıl}}{x \text{ fidan}} \quad \frac{3. \text{ yıl}}{2x \text{ fidan}} \quad \frac{4. \text{ yıl}}{4x \text{ fidan}}
\end{array}$$

dikilmiştir.

$$x + x + 2x + 4x = 400$$

$$8x = 400$$

$$x = 50$$

47. E

$$\begin{array}{c}
\text{Kalem} \quad \text{Silgi} \quad \text{Kalemtraş} \\
x \quad y \quad z
\end{array}$$

$$3x + 4y = 85$$

$$3y = 48 \Rightarrow y = 16$$

$$4z = 48 \Rightarrow z = 12$$

$$3x + 4 \cdot 16 = 85 \Rightarrow x = 7$$

$$x + y + z = 7 + 16 + 12 = 35 \text{ bulunur.}$$

48. A $F \circ F$ komutları ile A şıkındaki şekli oluşturur.

49. C Şeklin oluşması için C şıkındaki komutlar verilmelidir.

50. B

$$\begin{array}{ccc} \text{Baba} & \text{Anne} & \text{Çocuk} \\ x + y & x & y \\ \downarrow & \downarrow & \\ x + y + y = x + 2y & x + y & y + y = 2y \end{array}$$

$$x + 2y + 2y = (x + y) \cdot \frac{3}{2}$$

$$x + 4y = \frac{3 \cdot (x + y)}{2}$$

$$2x + 8y = 3x + 3y$$

$$5y = x$$

Baba bugün $x + y = 5y + y = 6y$ yaşında olmalıdır. Doğayısıyla babanın bugünkü yaşı 6'nın katı olacağından; 36 olabilir.

51. C

$$\begin{array}{ccccccccc} A & B & C & D & E & & & & \\ \boxed{10} & + & \boxed{20} & + & \boxed{30} & + & \boxed{20} & + & \boxed{10} & = & \boxed{90} \\ \%10 & & \%10 & & \%20 & & \%30 & & \%30 & & x \end{array}$$

$$10 \cdot 10 + 20 \cdot 10 + 30 \cdot 20 + 20 \cdot 30 + 10 \cdot 30 = 90x$$

$$100 + 200 + 600 + 600 + 300 = 90x$$

$$1800 = 90x$$

$$x = 20$$

52. C İşçilerden birinin işi bitirme süresi x olsun.

$$\frac{4}{x} \cdot 4 + \frac{3}{x} \cdot 4 + \frac{2}{x} \cdot 4 + \frac{1}{x} \cdot 4 = 1$$

$$\frac{16}{x} + \frac{12}{x} + \frac{8}{x} + \frac{4}{x} = 1$$

$$\frac{40}{x} = 1$$

$$x = 40$$

$$4. \text{günün sonunda } \frac{4}{x} \cdot 4 = \frac{4}{40} \cdot 4 = \frac{2}{5}$$

53. D

$$\begin{array}{ccc} \text{Büyük (arka)} & & \text{Küçük (Ön)} \\ \text{Çevre } 2\pi \cdot 2r = 4\pi r & & 2\pi r \\ \text{çevre.devir} = \text{yol} & & \end{array}$$

Alınan yollar eşit olduğundan;

$$4\pi r \cdot x = 2\pi r(x + 30)$$

$$2x = x + 30$$

$$x = 30$$

Küçük(ön) $30 + 30 = 60$ devir yapar.

$$\text{Çevre} = \frac{\text{Yol}}{\text{Devir}} = \frac{90}{60} = \frac{3}{2} = 1,5 \text{ m} = 150 \text{ cm}$$

54. A

$$\begin{array}{cc} \begin{array}{|c|} \hline 3 \text{ mavi} \\ 5 \text{ kırmızı} \\ \hline \end{array} & \begin{array}{|c|} \hline 3 \text{ kırmızı} \\ 5 \text{ mavi} \\ \hline \end{array} \\ \text{Mavi Torba} & \text{Kırmızı Torba} \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \text{Mavi} & \text{Mavi} \\ \text{Torba} & \text{Top} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \text{Kırmızı} & \text{Kırmızı} \\ \text{Torba} & \text{Top} \\ \hline \end{array}$$

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{8} + \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{8}$$

$$\frac{3}{16} + \frac{3}{16} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

55. B

2013 → %12 ise

2015 → %24 olup 2013 ve 2015 yılları toplam üretim %36 olur.

$$2012 + 2014 + 2016 = 30 + 10 + 40 = 80 \text{ ton}$$

Yılı Yılı Yılı

ve % 100 – % 36 = % 64 diğer yıllar ise;

$$\begin{array}{cc} \%64 & 80 \text{ ton} \\ \%12 & x \end{array}$$

$$x \cdot 64 = 80 \cdot 12$$

$$x = 15$$

56. C

$$\frac{2012}{30} \quad \frac{2013}{x} \quad \frac{2014}{10} \quad \frac{2015}{2x} \quad \frac{2016}{40}$$

2017 yılında

$$40 + 40 \cdot \frac{75}{100} = 70 \text{ ton üretim yaparsa;}$$

6 yılda toplam üretim;

$$(30 + x + 10 + 2x + 40 + 70) \cdot \frac{1}{3} = 70 \text{ olmalıdır.}$$

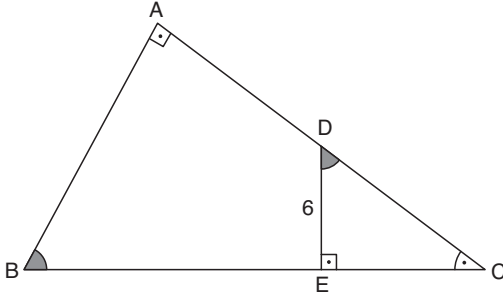
$$150 + 3x = 210$$

$$3x = 60$$

$$x = 20$$

2015 yılında $2x = 2 \cdot 20 = 40$ ton üretim yapılmıştır.

57. C

ABC dik üçgeninde pisagor.

$$|AB|^2 = |BC|^2 - |AC|^2$$

$$|AB|^2 = 15^2 - 9^2$$

$$|AB|^2 = 144$$

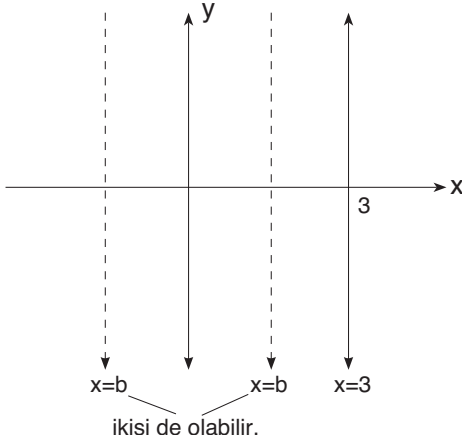
$$|AB| = 12 \text{ cm}$$

$\triangle ABC \sim \triangle EDC$ için

$$\frac{|AB|}{|DE|} = \frac{|AC|}{|EC|} \Rightarrow \frac{12}{6} = \frac{9}{|EC|}$$

$$|EC| = \frac{9}{2} \text{ cm}$$

58. D

$(3, 7)$, $x = a$ 'da ise $a=3$

$x = a$ 'nın y eksenine olan uzaklığı 3,

$x = b$ 'nin y eksenine olan uzaklığı $|b|$,

$$2|b| - 1 = 3$$

$$2|b| = 4$$

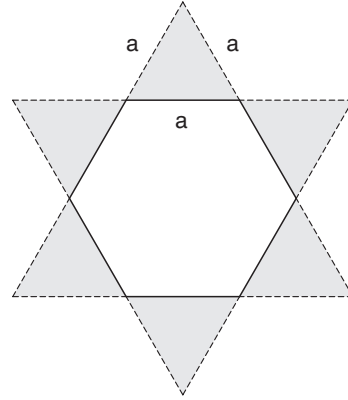
$$|b| = 2$$

$$b = \pm 2$$

Bu durumda $x=b$ 'deki noktalar x ekseninde $+2$ veya -2 noktasını kesmelidir.

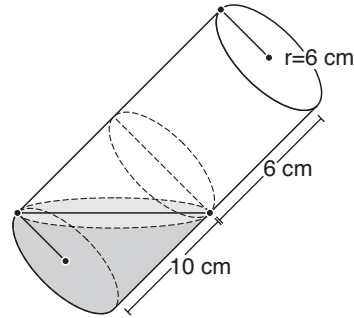
Şıklar incelendiğinde; yalnızca $(2, 1)$ noktası bu tanıma uyar.

59. C

Kenarı a olan bir düzgün altıgen içinde zaten 6 tane eşkenar üçgen bulundurulur. Bu nedenle bu a kenarlı 6 eşkenar üçgenin alanlarının toplamı, a kenarlı altıgenin alanına eşittir. Yani boyalı alan $6\sqrt{3} \text{ cm}^2$ dir.

60. B

10 cm yüksekliğe kadar olan silindir kesitinde sıvının hacmi kesitin yarısıdır.

Tüm silindirin yarıçapı $r=6 \text{ cm}$,

$$\frac{\pi \cdot r^2 \cdot h}{2} = \frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 10}{2} = \frac{\pi \cdot 36 \cdot 10}{2} = 180\pi \text{ cm}^3$$

• GENEL KÜLTÜR - LİSANS -
DENEME SINAVI 2 - ÇÖZÜMLER

1. E İpek Yolu, Çin'den başlayarak Avrupa'ya kadar uzanan İlk Çağ ve Orta Çağların önemli ticaret yollarından biridir.

Orta Asya'da Bumin Kağan tarafından kurulan Göktürk Devleti'nin (552-630), İpek Yolu ticareti için Çin, Akhun ve Sasaniler gibi devletlerle mücadele ettiği bilinmektedir.

Göktürk Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında karşılıklı elçilerin gönderilmesi diplomatik bağı sağlamış ve dostluk politikalarını güçlendirmiştir. Kurdukları bu diplomatik bağ sayesinde Göktürkler İpek Yolu ticaretini de koruma altına almıştır.

Ayrıca o dönemde merkezi Semerkant olan ve şehir devletlerinden oluşan Soğdlular ticarete ileri giden milletlerdendir. Göktürkler, Soğdluları güvence altına alarak İpek Yolu ticaretini de korumayı belli bir dönem başarmıştır.

2. C Mısır'da kurulan Türk İslam devletleri; Tolunoğulları (868-905), İhşidiler (Akşitler) (935-969), Eyyubiler (1171-1250) ve Memlukler'dir. (1250-1517)

Memlukler'in varlığına son verip Mısır bölgesini fetheden son Türk İslam devleti de Osmanlı Devleti olmuştur.

Dolayısıyla Mısır'da Türk İslam kültürünün gelişmesinde gerek bu bölgede kurulan Tolunoğulları, İhşidiler (Akşitler), Eyyubiler ve Memluklerin, gerekse Mısır'da kurulmasa dahi Mısır'ı ele geçiren Osmanlıların katkısı vardır.

Gazneli Devleti (963-1187) Afganistan, Pakistan, İran ve Hindistan coğrafyasında varlık sürmüştür. Gazneliler, Mısır'a ulaşamadıkları için bu bölgede Türk İslam kültürünün gelişmesine katkı sağlamaları beklenebilir.

3. D Sorudaki eserler incelendiğinde Saltuklulara ait mimari yapının verilmediği anlaşılmaktadır.

Caca Bey Medresesi; Türkiye (Anadolu) Selçuklularına ait olup Anadolu'daki Türk İslam'a ait ilk rasathane özelliği taşıyan medresedir. Eser günümüzde Kırşehir'dedir.

Malabadi Köprüsü; Artuklulara ait bu eser, Anadolu'daki Türk İslam'a ait ilk köprüdür. Eser günümüzde Batman'dadır.

Yağlıbasan Medresesi; Danişmentlilere ait bu medrese, Anadolu'daki Türk İslam'a ilk medresedir. Eser günümüzde Tokat'tadır.

Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası; Mengüceklilere ait külliye niteliğine sahip bu yapı, UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne alınan Türk İslam'a ait Anadolu'daki ilk eserdir. Eser günümüzde Sivas'tadır.

Ayrıca soru kökünde devlet ifadesine dikkat etmekte fayda vardır. Anadolu'da kurulan beylikler, devlet olarak da kabul edilebilir. ÖSYM, KPSS ve ilgili kurum sınavlarında kimi yıllarda Beylik kavramı yerine Devlet kavramını da kullanmaktadır.

4. E Osmanoğullarının kurulduğu yer olan Söğüt ve Domanıç yöresi; içerisinde Bursa, İzmit ve İzmit'in de bulunduğu Bitinya bölgesidir.

Bitinya bölgesinde Bizans İmparatorluğu ile tekfur adı verilen Bizans valilerinin hakimiyet mücadelesi, bölgede siyasi boşluğa neden olmuştur.

Osmanoğulları bu bölgede oluşan siyasi boşluktan yararlanıp kimi zaman tekfuruları Bizans'a karşı desteklemiştir.

Anadolu'da Gaziyan-ı Rum adı verilen gaza ve cihat politikası gereği var olan savaşçı Alpler çoğu zaman Osmanoğulları'nın yanında savaşlara katılmıştır.

Türkmen beylerinin de Osmanoğulları etrafında birleşmesi hiç şüphesiz Osmanoğulları'nın devletleşme sürecine olumlu katkılarda bulunmuştur.

5. A Ruznamçe defterleri; Osmanlı bürokrasisinde günlük işlemler için tutulan defterlerin genel adı haline gelen, ayrıca hazineye bağlı günlük gelir giderlerin kaydedildiği defterdir.

Devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı Divan-ı Hümayun kararları "Mühimme defterleri"ne, toprak kayıtları, dirlik dağıtımı ve nüfus ile ilgili işlemleri "Tahrir defterleri"ne, hukuk kayıtları "Şeriye ve Sicil defterleri"ne, miras kayıtları "Tereke defterleri"ne kaydedilmiştir.

6. C Osmanlı Devleti'nde şehzadelerin sancağa çıkma usulü taht kavgalarının artmasına neden olduğu için kafes sistemine geçilerek taht kavgaları azaltılmıştır. "Kafes sistemi"ne III. Mehmet Dönemi'nde (1595-1603) geçilerek sancak sistemine son verilmiştir. Bu sistemle lalalık makamı yerine şehzadelerin sarayda yetiştirilmesini sağlamak için "Şimşirlik Dairesi" oluşturulmuştur. Enderun Mektebi, II. Murat Dönemi'nden itibaren Osmanlı bürokrasına nitelikli insan yetiştirmek için açılan saray okuludur. Bu okulun açılmasında kafes sisteminin etkisinden söz edilemez.
7. A Osmanlı Devleti'nde Batıcılık politikası Lale Devri (1718-1730) ile başlamıştır. Lale Devri'nin padişahı adına yapılan III. Ahmet Çeşmesi, Batı (Avrupa) mimarisinin etkisiyle inşa edilen ilk eser olmuştur. Sultan Abdülaziz Dönemi'nde (1861-1876), 1863-1865 yılları arasında inşa Beylerbeyi Sarayı yine Batı mimarisinden esinlenilerek yapılan eserlerden bir tanesidir. Sahn-ı Seman Medresesi ve Rumeli Hisarı, II. Mehmet Dönemi'nin (11451-1481); Sultan Ahmet Camii, I. Ahmet Dönemi'nin (1603-1617); Mostar Köprüsü, I. Süleyman Dönemi'nin (1520-1566) mimari örneklerindendir. Sözü edilen bu eserlerde Batı mimarisinin etkisi yoktur.
8. D Osmanlı Devleti'nde bayındırlık faaliyetlerinin artması huzur ve asayişe olumlu katkı sunacağı için Anadolu'daki var olan düzenin korunmasını sağlayacaktır. Suhte, medrese öğrencisi anlamında gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde uygulanan "Beşik Ulemalığı Sistemi" (Alimin oğlu alimdir anlayışı) nedeniyle eğitim sisteminde kadrolaşma başlamış bu da XVII. yüzyılda suhte ayaklanmalarına neden olmuştur. İltizam usulü, vergilerin açık arttırma yoluyla toplandığı Salyaneli Eyaletlerde (örneğin Mısır, Trablusgarp, Tunus, Cezayir, Yemen) uygulanan bir sistemdir. Anadolu, tımar sistemi uygulandığı "Salyanesiz Eyaletler" arasında yer alır. XVII. yüzyılda iltizam usulünün yaygınlaştırılıp tımarın uygulandığı Anadolu'da da uygulanmaya konulması, hem tımar sisteminin hem de iltizam sisteminin bozulmasını beraberinde getirmiştir. Bu durum halk üzerinde ağır vergi uygulamalarını ve baskıları beraberinde getirmiştir. Bu bilgilerden hareketle gerek suhte ayaklanmalarının gerekse iltizam usulünün yaygınlaştırılmasının Anadolu'da huzur ve asayişin bozulmasına neden olduğu çıkarımı yapılabilir.
9. B XVIII. yüzyılın son ıslahatçı padişahı III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) Nizam-ı Cedit Ordusu adı verilen Batı tarzı ilk modern askeri birlik kurulmuştur. Bu ordunun masraflarının karşılanması amacıyla da İrad-ı Cedit hazinesi oluşturulmuştur.
10. A Cizye vergisi, Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim tebaadan askerlik muafiyeti için alınan vergidir. Bu vergi ıslahat Fermanı ile son bulmuş ve gayrimüslimler için askerlik nakd-i bedel haline getirilmiştir. Haraç vergisi; gayrimüslimlerden alınan ürün vergisidir. Öşür (Aşar) vergisi; Müslümanlardan alınan ürün vergisidir. Cerime vergisi; suçludan alınan vergidir. Avarız vergisi; olağanüstü hallerde alınan vergidir.
11. B Osmanlı Devleti'nde 1804 yılından itibaren Avrupalı devletlerinin etkisiyle milliyetçilik nitelikli isyanlar başlamıştır. Azınlık isyanlarını önleme ve merkezi otoriteyi koruma, I. Meşrutiyet'in İlanı'na neden olan unsurlardan biridir. Tanzimat Dönemi'nin bitmesinde ve I. Meşrutiyet rejiminin getirilmesinde Jön Türkler'in (Genç Osmanlılar) çabaları belirleyici olmuştur. Bu nedenle Jön Türkler V. Murat'ı tahttan indirmiş ve yerine meşrutiyeti getirmesi için II. Abdülhamit'in tahta çıkarmasını sağlamışlardır. I. Meşrutiyet'in İlanı'nda bir diğer etki de 1876 yılında düzenlenen Tersane (Haliç) Konferansı olmuştur. İstanbul'da gerçekleşen bu konferansta Avrupalı devletler Osmanlı azınlıklarına ıslahat isteklerini dile getirmişlerdir. Ancak İttihat ve Terakki Fırkası I. Meşrutiyet Dönemi'nde henüz kurulmamıştır. Bu parti II. Meşrutiyet'in İlanı'nda (1908) belirleyici olmuştur.

- 12. C** I. Balkan Savaşı (1912-1913) esnasında 1912 yılında Osmanlı'nın Müslüman tebaasından biri olan Arnavutlar bağımsızlığını ilan etmiştir. Arnavutluk'un bağımsızlığını kazanması Osmanlıcılık ve İslamcılık politikalarının güç kaybetmesine neden olmuştur.

Ancak gerek Arnavutluk'un bağımsızlığını kazanması gerekse Balkan Savaşları ile kaybedilen topraklardaki Türklerin azınlık durumuna düşmesi Türkçülük fikir akımının güç kaybetmesini değil bilakis güç kazanmasını sağlamıştır.

- 13. C** I. Dünya Savaşı'nda İngiltere ve Fransa, Çarlık Rusya'ya denizden yardım göndermek için Çanakkale Cephesi'ni açmışlardır.

I. Dünya Savaşı'nda İngiltere tarafından Çarlık Rusya'ya karadan yardım göndermek için açılan cephe ise Irak-Basra Cephesi olmuştur.

Suriye-Filistin ve Hicaz-Yemen Cepheleri İngiltere tarafından açılmış olsa da bu cephelerde Çarlık Rusya'ya yardım gönderme amacı yoktur.

Kafkasya ve Kanal Cephelerini Osmanlı Devleti açmıştır.

- 14. B** I. Dünya Savaşı'nın bitmesine ve savaşın yenilen devletlerinin (İttifak Bloku) ateşkes antlaşmaları yapmasına zemin hazırlayan uluslararası belge Wilson İlkeleri'dir. Ayrıca 8 Ocak 1918'de ABD tarafından yayınlanan Wilson İlkeleri ile sömürgecilik yasaklanmıştır.

Paris Barış Konferansı'nda ise (18 Ocak 1919) İngiltere ve Fransa'nın girişimiyle sömürgeciliğin adı mandater yönetim fikrine (manda ve himaye fikri) dönüştürülmüştür.

- 15. C** Milli Mücadele Dönemi'nde Afyon Kongresi (2 Ağustos 1920) diğerlerinden daha sonra gerçekleşmiştir.

Milli Mücadele Dönemi'ne; Mustafa Kemal'in askerlik mesleğinden ayrılması (8-9 Temmuz 1919), Amasya Protokolü'nün düzenlenmesi (20-22 Ekim 1919), Sivas'ta Komutanlar Toplantısı'nın düzenlenmesi (16-28 Kasım 1919) ve Misak-ı Milli Kararları'nın kabulü 28 Ocak 1920 tarihinde olmuştur. Dolayısıyla bu belgeler Afyon Kongresi'nden daha önceki gelişmelerdendir.

- 16. D** Milli Mücadele Dönemi'nde Sivas Kongresi'nin düzenlenmesini engellemek için Damat Ferit Paşa hükümeti yanlısı Elazığ valisi Ali Galip ve Ankara valisi Muhittin Paşa olayları yaşanmıştır.

Şeyh Recep Olayı (18 Ekim 1919) Sivas Kongresi'nin düzenlenmesine engellemeye yönelik değildir. Bu olay, Sivas Kongresi'nden sonra Amasya Protokolü (20-22 Ekim 1919) sürecinde Heyet-i Temsiliye'ye karşı çıkarılan olaydır.

- 17. E** Bilecik Görüşmeleri (5 Aralık 1920) TBMM ile İstanbul Hükümeti arasında gerçekleştiği için Heyet-i Temsiliye'nin faaliyetleri arasında yer almaz. Heyet-i Temsiliye'nin görevi TBMM'nin açılması ile sona ermiştir.

Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.

İzmir'in işgali sonucunda Redd-i İlhak Cemiyeti kurulmuştur.

TBMM'de kabul edilen 24 Nisan Kararları sonucunda İcra Vekilleri Heyeti (Hükümet) kurulmuştur.

Sevr Barış Antlaşması sonucunda Damat Ferit Paşa hükümeti istifa etmiş ve yerine Tevfik Bey hükümeti kurulmuştur.

TBMM'nin açılmasından sonra meclis faaliyetlerinin yayınlanması için Resmi Gazete (Ceride-i Resmîye) çıkarılmıştır.

- 18. A** Yeni Türk Devleti'nin Lozan Barış Antlaşması'nda tartışılan sınırları; Yunanistan, Suriye ve Irak'tır. Bulgaristan, İran ve Kafkas (Doğu) sınırları Lozan Barış Antlaşması'nda tartışılmamıştır.

Yunanistan sınırı; Karaağaç İstasyonu'nu ve Bosna-köy'ü Yunanistan TBMM'ye bırakmış ve iki ülke arasında sınır Meriç Nehri olarak çizilmiştir.

Irak sınırı; Lozan'dan sonra Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak ikili görüşmelere bırakılmasına karar verilmiştir.

Suriye sınırı; TBMM ile Fransa arasında imzalanan 1921 Ankara Antlaşması'nda (Hatay özerkliği) belirlenen sınır esas alınmıştır.

- 19. C** 27 Ekim 1923 tarihinde Ali Fethi Okyar hükümetinin istifası Cumhuriyetin ilanı sürecini hızlandırmıştır. Sonbahar Hükümet Krizi olarak da ifade edilen bu gelişme sonucunda Cumhuriyet ilan edilip rejim adı ve devlet başkanlığı sorunu çözülmüştür.

Aynı zamanda Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Meclis Hükümeti Sistemi nedeniyle yaşanan hükümet krizlerine Kabine Sistemine geçilerek (Karma Sistem) son verilmeye çalışılmıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonraki ilk hükümeti kurma görevi ise İsmet İnönü'ye verilmiştir.

- 20. E** "Zabit ve Kumandan ile Hasbihal" ve "Söylev (Nutuk)" Atatürk'e ait eserlerdendir.

Atatürk, "Zabit ve Kumandan ile Hasbihal" adlı eseri 1914 yılında Sofya Ataşemiliteri (Askeri Ataşe) görevini üstlendiği dönemde yazmıştır. Atatürk bu eseri arkadaşı Nuri Conker'in "Zabit ve Kumandan" adlı eserine karşılık olarak yazmıştır.

Atatürk, Söylev'i (Nutuk) 1927 yılında yazmıştır.

"Üç Devirde Bir Adam" adlı eser ise Ali Fethi Okyar'a aittir.

- 21. A** Atatürk Dönemi'nde altı ilkenin (Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik ve İnkılapçılık) anayasaya girişi 1924 Anayasası'ndaki 5 Şubat 1937 tarihli değişiklikle olmuştur.

- 22. B** Laiklik ilkesi; din ve vicdan özgürlüğünün sağlanması, akıl, fen ve ilim ışığında hareket etmek olduğu için Miladi Takvim ile bu ilke arasında doğrudan bir bağ kurulamaz.

Miladi Takvim'in kabulü çağdaşlamayı referans alan İnkılapçılık ilkesi ile ilişkilendirilebilir.

Milliyetçilik ilkesi; ulusal bağımsızlık, milli birlik ve beraberlik, millet ve vatan sevgisi, ülke bütünlüğü, ekonomik bağımsızlık gibi kavramları kapsamaktadır. 1 Temmuz 1926'da liman, deniz, nehir ve göllerin millileştirilmesi Kabotaj Yasası ile olduğunu için bu inkılap milliyetçilik ilkesi ile ilişkilendirilebilir.

Devletçilik; ekonominin devlet eliyle yürütülmesi ancak kişisel girişime de fırsat tanınmasıdır. 1926 yılında faaliyete geçen Alpullu Şeker Fabrikası devletçilik ile ilişkilendirilebilir.

Cumhuriyetçilik ilkesi; milli irade, egemenlik ilkesi, seçme-seçilme, demokrasi, siyasi hakları kapsamaktadır. 1924 Anayasası'nda "Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" maddesi cumhuriyetçilik ilkesi ile ilişkilendirilebilir.

Halkçılık ilkesi; din, mezhep, zümre, soy, cinsiyet ayırmıcılığına son verip her alanda eşitliğin sağlanmasıdır. Demokrasi, insan sevgisi, kişi hak ve özgürlükleri ve hukuk üstünlüğünün benimsenmesi yine bu ilkeyi tanımlayan kavramlardandır. Türk Medeni Yasası'nın kabulü ile kadın-erkek arasında eşitliğin sağlanması halkçılık ilkesi ile ilişkilendirilebilir.

- 23. E** Atatürk Dönemi'nde 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın etkisini önlemek için ekonomik bağımsızlığa yer verilip bu doğrultuda; 1930 yılında Türk Lirası'nı Korumaya Kanunu'nu ve Yerli malı haftası kabul edilmiştir. 1933 yılında da I. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlanarak 1934 yılında uygulamaya konulmuştur.

Ancak Fransız tütün tekeli olan Reji İdaresi'nin satın alınması, 1925 yılında gerçekleştiği için 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın olumsuz etkisini önlemeye yönelik adımlardan biri olamaz.

24. A Atatürk Dönemi'nde, 2 Eylül 1938 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Hatay Cumhuriyeti'nin ilk devlet başkanı Tayfur Sökmen olmuştur.

Abdurrahman Melek, Hatay Cumhuriyeti'nin ilk Başbakanı; Abdülgani Türkmen, Hatay Cumhuriyeti'nin ilk meclis başkanıdır.

25. C İnönü Dönemi 1938-1950 yıllarını kapsamaktadır.

Türkiye'nin ABD ve İngiltere ile 1943 yılında, Kahire Konferansı'nda yer alması; 1949 yılında kurulan Avrupa Konseyi'ne, aynı yıl üye olması (1949) İnönü Dönemi'nin gelişmelerindendir.

1949 yılında kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması'na (NATO) Türkiye, 1952 yılında üye olmuştur. 1955 yılında da Türkiye Bağdat Paketi'ni kurmuştur. Bu iki gelişme İnönü değil Adnan Menderes Dönemi'nin (1950-1960) gelişmelerindendir.

26. B Yumuşama Dönemi'nin en büyük krizlerinden biri olarak kabul edilen ve 1962 yılında ABD ile SSCB arasında iki ülkeyi savaşın eşiğine getiren sorun "Küba Füze Krizi" olmuştur. İki ülkenin karşılıklı füzelerini sökmesiyle (ABD'nin Türkiye'ye yerleştirdiği füzesinin adı Jüpiter Füzesi idi) olası savaş engellenmiştir.

Bu sorunun çözümü sonucunda 1963 yılında ABD ile SSCB arasında "Kırmızı Telefon" hattı olarak ifade edilen bağlantının kurulmuştur.

27. C 29 Ağustos 1991 tarihinde dünyanın en büyük nükleer deneme santrallerinden biri olan Semey Nükleer Deneme Poligonu'nu kapatan ülke Kazakistan'dır.

Kazakistan'ın girişimi sonucunda 29 Ağustos tarihi, 2009 yılında Birleşmiş Milletler'de (BM) "Uluslararası Nükleer Denemelere Hayır Günü" ilan edilmiştir.

28. C Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında köprü konumunda bulunması jeopolitik konumunu artıran etken iken diğerleri önemli etkenler değildir.

29. A Elazığ Doğu Anadolu Fayı üzerinde bulunurken diğerleri KAF üzerinde bulunur.

30. A Kırşehir'de bulunan Seyfe Gölü kapalı havza iken diğer göller açık havzadır.

31. A Haritada I numaralı Antalya Kaş-Finike kıyıları Dalmaçya kıyı tipine örnektir.

32. E Haritada V numaralı Yıldız Dağları çevresinde Istranca Meşesi'ne yaygın şekilde rastlanır.
33. D Melendiz Dağı volkan oluşumlu olup tek dağdır. Diğer verilen dağlar Alp orojenizi sonucu yükselmiş sıradağlarımızdandır.
34. A Mardin, Uşak, Karaman ve Adıyaman illerinde karasal iklim görüldüğü için bozkırlar geniş yer kaplamaktadır. Akdeniz ikliminin görüldüğü Muğla'da makiler daha yaygındır.
35. A Kırsal kesimde iş gücünün daha ucuz olması, makine tarımın ekonomik olmayacağı kadar tarım alanlarının dar ve parçalı olması, Makine tamir ve petrol gibi giderlerinin pahalı olması ve tarım alanlarının engebeli olması bazı gibi sebeplere bağlı olarak makine yerine insan gücü tercih edilebilmektedir. Ancak makine kullanımının tarımsal verimliliği düşürmesi bu nedenler arasında gösterilemez. Makineleşme tarımsal üretimde verimin artmasına sebep olmaktadır.
36. A Kayseri, Bursa, İskenderun ve Kocaeli önemli sanayi kentleri arasındadır. Fakat Nevşehir daha çok turizm ve tarım kenti olarak ön plana çıkmıştır.
37. B Soruda önemli özellikler verilen yeraltı kaynağı Uranyumdur.
38. E Türkiye'de geleneksel yani ilkel tarım daha çok sulama yeterliliği olmayan iç kesimlerde yapılmaktadır. Bu yüzden tarım üretiminde yıllık dalgalanma oranı fazladır. Genellikle nadas uygulaması yapılmaktadır. Daha çok tahıl ürünlerinin tarımı yapılmaktadır. Birim alandan alınan verimlilik düzeyi azdır. Sulamanın geliştiği tarım yöntemi modern tarım uygulamalarıdır.
39. C Türkiye'de çalışan nüfusun büyük bir kısmı eğitim, sağlık, kamu hizmetleri, bankacılık, turizm, ticaret gibi alanları temsil eden III. sektörde yer almaktadır.

40. E Soruda verilen tarım ürünlerinden zeytin eşleştirmesi yanlıştır. Zeytin Aydın, Manisa, Balıkesir, Muğla, Hatay şeklinde olmalıdır.

41. D I. taşkömürü. II- doğalgaz. III- linyit. V- petrol eşleştirmeleri doğrudur. Ancak Türkiye'nin en önemli asfaltit çıkarım yeri Cizre ve Silopi'tir.

42. B Sinop limanı hinderlandı dar olduğu için ticaret amaçlı kullanımı kısıtlıdır.

43. C Haritada II numaralı Diyarbakır, Mardin, Siirt, III numaralı Ankara çevresinde tiftik keçisi yetiştiriciliği daha fazla yapılır.

44. B Soruda verilen illerden Sivas ve Malatya DAP kapsamında bulunur.

45. D

- İstanbul'un Tarihi Alanları [1985]
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) [1985]
- Hattuşa (Boğazköy) - Hitit Başkenti (Çorum) [1986]
- Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta) [1987]
- Xanthos-Letoon (Antalya - Muğla) [1988]
- Safranbolu Şehri (Karabük) [1994]
- Troya Antik Kenti (Çanakkale) [1998]
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) [2011]
- Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya) [2012]
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir) [2014]
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa) [2014]
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri (2015)
- Efes (2015)
- Kars Ani harabeleri (2016)
- Aydın - Afrodisias (2017)
- Şanlıurfa - Göbeklitepe (2018)
- Arslantepe Höyüğü (2021)
Kültürel olarak;
- Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) [1985]
- Pamukkale-Hierapolis (Denizli) [1988]
hem kültürel, hem doğal miras olarak listeye alınmıştır.

46. C Alacaklının borçlu ile yaptığı sözleşme gereğince borcun sona erdirilmesine ibra denir. İbra yoluyla alacaklı borçluyu sorumluluktan kurtarır.

47. **D** Gaiplik kararı evliliği kendiliğinden sonlandırmaz. Gaibin eşi evliliğin sona ermesini istiyorsa Medeni kanunun M: 131'e göre evliliğini feshettirmelidir. Bunu yapmadan 2. kez evlenirse 2. evlilik Mutlak Butlanla batıldır.
48. **D** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi insan haklarının uluslar arası alanda korunması bakımından ilk kez oluşturulmuş etkin bir sistemdir. 1959 yılında Avrupa Konseyi'ne bağlı bir organ olarak Strasburg'ta kurulmuştur. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesiyle getirilen uluslar arası korunma mekanizması AİHM'e yapılacak başvuru ile başlar. Başvuru usulü bireysel ya da devlet başvurusudur.
49. **D** Uluslararası Anlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak TBMM'nin kanun niteliğinde işlemidir.
Başlıca Kanunlar
- Bütçe Kanunu
 - Kesin Hesap Kanunu
 - Milletlerarası Anlaşmaların onaylanması uygun bulmak
 - Para basılması
 - Genel ve özel af ilanı
- Başlıca Parlamento Kararları*
- TBMM içtüzüğü
 - Savaş ilanı
 - Yasama dokunulmazlığının kaldırılması
 - Milletvekilliği düşme kararı
 - Anayasa mahkemesine üye seçmek
 - Kamu Başdenetçisini seçmek
 - OHAL ilanının onaylanması
 - Genel görüşme, meclis araştırması kararı
 - Seçimlerin yenilenme kararı
 - TBMM Başkanlık Divanı seçimi
 - Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında meclis soruşturması açılması ve yüce divana sevk kararı
 - TSK'nın yabancı ülkelere gönderilmesi veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulundurulmasına izin vermek
50. **A** 1982 Anayasası'na göre Devlet Denetleme Kurulu Cumhurbaşkanlığına bağlıdır. DDK'nin başkan ve üyelerini Cumhurbaşkanı seçer. Sayıştay başkanını TBMM, Uyuşmazlık Mahkemesi başkanını Anayasa Mahkemesi, Yargıtay başkanını Yargıtay genel kurulu, Danıştay başkanını Danıştay genel kurulu seçer.
51. **D** Yargıtay üyeleri 12 yıl için seçilir. Anayasa Mahkemesi üyeleri 12 yıl, Danıştay başkanı 4 yıl, Yargıtay başkanı 4 yıl, HSK üyeleri 4 yıl için seçilir.
52. **C** Nüfusu 750 bin olan yerleşim birimlerinde büyükşehir belediyesi kanunla kurulabilir. Nüfusu en fazla 2 bin olan bir yerleşim biriminde köy kurulması İçişleri bakanlığının kararı ile gerçekleştirilir.
53. **A** Hakkıda suç soruşturması açılan bir belediye başkanını, kesin hüküm açıklanıncaya kadar geçici olarak görevden uzaklaştırma yetkisi İçişleri bakanına aittir. Görevine nihai olarak son verme yetkisi Danıştay'a aittir.

54. D Devlet memurunun adaylık süresi 1 yıldan az, 2 yıldan çok olamaz.

55. A Marco Polo, 1254 Venedik doğumludur. Çocukluğunda, Karadeniz ve Akdeniz'deki ticaret merkezlerine babasıyla yolculuk yapmıştır. Polo, parası olan insanların mallarını satmak üzere anlaşmalar yapmıştır. Bu olay günümüz "risk sermayesi"nin ilk örneğidir. Gezilerini anlattığı eserinde Orta Asya için "Büyük Türkiye", Anadolu için "Küçük Türkiye" tabirini kullanmıştır.

56. B Manas destanı Kırgızlara aittir. Mani dinine mensup olan Karahitaylarla Müslüman olan Karahanlılar arasında XII. Yüzyıl başlarında meydana gelen siyasi ve askeri mücadeleler sırasında Kırgızların yaşadıkları olayları anlatır. Bu destan Unesco'nun somut olmayan kültürel miraslar listesine de girmiştir.

57. B Avrupa'da Al-Pharabius adı ile ün yapmış, Muallim-i Sani (ikinci öğretmen) unvanı ile tanınmış Türk-İslam bilim adamı Farabi'dir. En önemli eseri El Medeniet'ül Fazıla'dır. Akılcılığı savunmuş bir bilim adamıdır.

58. A Türk devletlerine sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda destek veren, sağlık, eğitim, restorasyon, idari ve sivil altyapı, tarım ve hayvancılık alanlarında hizmet sağlayan ve 1992 tarihinde kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tek teknik yardım kuruluşu Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansıdır (TİKA) Bu ajans Balkanlar, Afrika, Orta Asya, Latin Amerika, Doğu Asya ülkeleri başta olmak üzere, yaklaşık 140 ülkede birden hizmet sağlamaktadır.

59. C NASA'ya ait "Perseverance" adlı keşif aracı Mars yüzeyine başarılı şekilde inmiştir. NASA'nın bir ton ağırlığındaki Rover tipi uzay aracı Perseverance, yaklaşık 7 aylık yolculuğun ardından, Mars'ın Jezero Kraterine başarılı şekilde iniş gerçekleştirmiştir. Perseverance'nin anlamı sabır, azimdir.

60. E Dünya kitap başkenti her yıl UNESCO tarafından ilan edilmektedir. İlan edilen şehirde çeşitli organizasyonlar düzenlenmektedir. UNESCO tarafından 2022 yılı için ilan edilen başkent Meksika'nın Guadalajara kentidir.

· GENEL YETENEK - LİSANS -
DENEME SINAVI 3 - ÇÖZÜMLER

1. E Öncülde verilen parçada geçen I numaralı “tepki koymak” söz öbeği, “bir düşünce veya harekete karşı çıkmak”; II numaralı “kaleme almak” söz öbeği, “bir konuyu yazı durumuna getirmek, yazıyla anlatmak”; III numaralı “yürek burmak” söz öbeği, “insanın içini acıyla doldurmak, insana çok üzüntü vermek” ve IV numaralı “dikkati çekmek” söz öbeği, “ilgi toplamak” anlamlarına gelen birer deyimdir. Bu deyimler mecazlı söyleyişlere sahiptir. Ancak V numaralı “yazmanın kıymeti” söz öbeğinde ise “yazı yazmanın değeri” vurgulanmaktadır. Bu söz öbeğinde hem “yazma” hem de “kıymet” sözcükleri gerçek anlamlarına uygun kullanılmıştır. Dolayısıyla V numaralı söz öbeğinde herhangi bir mecazlı söyleyiş yoktur.
2. C Neden-sonuç ilişkisinin bulunduğu cümlelerde herhangi bir eylemin ya da durumun ortaya çıkma sebebi ile açıklanması söz konusudur. Öncülde verilen numaralanmış cümleler bu bağlamda incelendiğinde parçanın IV numaralı “Sansürün gittikçe koyulaşan baskısından edebiyat hayatı çölleşmeye başlamıştı.” cümlesinde edebiyat hayatının çölleşmesi durumunun sebebi olarak “sansürün gittikçe koyulaşan baskısı” gösterilmiştir. Dolayısıyla bu cümlede neden-sonuç ilişkisinin bulunduğu ifade edilebilir.
3. D Öncülde verilen cümlede bir dilde hangi kelimenin yabancı olduğunun ya da yabancı kelimenin Türkçe karşılığının ne olduğunun bilinmesi ile ilgili bir değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Cümlelerin anlam akışı göz önünde bulundurulduğunda cümlede boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken en uygun sözlerin “meraklı olanlardan yerli-beklenir” üçlüsü olduğu anlaşılmaktadır. Bu ifadeler cümleye yerleştirildikten sonra ortaya çıkan cümle şu şekildedir:
- Dile meraklı olanlardan kelimelerin hangilerinin yabancı, hangilerinin yerli veya yabancı kelimenin Türkçedeki karşılığının ne olduğunu bilmesi beklenir.*
4. D Bir şairin konu edildiği parçada geçen I numaralı cümlede şairin yazdığı şiirlerin bir elin parmaklarını geçmeyeceğinin vurgulanması, onun az sayıda şiirler yazdığını; II numaralı cümlede şair hakkında kısır bir kalemi olduğu yönünde bir değerlendirmenin bulunduğu açıklanması, hakkında beliren bir kanıyı; III numaralı cümlede şiirlerini kılı kırk yararcasına yazdığının açıklanması, ürünlerini verirken titiz davrandığını; V numaralı cümlede şiirlerinin tutkunlarının bulunduğu açıklanması, ortaya koyduğu edebî ürünlerin belli bir hayran kitlesine sahip olduğunu doğrulamaktadır. Ancak parçada geçen IV numaralı cümlede şairin, şiirlerini nitelikli okurlar için kaleme aldığı yönünde herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

5. B Öncülde verilen parçada geçen I numaralı “geçtikçe” sözcüğü, “geç-” fiil köküne getirilen “-dıkça” zarf-fiil eki ile türemiştir. III numaralı “öne çık-” söz öbeği deyimleşmiş bir çekimli fiil olduğundan birleşik yapıli fiili örneklendirmiştir. IV numaralı “uygar” sözcüğü, “toplum” adını niteleme görevi ile kullanıldığından niteleme sıfatını örneklendirmiştir. V numaralı “Batılı” sözcüğü “bat-” fiil köküne getirilen “-ı” fiilden isim yapım eki ve “-lı” isimden isim yapım eki ile türetilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgilerin doğru olduğu görülmektedir. Ancak II numaralı “ortamı” sözcüğü, “ortam” adının “-ı” üçüncü tekil şahıs tamlanan eki alarak “çekişme” ismi ile bir belirtisiz isim tamlaması kurduğu söz öbeğinde geçmektedir. Bu bağlamda II numaralı sözcük belirtme hâl eki değil, üçüncü tekil şahıs tamlanan eki almıştır.
6. E “Bil-, yaz-, dur-, gel-, kal-, ver-” gibi tasvirî fiiller “a, e, ı, i” gibi seslerle kaynaşarak fiillerin üzerine gelmekte ve onlara “yeterlik, tezlik, sürerlik, yaklaşma” gibi anlamlar katmaktadır. Eklendiği fiillere bitişik yazılan bu tür unsurların kurduğu sözcükler ise kurallı birleşik fiilleri örneklendirmektedir. Öncülde verilen parçada geçen numaralanmış cümlelerin yüklemeleri incelendiğinde V numaralı cümlelerin yüklemine “öğrenebil-” fiili olduğu görülmektedir. “Öğren-” ve yeterlik fiili (-abil-) ile kurulan bu sözcük bir kurallı birleşik fiili örneklendirmektedir.
7. D Öncülde verilen parçada geçen I numaralı “çürükler” sözcüğü “çürük üzümler” sıfat tamlamasındaki adın düşürülüp niteleme sıfatının adlaşması ile ortaya çıkmış ve tür bakımından ad olan bir sözcüğü örneklendirmiştir. II numaralı “yoğun” sözcüğü, “toprak” adını niteleme görevi ile kullanılmıştır. Bu yönüyle sözcük, bir sıfattır. III numaralı “elenerek” sözcüğü, “dökül-” fiilinin gerçekleşme şeklini bildirme görevi ile kullanılmıştır. Bu yönüyle sözcük, bir zarftır. IV numaralı “saydam” sözcüğü ise “ol-” yardımcı fiili ile öbekleşerek birleşik yapıli fiil kurmuştur. Bu yönüyle sözcüğün türü addır. Buna göre öncüldeki sözcüklerin türleri sırasıyla “isim, sıfat, zarf, isim” şeklindedir.
8. A Öncülde verilen “Moğol arkeologların 1956 yılında bulduğu, dikdörtgen prizma şeklindeki bir taşta işlenmiş yazıt 1970’li yıllarda çözümlenebilmiştir.” cümlesinde belli niteliklere sahip bir yazıtın bir zaman diliminde çözümlendiğinin anlatıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda cümlelerin öge çözümlemesi, bu iletiye göre yapılmalıdır. Cümle içinde görev alan söz öbekleri de dikkate alınarak bir öge çözümlemesi yapıldığında cümlelerin öge sıralamasının şu şekilde olduğu ifade edilebilir:

Moğol arkeologların 1956 yılında bulduğu, dikdörtgen prizma şeklindeki bir taşta işlenmiş yazıt/

Özne

1970’li yıllarda / çözümlenebilmiştir.

Zarf tümleci

Yüklem

Bu çözümlemeye göre cümlelerin öge dizilişi “özne, zarf tümleci, yüklem” biçimindedir.

9. B Öncülde verilen parçadaki I numaralı cümlelerin yüklemi "yakala-" fiildir ve cümlelerin içinde "yaratan, savundukları, ısınıp serinledikleri" gibi fiilimsilere yer verilmiştir. Buna göre cümle yapı bakımından birleşiktir. III numaralı cümlelerin yüklemi "...herhangi biri değildi" söz öbeğidir ve bu yüklem öge dizilişine göre cümlelerin sonunda yer almamaktadır. Buna göre cümle, yüklemine yerine göre devriktir. IV numaralı cümlelerin yüklemi "tüylü minik bedenlerinin yanında kırmızı gözlü devler gibi kalan eşek arılarının saldırısı altındaydı" söz öbeği, öznesi ise "Tamamı" sözcüğüdür. Buna göre cümlelerin öge dizilişi özne ve yüklem biçimindedir. V numaralı cümlelerin yüklemi "yaşanıyordu" sözcüğüdür ve yüklem "yaşa-" fiiline getirilen "-n" fiilden fiil yapım eki (edilgenlik eki) ile türemiştir. Cümlede işin bir başkası tarafından yapılma anlamı olduğundan bu cümle öznesine göre edilgen çatılıdır. Bu bilgiler doğrultusunda A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Ancak parçanın II numaralı cümlesinde yüklem "uğradı" sözcüğüdür ve sözcük biçimce olumludur. Cümlede "uğra-" işinin gerçekleştiği de bildirildiğinden bu cümle hem biçimce hem de anlamca olumludur. Dolayısıyla B seçeneğinde verilen bilgi II numaralı cümle için yanlıştır.

10. B Öncülde verilen I numaralı "Zonguldak'ta", III numaralı "Tunç Çağı'nda" ve IV numaralı "Anadolu'nun" sözcükleri özel adların yazım kuralı ve özel adlara getirilen eklerin yazım kuralı çerçevesinde doğru yazılmıştır. V numaralı "dünyanın" sözcüğü ise gezegen anlamının dışında bir tür adı olarak kullanıldığından doğru yazılmıştır. Ancak II numaralı "Porsuk ağacı" söz öbeği bir tür adı olmasına rağmen "Porsuk" adının büyük yazılması bir yazım yanlışına neden olmuştur. Bu ifadenin "porsuk ağacı" biçiminde yazılması gerekirdi.

11. A Parçadaki II ve III numaralı yer anlamca tamamlanmış cümlelerin sonunu gösterdiğinden bu yerlere nokta (.) getirilmesi gerekir. IV numaralı yer cümlelerin öznesinden hemen sonrayı gösterdiğinden buraya virgül (;); V numaralı yer de kendinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonunda bulunduğundan bu boşluğa iki nokta (:) getirilmelidir. Ancak I numaralı yer, unsurlarından biri cümle şeklinde olan isim tamlamasının tamlayanı ile tamlananı arasında bulunduğundan buraya herhangi bir noktalama işareti getirilemez. Çünkü tamlamayı oluşturan temel unsurlar arasına herhangi bir noktalama işareti konmaz.

12. D Öncülde verilen dizelerde görülen ses olayları şu şekildedir:

Ünlü değişimi

Bana → Ben – e

Ünsüz yumuşaması

karanlığa → karanlık – a

Kalbin → Kalp – in

Ünlü düşmesi

benzeyen → beniz – e – y – en

Ünsüz benzeşmesi

geçti → geç – di

Buna göre A, B, C ve E seçeneklerinde verilen ses olayları dizelerde vardır. Ancak dizelerde ünlü daralmasını örneklediren herhangi bir sözcük yoktur. Ünlü daralması "a, e" sesleri ile biten sözcük kök ya da gövdelerinden sonra "y" sesi geldiğinde bu ünlülerin "ı, i, u, ü" dar ünlülerine dönüşmesidir.

13. E Öncülde verilen parçada video oyunu oynama bozukluğunun bir bağımlılık türü olduğundan söz edilmektedir. Parçada verilmiş boşluktan sonra ise çeşitli hastalıkların video oyunu oynama bozukluğuna bağlı olarak ortaya çıktığından söz edilmektedir. Buna göre, boşluğa gelecek en uygun sözlerin E seçeneğinde verilmiş "Uzun süreli video oyunu oynamak bağımlılığın yanı sıra farklı sağlık problemlerine neden olabiliyor." cümlesi olduğu anlaşılmaktadır.

14. D Öncülde verilen parçanın I, II, III ve V numaralı cümlelerinde açıklananlar dikkate alındığında parçada insanların diğer canlılara karşı üstünlüğünü nasıl elde ettiğinin konu edildiği anlaşılmaktadır. Ancak parçanın IV numaralı "Bir gün insan beynini aşan makine beyinler yaratmayı başarısak o zaman bu yeni süper zekâ çok güçlü hâle gelebilir." cümlesinde şu an için gerçek dışı bir durum üzerine tahmin yapılarak parçanın anlam akışı bozulmuştur. Böylece III numaralı cümle ile V numaralı cümle arasındaki anlam bağlantısı kesilmiştir. Buna göre IV numaralı cümle, parçada ki düşüncenin akışını bozmaktadır.

15. A Soru kökünde verilen "İşte önünüzde iki yüz üç yüz sayfalık bir kitap..." cümlesinde bir kitaba dikkat çekildiği görülmektedir. Öncülde verilen parçanın anlam akışı dikkate alındığında parçanın II numaralı "Ne olduğunu, neden bahsettiğini bilmiyorsunuz; yalnız ismini görüyorsunuz." cümlesinden itibaren bir kitap hakkında açıklamalar yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, soru kökünde verilen cümlelerin I numaralı "Dünyada kitaptan daha güzel ne vardır ki?" cümlesinden sonra getirilmesi ile parçanın anlam bütünlüğünün sağlanacağı söylenebilir.

16. C Öncülde verilen parça paragraf kuralları çerçevesinde kontrol edildiğinde parçanın I, II, III ve IV numaralı cümlelerinde düşünmeye karar verme sürecinde beynin etkinliklerinin konu edildiği ve bununla bağlantılı durumlar üzerine değerlendirmeler yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda söz konusu cümleler bir konu bütünlüğü oluşturmuştur. Ancak parçanın V numaralı "Beyin üzerine gerçekleştirilen çalışmaların sayısı her geçen yıl artsa da beyin, gizeminin çoğunluğu hâlâ korumaktadır." cümlesinden itibaren beynin gizemi ve üzerinde yapılan araştırmalar konu edilmeye başlanmış ve başka bir konuya geçilmiştir. Bu durumda parçanın V numaralı cümleden itibaren ikiye bölünmesi gerekir.

17. E Öncülde verilen parçada geçen "Tarih ve edebiyat, uzun yıllar baş başa yürüdü ve gelişti." ifadeleri A seçeneğini; "...Zira edebiyatın gücünü, tarihin kuru ve akademik metinlerinde bulmak mümkün değildi. Oysa iyi yazılmış bir edebî metin, gerçeği zenginleştirerek ruhumuza nakşediyordu..." ifadeleri B, C ve D seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçada E seçeneğindeki "edebiyatın, konu düzleminde en çok tarihten beslendiği" yargısını doğrulayan herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

- 18. D** Öncülde verilen parçada geçen "...Bugüne kadar insanlardan başka canlılar üzerinde yapılan tüm çalışmalarda hangi cinsiyetteki bireylerin ortalama ömrünün daha uzun olduğu çeşitli etkenlere bağlı olarak değişiyor. İnsanlarda ise durum çok daha farklı. Tüm veriler koşullardan bağımsız olarak kadınların erkeklerden daha uzun ömürlü olduğunu gösteriyor..." dikkate alındığında parçada III numaralı "Canlı dünyasında yaşam süresi cinsiyete bağlı bir ayrım gösteriyor mu?" sorusunun yanıtına yer verildiği görülmektedir. Ancak parçada I numaralı "İnsanların içinde bulunduğu çevre koşullarının yaşam süreleri üzerinde nasıl bir etkisi var?" sorusu ile II numaralı "Ortalama yaşam süresinin artırılması konusunda ne tür çalışmalar yapılıyor?" sorusuna yanıt olacak herhangi bir açıklama ya da yer verilmemiştir.
- 19. A** Öncülde verilen parçada sanatın öğretiminin konu edildiği görülmektedir. Bu doğrultuda da sanat öğretiminin nasıl olması gerektiği ele alınmış ve bu konuda "Sanat zorlamayla olmaz ve zorla öğretilmez." düşüncesi öne sürülmüştür. Parçada geçen, bu düşüncüyü destekleyici "...Sanat, insanın içinden kaynak olarak gelir... Tolstoy'un da dediği gibi eğer siz fedakârlığa talip değilseniz milyonlarca insanın ömrünü verdiği bu müesseseye katılmaya hakkınız yoktur." ifadeleri göz önünde bulundurulduğunda bu parçada asıl anlatılmak istenenin yani ana düşüncenin "Estetik uğraşlar, gönüllülük esasına dayanır ve bu yola ancak gönüllü olanlar girmelidir." yargısı olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla sorunun doğru yanıtının A seçeneğinde verildiği söylenebilir.
- 20. E** Öncülde verilen parçada geçen "İkinci Yeni, modern Türk edebiyatında bir kilometre taşı olarak doğdu. Ortaya çıkışıyla, bir kırılma noktası yaşandı. Artık ne söz eski sözdü ne şiir ne de şair aynıydı..." ifadeleri I numaralı "Türk edebiyatı tarihinde önemli bir yere sahiptir." yargısı ile II numaralı "Kendinden önceki anlayışlardan ayrılarak yenilikler getirmiştir." yargısını; "...Onlarca akımdan farkı şuydu ki bu akımın içinde olanların bir araya gelerek, tasarlayarak oluşturdukları bir şiir anlayışı yoktu. Bu bağlamda yapılan tanımların hepsi yazılan şiirlerden yola çıkılarak yapılmış, sonradan ortaya konulmuştu." ifadeleri III numaralı "İlkeleri ve nitelikleri süreç içinde şekillenmiş ve kayda geçirilmiştir." yargısını doğrulamaktadır. Bu durumda I, II ve III numaralı yargıların öncüldeki parçadan çıkarılabileceği söylenebilir.
- 21. C** Öncülde verilen parçada geçen "Genç ya da yetişkin herkesin keyif alabileceği biçimde kaleme aldığımı inanıyorum. Yani yarı Gotik, yarı tarihî, yarı modern... Söz gelimi Ulak Nuri karakteri, bugün, çoğumuzunkiyile benzerlikler taşıyan bir hayatın zorluklarından ve mutluluklarından geliyor..." ifadeleri dikkate alındığında parçada yazarın "Yapıtlarını oluştururken benimsemediği anlayıştan" söz ettiği anlaşılmaktadır.
- 22. B** Öncülde verilen parçada geçen "...Söz gelimi Ulak Nuri karakteri, bugün, çoğumuzunkiyile benzerlikler taşıyan bir hayatın zorluklarından ve mutluluklarından geliyor..." ifadeleri dikkate alındığında parçanın anlatımında başvurulan düşüncüyü geliştirme yolunun "örneklendirme" olduğu anlaşılmaktadır. Yazar bu ifadelerle ortaya attığı düşünceleri somutlaştırma yoluna gitmiştir.
- 23. A** Öncülde verilen parçada teknolojinin gelişmesi ile tüketim ve pazarlama kültüründe yaşanan bazı değişikliklerin konu edildiği görülmektedir. Parçada geçen "...Bu durum, firmaları etkili reklamlara yöneltmiştir ve müşterileri ikna etmede çeşitli yollar aramaya itmiştir. İnsan psikolojisi ile ilgili temel özellik ve bulgulardan faydalanarak da çeşitli yöntemler geliştirilmiştir...Her yönden kuşatılmış bir beynin, uyarıcıları nasıl algılayacağı birçok değişkene bağlı olsa da reklam verenler bu değişkenleri, kendi avantajlarına çevirebilmekte ve izleyiciyi algı yönlendirme teknikleriyle ikna etmektedirler." ifadeleri göz önünde bulundurulduğunda ise tüketicilerin çeşitli teknikler aracılığıyla algısal olarak yönlendirildikleri anlaşılmaktadır. Dolayısıyla parçada vurgulanmak istenen düşüncenin, A seçeneğinde verilen "Algı yönetimi tüketiciler üzerinde etki göstererek ürünlerin pazarlamasını kolaylaştırmaktadır." yargısı olduğu söylenebilir.
- 24. B** Öncülde verilen parçanın cümleleri içerik özellikleri ve anlam bağlantıları çerçevesinde incelendiğinde II numaralı "Çünkü kendilerine sunulan hıza alışmış olan insanlar, ulaşmak istedikleriyle aralarına giren herhangi bir şeyi parazit olarak nitelemektedir." cümlesinde I numaralı "Elektronik ortamların sağladığı hız olanağı, reklam verenler için avantaj değil, dezavantaj niteliğindedir." cümlesinde açıklanan durumun gerekçesinin açıklandığı görülmektedir. II numaralı cümlenin başında geçen "Çünkü" bağlacının bir gerekçe bağlacı olduğu da düşünüldüğünde bu durum daha rahat biçimde görülecektir.
- 25. E** Öncülde verilen parçada geçen "...Ama bunun için ilk ve en zor şart, gerçek olmak. Zaten oyunculuk da son dönemde daha hızlı olmakla birlikte 15-20 yıldır bu yöne eğildi. Artık herkes gerçeğin peşinde. Siz oyuncu olarak ne kadar gerçekseniz, seyirci tarafından da o kadar değer içselleştiriliyorsunuz..." ifadeleri dikkate alındığında parçadan hareketle E seçeneğindeki "Oyun performanslarında yapmacık hâller içine girmek, izleyicilerde olumsuz algılar yaratır." yargısının söylenebileceği anlaşılmaktadır. Çünkü parçada yazar tiyatro sahnelenişinde oyuncuların gerçekçi bir tutum sergilemeleri gerektiğinden, izleyicilerin de en çok bundan etkilendiğini belirtmektedir.
- 26. D** Parçada geçen "Tiyatroda seyirci sizi görüyor ve o kadar sizden yana olup sizinle birlikte duygulanabiliyor, sizinle birlikte aklın yolunu bulabiliyor. Bu süreçte seyircinin bazen kalbini, bazen de aklını çelersiniz..." ifadelerinde tiyatronun izleyiciler üzerindeki etkilerinden söz edildiği anlaşılmaktadır. Parçada geçen "bazen kalbini, bazen de aklını çelmek" ifadelerinde de kalp kavramı ile izleyicilerin duygusal, akıl kavramı ile de zihinsel, bilişsel, düşünsel yönlerine atıf yapılmıştır. Dolayısıyla parçada geçen bu sözle tiyatroya yönelik olarak "Seyirci üzerinde duygusal veya düşündürücü bir etki yaratma" özelliğinin vurgulandığı anlaşılmaktadır.

27 - 30. soruların çözümleri

Verilen bilgiler incelendiğinde iki durum ortaya çıkmaktadır.

I. durum

	Pazartesi	Salı	Çar	Per	Cuma
Gömlek	M	P	P	S	
Etek	S			M	

II. durum

	Pazartesi	Salı	Çar	Per	Cuma
Gömlek	S	P	P	M	
Etek	M			S	

27. C İki durumda da Duru'nun salı ve çarşamba günleri pembe gömleği giydiği kesindir.
28. A I. duruma göre Duru perşembe günü sarı gömleği giymiştir.
29. E Durumlar incelendiğinde Duru'nun, aynı renk etek ve gömlek giydiği gün cumadır.
30. C İki durum incelendiğinde Duru, siyah eteğini çarşamba günü giymiş olabilir.

$$31. C \left(1 + \frac{1}{5}\right) \cdot \left(1 + \frac{1}{6}\right) \cdot \dots \cdot \left(1 + \frac{1}{42}\right) = \frac{6}{5} \cdot \frac{7}{6} \cdot \dots \cdot \frac{43}{42} = \frac{43}{5}$$

$$32. B a = 2^{x+2}$$

$$4a^2 = 2^{5x} \Rightarrow 4 \cdot (2^{x+2})^2 = 2^{5x}$$

$$2^2 \cdot 2^{2x+4} = 2^{5x}$$

$$2^{2x+6} = 2^{5x}$$

$$2x + 6 = 5x$$

$$3x = 6$$

$$x = 2$$

$$33. C \sqrt{a \cdot \sqrt[3]{\frac{1}{a}}} = 3$$

$$\sqrt[6]{a^3 \cdot \frac{1}{a}} = 3$$

$$\sqrt[6]{a^2} = 3$$

$$\sqrt[3]{a} = 3$$

$$a = 27$$

$$\sqrt{a \cdot \sqrt[3]{\frac{1}{a}}} = \sqrt{a \cdot 3}$$

$$= \sqrt{27 \cdot 3}$$

$$= \sqrt{81}$$

$$= 9$$

$$34. D \frac{a}{b} = \frac{8!}{2 \cdot 5! + 6!}$$

$$= \frac{8 \cdot 7 \cdot 6 \cdot 5!}{2 \cdot 5! + 6 \cdot 5!}$$

$$= \frac{8 \cdot 7 \cdot 6 \cdot 5!}{8 \cdot 5!}$$

$$= 42 \text{ bulunur.}$$

$$35. E \sqrt{x + \sqrt{y}} + \sqrt{x - \sqrt{y}} = 8$$

$$\times \sqrt{x + \sqrt{y}} - \sqrt{x - \sqrt{y}} = 4$$

$$(\sqrt{x + \sqrt{y}})^2 - (\sqrt{x - \sqrt{y}})^2 = 32$$

$$x + \sqrt{y} - x + \sqrt{y} = 32$$

$$2\sqrt{y} = 32$$

$$\sqrt{y} = 16$$

$$y = 256$$

$$36. A x - y - z > 0 \rightarrow -x + y + z < 0$$

$$+ y - z < 0$$

$$-x + 2y < 0$$

$2y < x$ her zaman doğrudur.

37. C İki basamaklı AB sayısını elde etmek için 47 sayısının rakamlarının yerleri değiştirilerek sonuç bu sayıya bölünür.

$$\frac{2738}{74} = AB$$

$$37 = AB$$

$$A + B = 3 + 7 = 10 \text{ bulunur.}$$

$$38. B ||x + 3| - 1| \leq 4 \Rightarrow -4 \leq |x + 3| - 1 \leq 4$$

$$-3 \leq |x + 3| \leq 5$$

$|x + 3|$ her durumda pozitif olduğundan 0'dan büyük

olur.

$$|x + 3| \leq 5 \text{ olması için } \Rightarrow -5 \leq x + 3 \leq 5$$

$$-8 \leq x \leq 2$$

-8, -7, -6, ..., 0, 1, 2 olmak üzere 11 tane tam sayı değeri vardır.

39. B Çarpımın tek olması için tüm çarpanlar tek olmalıdır.
- $4y + 1 \rightarrow$ tek sayı belirtir. y için kesinlik yoktur.

$$3x + 2 = \text{Tek} \quad 3z + 5 = \text{Tek}$$

$$3x = \text{Tek} \quad 3z = \text{Çift}$$

$$x = \text{Tek} \quad z = \text{Çift}$$

40. E $\text{Ekok}(4, 6, 7) = 84$

$$ABB = 84 \cdot k + 3$$

$k = 2$ için $ABB = 84 \cdot 2 + 3 = 171$ olamaz.

$k = 3$ için $ABB = 84 \cdot 3 + 3 = 255$

$$A = 2$$

$$B = 5$$

$$A + B = 7$$

41. C $\frac{(x-y) \cdot (x^2 + xy + y^2)}{x(x^2 + xy + y^2)} \cdot \frac{x(x^2 - y^2)}{(x-y)} = \boxed{x^2 - y^2}$

42. D $2 * 6 = 4$ (2 ve 6'nın ortasındaki nokta)

$(6 * x) * 4 = 3$ olması için $6 * x = 2$ olmalıdır.

$6 * x = 2$ ise 6 ile ortasında 2 olan rakam 7 olduğundan $x = 7$ olmalıdır.

43. D $f(2)$ için $3x + \frac{1}{3x} = 2$ ise $3x^2 + \frac{1}{27x^2} = ?$

$$\frac{9x^2 + 1}{3x} = 2$$

$$9x^2 + 1 = 6x$$

$$9x^2 - 6x + 1 = 0$$

$$(3x - 1)^2 = 0$$

$$3x - 1 = 0$$

$$x = \frac{1}{3} \text{ olur.}$$

$$3x^2 + \frac{1}{27x^2} = 3 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 + \frac{1}{27 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2}$$

$$= \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$$

$$= \frac{2}{3} \text{ olmalıdır.}$$

44. C Ali: a günde

Buse: b günde

Cemre: c günde

Deniz: d günde

Efe: e günde

Fusun: f günde yapabiliyor olsun.

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{e} = \frac{1}{6}$$

$$\frac{1}{c} + \frac{1}{d} = \frac{1}{24}$$

$$+ \frac{1}{b} + \frac{1}{f} = \frac{1}{8}$$

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} + \frac{1}{d} + \frac{1}{e} + \frac{1}{f} = \frac{1}{6} + \frac{1}{24} + \frac{1}{8}$$

$$= \frac{8}{24}$$

$$= \frac{1}{3} \text{ olduğundan}$$

6 kişi bu işi

3 günde

bitirir.

45. B $\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{f}\right) \cdot x = 1$

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{e} = \frac{1}{6} \text{ I}$$

$$-1/\frac{1}{b} + \frac{1}{e} = \frac{1}{12} \text{ II}$$

$$\frac{1}{b} + \frac{1}{f} = \frac{1}{8} \text{ III}$$

II nolu denklem (-) ile çarpılıp; I, II ve III nolu denklemler taraf tarafa toplanırsa;

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{f} = \frac{1}{6} - \frac{1}{12} + \frac{1}{8}$$

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{f} = \frac{5}{24}$$

$$\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{f}\right) \cdot \frac{24}{5} = 1 \text{ olur. } x = \frac{24}{5} = 4,8 \text{ bulunur.}$$

46. D $|AD| = |BC| = x$ olsun

Araç D'ye uğrayarak A'dan C'ye 3 saatte giderse,

$$|AD| + |DC| = 20 \cdot 3$$

$$x + 10 = 60$$

$$x = 50 \text{ km}$$

Araç B'ye uğrayarak A'dan C'ye t saatte giderse;

$$|AB| + |BC| = 20 \cdot t$$

$$110 + 50 = 20 \cdot t$$

$$160 = 20 \cdot t$$

$$t = 8 \text{ bulunur.}$$

47. D Kayısı : $100x$

$$\text{Çekirdeği çıkarıldığında : } 100x - 100x \cdot \frac{30}{100} = 70x$$

$$\text{Kurduğunda : } 70x - 70x \cdot \frac{20}{100} = 56x$$

$$56x = 700$$

$$x = \frac{700}{56}$$

$$100x = 100 \cdot \frac{700}{56} = 1250 \text{ kg}$$

48. A Deponun hacmi x litre olsun.

$$\frac{2x}{5} + 180 = x + \frac{x}{5} \Rightarrow \frac{2x}{5} + 180 = \frac{6x}{5} \Rightarrow 180 = \frac{4x}{5}$$

$$\Rightarrow x = \frac{180 \cdot 5}{4} = 225 \text{ litre}$$

49. C

		Anne	Baba
şimdi	→	AB	BA
Anne, babanın	→	BA	63
yaşına geldiğinde			

Yaş farkı değişmez.

$$BA - AB = 63 - BA$$

$$10B + A - 10A - B = 63 - 10B - A$$

$$19B - 8A = 63$$

$$\begin{array}{r} \Rightarrow \\ 5 \quad 4 \end{array}$$

$$A + B = 4 + 5 = 9$$

50. D 3 usta = 7 çırak

↓ ↓

$$\text{çalışma hızı} = 7V \quad 3V$$

$$2 \text{ usta} + 2 \text{ çırak} = 14V + 6V = 20V$$

$$1 \text{ usta} + 3 \text{ çırak} = 7V + 9V = 16V$$

$$20V \text{ hızla} \rightarrow 8 \text{ gün}$$

$$\frac{16V \text{ hızla} \rightarrow x}{T \cdot O}$$

$$20V \cdot 8 = 16V \cdot x$$

$$x = 10$$

51. E

$$\begin{array}{c} \textcircled{A} \textcircled{B} + \textcircled{A} \textcircled{B} \\ \downarrow \downarrow \quad \downarrow \downarrow \\ K \quad K \quad M \quad K \\ \downarrow \downarrow \quad \downarrow \downarrow \\ \frac{3}{7} \cdot \frac{5}{8} + \frac{4}{7} \cdot \frac{4}{8} = \frac{31}{56} \end{array}$$

52. C 2017 yılında artış 100 tonla en büyüktür.

53. E 2018 yılında üretilen kırmızı mercimek: 500, yeşil mercimek ise 450 tondur.

$$500 \cdot \frac{x}{100} = 450$$

$$x = 90$$

54. A Kırmızı mercimek = $300 + 350 + 450 + 500 + 500 = 2100$ ton
Yeşil mercimek = $350 + 400 + 350 + 450 + 550 = 2100$ ton
Fark = $2100 - 2100 = 0$

55. B

$$\begin{array}{l} 505 \\ 515 \\ \vdots \\ 595 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} 505 \\ 515 \\ \vdots \\ 595 \end{array}} \right\} 10 \text{ tane}$$

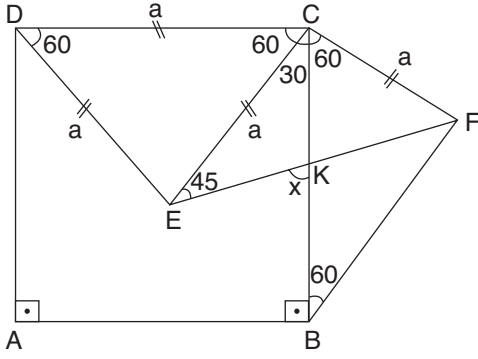
$$\begin{array}{l} 606 \\ 616 \\ 626 \\ 636 \\ 646 \\ 656 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} 606 \\ 616 \\ 626 \\ 636 \\ 646 \\ 656 \end{array}} \right\} 6 \text{ tane}$$

Toplam 16 palindrom sayı bulunmaktadır.

56. D 1 basamaklı 10 tane $\{0, 1, 2, 3, \dots, 9\}$
2 basamaklı 9 tane $\{11, 22, 33, \dots, 99\}$
3 basamaklı birler ve yüzler basamağı aynı olan
 $\underline{9} \cdot \underline{10} \cdot \underline{1} = 90$ tane sayı yazılır.

Toplam $90 + 10 + 9 = 109$ tane sayı yazılır.

57. D

Eşkenar üçgenler ve karenin ortak kenarları olduğundan

$$|DE| = |DC| = |CF| = |CE| = a \text{ alınır.}$$

$$m(\widehat{DCE}) = 60^\circ \text{ ise } m(\widehat{ECB}) = 30^\circ \text{ olur.}$$

$$m(\widehat{BCF}) = 60^\circ \text{ olduğundan}$$

$$m(\widehat{ECF}) = 90^\circ \text{ olur.}$$

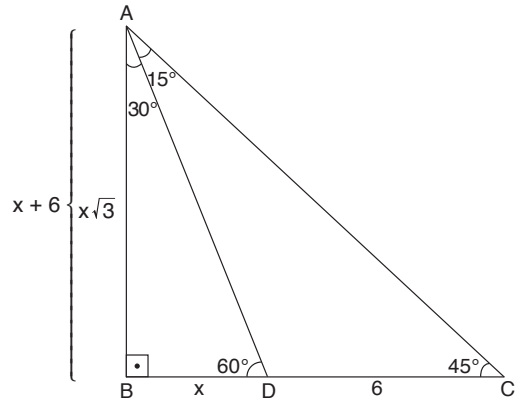
$$|EC| = |CF| \text{ olduğunda}$$

ECF ikizkenar dik üçgen olur.

$$m(\widehat{CEF}) = 45^\circ \text{ bulunur.}$$

$$\text{ECK üçgeninde } x = 45^\circ + 30^\circ = 75^\circ \text{ bulunur.}$$

59. D

ABD üçgeninde; $|BD| = x$ ise $|AB| = x\sqrt{3}$ 'tür.

ABC üçgeni ikizkenar dik üçgen olduğu için

$$x\sqrt{3} = x + 6 \Rightarrow x(\sqrt{3} - 1) = 6$$

$$x = \frac{6}{\sqrt{3} - 1}$$

$$x = \frac{6 \cdot (\sqrt{3} + 1)}{2}$$

$$x = 3(\sqrt{3} + 1) \text{ br}$$

MURAT YAYINLARI

58. D $ax + 3y - 2 = 0$ ve $2x - 9y + 7 = 0$

doğrularının paralel olmaları için eğimleri eşit olmalıdır.

$$\frac{-a}{3} = \frac{2}{9} \Rightarrow a = \frac{-2}{3} \text{ bulunur.}$$

60. E Cisim kabın yan kenarlarına teğet ise kabın yarıçapı 6 cm olur.

$$\text{Kabın hacmi} = \pi r^2 h$$

$$= \pi 6^2 \cdot 30$$

$$= 1080 \pi \text{ cm}^3$$

$$\text{Cisim hacmi} = \frac{4}{3} \pi r^3$$

$$= \frac{4}{3} \pi \cdot 6^3$$

$$= 288 \pi \text{ cm}^3$$

$$\text{Arada kalan hacim } 1080 \pi - 288 \pi = 792 \pi \text{ cm}^3 \text{ olur.}$$

· GENEL KÜLTÜR - LİSANS -
DENEME SINAVI 3 - ÇÖZÜMLER

1. E “Anav kültürü (MÖ 4000)” Orta Asya’nın ilk kültür çevresidir.

Afanesyevo kültürü (MÖ 2500), Andronova kültürü (MÖ 1700), Karasuk kültürü (MÖ 1200) ve Tagar kültürü (MÖ 700) ; Türklere ait Orta Asya’daki kültür çevrelerindendir.

Ancak Tibet kültürü Türklere ait değildir. Bu kültür merkezi Çin sınırları içerisinde yer almaktadır.

2. A İhşidiler (935-969), Muhammed b. Tuğç tarafından kurulan ve Suriye’ye hakim olan Türk İslam devletidir. Devlete 969 yılında Fatimiler son vermiştir.

Mısır’da kurulan Türk İslam devletleri; Tolunoğulları (868-905), İhşidiler (935-969), Eyyubiler (1171-1250) ve Memlükler (1250-1517)’dir.

Tolunoğullarına “Abbasiler”, Eyyubilere “Memlükler” son vermiştir. Memlüklerle “Osmanlılar” son verilmiştir.

Selçuklular (1040-1157) Horasan bölgesinde (İran coğrafyası) kurulmuştur. Devlete “Moğol Karahitaylılar” son vermiştir.

3. B Malazgirt Savaşı (26 Ağustos 1071), Bizans İmparatorluğu ile Büyük Selçuklular arasında olmuştur. Bu savaş sonucunda Anadolu kapıları Türklere açılmış ve Anadolu’nun Türk İslamlaşma süreci başlamıştır.

Dandanakan Savaşı (1040), Büyük Selçukluların kurulmasını sağlayan günümüzde Türkmenistan yakınlarındaki şehirdir. Anadolu’nun Türk İslamlaşmasına katkı sağlayan savaşlar arasında yer almaz.

Yassı Çemen Savaşı (1230) Erzincan yakınlarında Anadolu Selçuklular ile Harzemşahlar arasında yapılmıştır. Bu savaş iki Türk İslam devleti arasında olduğu için Anadolu’nun Türk İslamlaşmasına katkı sağlayan gelişmeler arasında yer almaz.

4. C Osmanlı Devleti’nin temelini oluşturan boy Kayı boyudur.

Orta Asya’dan Horasan bölgesine gelen Kayılar, oradan da Azerbaycan üzerinden Doğu Anadolu’da Ahlat civarına yerleşmişlerdir.

Anadolu Selçuklular döneminde Kayılar önce Ankara Karacadağ’a civarına yerleştirilmiştir.

Anadolu Selçuklular daha sonraki süreçte Kayılara Söğüt (günümüzde Bilecik’tedir.) ve Domaniç’i (günümüzde Kütahya’dadır.) bırakmıştır. Kayılar Söğüt ve Domaniç civarında “Uç Beyliği” görevini üstlenmiş ve zamanla bu bölgede devletleşmişlerdir.

Söğüt, Domaniç, Bursa, İznik ve Kocaeli’nin de içinde yer aldığı bölge “Bitinya Bölgesi”dir. Dolayısıyla Osmanlı Devleti’nin kurulduğu coğrafi bölge günümüzde Batı Anadolu’da yer alan “Bitinya” adı verilen bölgedir.

5. B Osmanlı Devleti’nde merkezi ordu olan ve devşirmelerden oluşan Kapıkulu ordusu kendi içerisinde piyade ve süvari olarak ikiye ayrılmıştır.

Kapıkulu ordusunun süvari yani atlı olanlarına “altı bölük halkı” adı verilmiştir. “Altı bölük halkı” denilmesindeki neden 6 süvari birliğinden oluşmasından dolayıdır. Bunlar; Sağ-Sol Ulufeciler, Sağ-Sol Garipler, Silahtarlar ve Sipahtarlar’dır.

Kapıkulu ordusunun piyadeleri yani yaya birlikleri; Acemioğlanlar Ocağı, Yeniçeri Ocağı, Topçu Ocağı, Top Arabacıları Ocağı, Cebeciler Ocağı, Humbaracılar Ocağı, Lağımcılar Ocağı ve Bostancılar Ocağı’ndan oluşmuştur.

Azepler, gönüllü Türk gençlerinden oluşturulan birliklerdir.

Cebelüler eyalet ordusu olan tımarlı sipahilerin diğer adıdır.

Bu durumda Azeplerin ve Cebelülerin “altı bölük halkı” arasında yer alması beklenemez.

6. A Osmanlı Devleti’nde belediye vergilerinin toplanmasını sağlayan, ihracat yasağı olan ürünlerin satılmasını ve küçük yaştaki çocukların çalışmasını engelleme görevlerini üstlenen görevliye “İhtisap Ağası (İhtisap Emini)” adı verilmiştir.

Beytülmal Emini, yerleşim yerinde kamu güvenliği korumakla görevli olan kişidir.

Bezircan, ipek ve kumaş başta olmak üzere her türlü ticaret ve alım satım işleriyle uğraşan zengin tüccardır.

Menzilciler, resmi haberleşme görevini üstlenen kişilerdir.

Mekkari Taifesi, ticari ürünlerin taşımacılığını üstlenen kişilerdir.

7. A Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren ilmiye sınıfındaki kadrolaşmanın artmasıyla birlikte "alimin oğlu alimdir" anlayışına yer verilmeye başlanmıştır. Bu durum "Beşik Ulemalığı Sistemi"ni ortaya çıkarmıştır. Eğitim sisteminin bozulması sonucunda suhte adı verilen medrese öğrencileri bu dönemde "Suhte İsyanları"ni çıkarmışlardır.

Osmanlı Devleti'nde veraset sistemi düzenlemeleri taht kavgalarını önlemeye yöneliktir. Devlet, ocak içindir anlayışı, merkezi ordu olan kapıkulu isyanlarının göstergelerindendir. Her iki gelişme de suhte isyanlarının nedenleri arasında yer almaz.

8. C Osmanlı Devleti'nde I. Mahmut döneminde (1730-1754) Batıdan askeri uzman olarak Comte de Bonneval getirilmiştir. İslamiyeti kabul ettikten sonra "Humbaracı Ahmet Paşa" olan bu uzmanın girişile 1734 yılında Batı tarzı ilk teknik okul olan Hendesehane açılmıştır.

Köprülü Mehmet Paşa, IV. Mehmet döneminin (1648-1687); Koca Ragıp Paşa, I. Abdülhamit döneminin (1774-1789) ıslahatçı sadrazamlarındandır.

9. E 1856 yılında kabul edilen Islahat Fermanı ile Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim tebaaya; okul açma, mahkeme kurma ve mal mülk edinme/banka şirket kurma hakları tanınmıştır.

Bu doğrultuda gayrimüslimlerin Islahat Fermanı ile "eğitim, hukuk ve ekonomi" alanlarında haklar elde ettiklerine ulaşılabilir.

10. B Osmanlı Devleti'nde Kanun-ı Esasi'nin hazırlanmasında ve I. Meşrutiyet'in ilan edilmesinde görev alan sadrazam Mithat Paşa'dır. I. Meşrutiyet'in ilanında rol alan Sadrazam Mithat Paşa daha sonraki dönemde 1888 yılında Ziraat Bankası'nı da kuran kişi olacaktır.

Mustafa Reşit Paşa 1839 yılında kabul edilen Tanzimat Fermanı'nın hazırlanmasında rol alan kişidir.

Mustafa Fazıl Paşa 1865 yılında Yeni Osmanlılar Cemiyeti'ni kuran kişidir.

Enver ve Talat Paşalar 1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanında rol alan İttihat ve Terakki Fırkası mensuplarındandır.

11. D Osmanlı Devleti XX. yüzyılda Kuzey Afrika'da hem İtalya'ya hem de İngiltere'ye karşı mücadele etmiştir.

Trablusgarp Savaşı'nda (1911-1912) İtalya'ya karşı mücadele eden Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'nda (1914-1918) da Mısır (Kanal / Süveyş) Cephesi'nde İngiltere'ye karşı mücadele etmiştir.

XX. yüzyılda Almanya ile dostluk politikası izlendiği için bu devletle Osmanlı Devleti'nin karşı karşıya gelmesi beklenemez.

12. E I. Dünya Savaşı'nda Suriye Filistin Cephesi'nde Osmanlı Devleti adına; Liman Paşa, Lafkenhayn Paşa ve Mustafa Kemal Paşa görev almıştır.

Talat Paşa 1915 Tehcir Yasası'nın çıkarılmasında görev alan Dahiliye Nazırı'dır. 1917-1918 yılları arasında da İstanbul Hükümeti'nin Sadrazamı'dır.

Diğer seçeneklerdeki cephe-komutan eşleştirmeleri doğru verilmiştir.

- 13. D** Milli Mücadele Dönemi'nde Amasya Genelgesi'nde (22 Haziran 1919) hem Erzurum Kongresi'nin hem de Sivas Kongresi'nin düzenlenmesi kararı alınmıştır.

Ancak Amasya Genelgesi'nde Alaşehir Kongresi'nin düzenlenmesine yönelik karar alınmamıştır. Alaşehir Kongresi'nin (16-25 Ağustos 1919) düzenlenmesi Hacı Muhittin Bey liderliğindeki Batı Anadolu'daki kuvayimilliyeciler tarafından gerçekleştirilmiştir.

- 14. C** Milli Mücadele Dönemi'nde Wilson Prensipleri Cemiyeti (Amerikan Muhipleri Cemiyeti) Amerikan mandasını benimsemiştir.

İngiliz mandasını benimseyenler; Hürriyet ve İtilaf Fırkası ile İngiliz Muhipleri Cemiyeti'dir.

Ancak Kara Vasıf tarafından kurulan Karakol Cemiyeti (Milli Karakol Cemiyeti) Milli Mücadele yanlısıdır ve mandayı benimseyen politikalara da karşı çıkmıştır.

- 15. A** Milli Mücadele Dönemi'nde Heyet-i Temsiliye Erzurum Kongresi ile kurulup Sivas Kongresi ile tüm yurdu temsil etmiştir.

I. TBMM'nin açılışına kadar görev alan Heyet-i Temsiliye'nin yayın organları arasında Sivas Kongresi ile çıkarılan İrade-i Milliye Gazetesi ile 10 Ocak 1920 tarihinde Ankara'da çıkarılan Hakimiyet-i Milliye Gazetesi'dir. Ayrıca Heyet-i Temsiliye Dönemi'nde 6 Nisan 1920 tarihinde Anadolu Ajansı kurulmuştur.

Sebilürreşat Dergisi Mehmet Akif Ersoy'a ait yayın organıdır.

Ceride-i Resmiye I. TBMM Dönemi'de çıkarılan meclisin resmi gazetesidir.

- 16. B** Milli Mücadele Dönemi'nde Ankara Hükümeti'nin hukuki varlığını tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır. 2-3 Aralık 1920 tarihinde imzalanan Gümrü Antlaşması ile Ankara Hükümeti ve Erivan Hükümeti birbirlerinin hukuki varlıklarını tanımışlardır.

Diğer seçenekler incelendiğinde; Gürcistan (Tiflis Hükümeti) 23 Şubat 1921'deki "Batumi Antlaşması" ile, Afganistan (Kabil Hükümeti) 1 Mart 1921'deki "TBMM-Afgan Dostluk Antlaşması" ile, Sovyet Rusya (Moskova Hükümeti) 16 Mart 1921'deki "Moskova Antlaşması" ile, Azerbaycan (Bakü Hükümeti) 13 Ekim 1921'deki "Kars Antlaşması" ile TBMM'nin yani Ankara Hükümeti'nin hukuki varlığını tanımışlardır.

- 17. A** "A" seçeneğindeki neden-sonuç ilişkisi yanlış verilmiştir. İstiklal Marşı'nın kabulü Sakarya Savaşı'ndan (23 Ağustos - 13 Eylül 1921) sonra değil I. İnönü Savaşı'ndan (6 - 10 Ocak 1921) sonra 12 Mart 1921 tarihinde gerçekleşmiştir.

Sevr Barış Antlaşması'ndan sonra Damat Ferit Paşa hükümeti istifa etmiş yerine Tevfik Bey hükümeti kurulmuştur.

Fransa, Zonguldak'dan II. İnönü Savaşı'ndan sonra çıkmıştır.

Büyük Taarruz (26 Ağustos - 9 Eylül 1922) sonucunda 9 Eylül 1922'de İzmir işgalden kurtarılmıştır.

Mudanya Antlaşması (4 - 11 Ekim 1922) ile Boğazlar, İstanbul ve Doğu Trakya TBMM'ye bırakılmıştır.

- 18. B** Lozan Barış Antlaşması'nda nüfus mübadelesi (yer değişimi) konusu TBMM ile Yunanistan arasında yaşanan sorunlardan biridir.

Lozan Barış Antlaşması'na göre İstanbul, Gökçeada, Bozcaada ve Marmara Adaları'ndaki Rumlar yerleşik yani etabli sayılmıştır. Yunanistan'da da Batı Trakya bölgesindeki Türkler etabli (yerleşik) sayılmıştır.

Bu durumda İzmir ve Edirne'deki Rumların etabli (yerleşik) sayılması beklenemez.

- 19. E** Osmanlı Devleti'nin resmen son bulması Halifeliğin kaldırılması ile değil 1 Kasım 1922 tarihinde Saltanatın kaldırılması ile olmuştur.
- Halifeliğin kaldırılması ile; ümmetçi devlet anlayışı yerine ulus devlet anlayışına geçilmiştir. Böylece Cumhuriyet rejimi pekişmiştir. Aynı kanunla Osmanlı hanedan mensupları yurt dışı edilmiştir.
- Halifeliğin kaldırılmasına karşı olan siyasiler 17 Kasım 1924 tarihinde Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuşlardır.
- Şeyh Sait İsyanı'nın (13 Şubat 1925) çıkmasında Halifelik taraftarlarının rolü vardır.
- 20. C** 1922-1924 yılları arasında görev alan Milli Eğitim Bakanı İsmail Sefa Özler, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk Milli Eğitim Bakanı olmuştur.
- Atatürk Dönemi'nde; Mustafa Necati Uğural 1925-1929 yılları arasında, Reşit Galip 1932-1933 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı görevini üstlenmişlerdir.
- Hasan Ali Yücel, İsmet İnönü Dönemi'nde göreve getirilen Milli Eğitim Bakanı'dır ve bu görevi 1938-1946 yılları arasında üstlenmiştir.
- Celal Bayar, Milli Eğitim Bakanlığı görevinde bulunmamıştır.
- 21. E** Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile din, dil, ırk ve cinsiyet gözetmeksizin bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına kanun önünde eşitlik getirilmiştir. Bu yönüyle eşitlik kavramı "halkçılık ilkesi" ile ilgilidir.
- Patrikhane Mahkemeleri kapatılması Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile gerçekleştirilmiştir. Patrikhane Mahkemeleri'nin kapatılması hukuk bağımsızlığının sağlanması olduğu için bu yönüyle "milliyetçilik ilkesi" ile ilgilidir.
- İslam temelli medeni kanun olan Mecelle'nin yürürlükten kaldırılması Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile gerçekleştirilmiştir. Mecellenin kaldırılması "laiklik ilkesi" ile ilgilidir.
- 22. B** Atatürk Dönemi'nde genel ekonomi akımlarını izlemek, bu akımların ülkenin ekonomisine etkisini araştırıp çalışma sonuçlarını hükümete bildirmek için 1927 yılında oluşturulan kurum Âli İktisat Meclisi'dir.
- 1924 yılında "Türkiye İş Bankası", 1929 yılında "Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti", 1930 yılında "Merkez Bankası", 1933 yılında Sümerbank kurulmuştur.
- 23. E** 1 Kasım 1922 tarihinde Saltanatın kaldırılması çok başlı yönetim yapısını bitirmeye yönelik olduğu için siyasi alanda birliği sağlama amacı taşımaktadır.
- Medeni Kanunu'nun kabulü ile hukukta ikilik son bulmuştur.
- Metrik sistemin kabulü ile ölçü ve ağırlık birimlerinde ikilik son bulmuştur.
- 24. C** Sorudaki belgelerin kronolojik sıralaması şöyledir;
- Briand-Kellogg Paktı (1928)
- Litvinov Paktı (1929)
- Akdeniz Paktı (1936)
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi (1936)
- Sadabat Paktı (1937)
- Bu durumda Briand-Kellogg Paktı'nın kurulması diğerlerinden daha önce gerçekleştirilen belgedir..
- 25. E** II. Dünya Savaşı'ndan sonra Soğuk Savaş Dönemi'nde; 1948 yılında Kore, 1949 yılında Almanya, 1954 yılında da Vietnam ikiye ayrılan devletlerdir.
- Kore ve Vietnam, Kuzey ve Güney olarak ikiye ayrılmıştır. Almanya ise Batı ve Doğu Almanya olarak ikiye ayrılmıştır.
- 26. A** Yumuşama Dönemi'nde nükleer silahları azaltmak amacıyla 1972 yılında ABD ile SSCB arasında SALT I (Strategic Arms Limitation Talks/Stratejik Silahları Kısıtlama Antlaşması) gerçekleştirilmiştir. SALT I belgesinden sonra da 1979 yılında SALT II imzalanmıştır.
- 1961 yılında gerçekleştirilen Belgrad Deklerasyonu ile "Bağılantısızlar Bloku" kurulmuştur.
- 1948-1973 Arap-İsrail Savaşları 1978 yılında imzalanan "Camp David Antlaşması" ile son bulmuştur.
- 1992-1995 yılları arasında süren Bosna Savaşı 1995 yılında imzalanan "Dayton Antlaşması" ile son bulmuştur.

27. C Annan Planı Kıbrıs sorununun çözümü için 2004 yılında Birleşmiş Milletler (BM) tarafından Türk ve Rum taraflarına sunulan, adada iki kurucu devletten oluşacak tek bir uluslararası kişilik ve egemenlik öngören belgedir. Ancak yapılan referandum sonucunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti görüşme sürecini kabul etmiş olsa da Güney Rum kesimi görüşme sürecini reddettiği için Annan Planı uygulanmamıştır.

Mac Milan Planı, 1958 yılında İngiltere tarafından hazırlanan ve Ada'da İngiltere, Türkiye ve Yunanistan iş birliğine dayalı üçlü bir yönetim kurulmasını öngören belgedir.

Zürih Antlaşması, 1959 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanan ve Kıbrıs Devleti'nin kurulması kararının alındığı belgedir.

Johnson Mektubu, 1964 yılında ABD Başkanı Johnson'ın Başbakan İsmet İnönü'ye bir mektup yazarak Türkiye'nin Kıbrıs Adası'na müdahale fikrinden vazgeçmesini içeren belgedir. Ancak Başbakan İsmet İnönü de diplomatik bir mektupla Başkan Johnson'a Türkiye'nin kararlılığını dile getirmiştir.

101. Kilometre Antlaşması, 1974 yılında ABD'nin arabuluculuğuyla Mısır ile İsrail arasında imzalanan antlaşmadır. Bu antlaşma Arap-İsrail Savaşları'nın bitmesine neden olan Camp David Antlaşması'na (1978) zemin hazırlayan belgedir.

28. B 21 Haziran tarihinde güneyde gece uzun, batıda ise yerel saat daha geridir. Buna göre Güneybatıda bulunan Muğla doğru cevap olacaktır.

29. B Burdur Gölü'nün gidegeni olmadığından dolayı kapalı havza özelliği göstermektedir. Bundan dolayı acı su özelliği göstermektedir.

30. E Soruda Aras nehri ile ilgili verilen açıklamaların tümü doğrudur.

31. B Düzce Ovası, Niksar Ovası, Erzurum Ovası ve Tercan Ovası Kuzey Anadolu fay kuşağında yer alırken Bakırçay Ovası Batı Anadolu fay kuşağı içinde yer almaktadır.

32. E Rize kıyılarında kıta sahanlığı dar olduğu için genel olarak dalga biriktirme değil aşındırma şekillerine rastlanmaktadır.

33. D Haritada IV numara ile gösterilen Batı Karadeniz'in yüksek kesimlerinde podzol topraklara geniş sahada rastlanır.

34. C I. Yükselti,
II. Enlem,
III. Karasalılık durumundan sıcaklık farkları meydana gelmektedir.

35. D Türkiye'nin bulunduğu arazi tüm jeolojik zaman dilimleri içinde oluşumuna devam etmiştir. Ayrıca yoğun volkanizmaya maruz kalmıştır. Bu durum yani karmaşık jeolojik yapısı sayesinde birçok mineral grubun oluşumu gerçekleşmiştir.

36. E Karasal iklimi görüldüğü Afyon'da zeytincilik yapılmaz. Bu durumda zeytinyağı sanayisi için uygun bir merkez değildir.

37. E Soruda verilen illerden Ardahan'ın üzüm üretimindeki payı diğerlerine göre daha azdır.

38. E Soruda Türkiye arıcılığına ilişkin verilen açıklamaların tümü doğrudur.
39. D Divan yerleşimleri sadece yaz aylarında yerleşilen alanlar olmayıp kalıcı özellik gösterir.
40. E Türkiye ihracatında en büyük pay otomotiv sanayisi yani motorlu kara taşıtlarına aittir.
41. B Soruda verilen illerden Kırşehir ve Çorum'da karasal iklim şartları hakim olduğu için nadasa bırakılan toprakların oranı diğerlerinden fazladır.
42. B Batman'da petrol çıkartıldığı için bu fabrika hammaddeye yakın kurulmuştur ancak diğerlerinde hammadde belirleyici olmamıştır.
43. B Soruda verilen önemli turizm merkezleri Mardin'de bulunur.
44. D Nefise Akçelik, Samsun-Giresun yolu üzerinde Türkiye'nin en uzun tünellerinden olup iki şehir arasındaki ulaşım mesafesini 4 saatten 2 saate düşürmüştür.
45. C Soruda verilen yerlerde gelişen turizm türü kış turizmidir.
46. B Ölüm karinesi o yerin en büyük mülki amirinin emri ile düzenlenir, adi karinedir.
Aksi ispat edilebilen karinelere adi karine, aksi ispat edilemeyen karinelere kesin karine denir.
47. D Mülkiyet hakkı ve Sınırlı aynı haklar maddi mallar üzerindeki mutlak haklardır, Fikri haklar maddi olmayan mallar üzerindeki mutlak haklardır, Velayet hakkı kişiler üzerindeki mutlak haklardır ancak Alacak hakkı mutlak değil nisbi bir haktır.
48. A 1982 Anayasası'na göre, meclis başkanı seçilenin milletvekilliği ve siyasi parti üyeliği sona ermez. Siyasi parti grupları meclis başkanlığına aday gösteremez yasaktır. Milletvekilinin kendisi aday olabilir. Meclis başkanlığına adaylık başvuruları, meclisin toplanmasından itibaren ilk 5 gün içinde tamamlanır. Seçimi, aday gösterme süresinin bitiminden itibaren 5 gün içinde tamamlanır. Meclis başkanı gizli oyla seçilir. Seçimin ilk iki turunda seçilebilmek için üye tam sayısının en az üçte ikisinin oyunu, üçüncü tur oylamasında seçilebilmek için üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyunu almak gerekir. Seçim dördüncü tura kalırsa bu tura 3. turda en çok oy alan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunu alan meclis başkanı seçilir.
49. D İnsan hakları evrensel bildirgesi hukuken bağlayıcı olmadığı için BM Genel Kurulu bildirgenin yerine hukuken bağlayıcılığı olan iki farklı sözleşmeyi 1966 yılında kabul etmiştir. Bunlar hukuki bağlayıcılığa sahip olan, "Kişisel (Medeni) ve Siyasal Haklara İlişkin Sözleşme" ve "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme"dır. Bu sözleşmeler ikiz sözleşmeler olarak anılır.

50. A TBMM Genel Kurulunda gizli oylamanın zorunlu olduğu durumlar,
- TBMM Başkanının seçimi
 - Kamu başdenetçisinin seçimi
 - Anayasa değişiklikleri oylamaları
 - Anayasa mahkemesine üye seçim oylaması
 - Milletvekili görevi ile bağdaşmadığı gerekçesiyle milletvekilliğinin düşürülmesi oylaması
 - Meclis soruşturma önergesinin kabulü ve son Yüce Divan oylaması
 - Sayıştay Başkanını seçmek
51. E 1982 Anayasası'nda 2017 yılı değişikliğine göre, olağan dönem cumhurbaşkanlığı kararnameleri aksi belirtilmedikçe Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girer. Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kanunlar ile farklı hükümler içerirse kanun hükümleri geçerlidir. Anayasada yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle siyasi haklar ve ödevler olağan dönem cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenemez sadece sosyal ve ekonomik haklar düzenlenebilir. Üst kademe kamu yöneticilerinin atama usul ve esasları ile bakanlıkların kurulması olağan dönem cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenir.
52. B Anayasa mahkemesinin kararları kesin ve bağlayıcıdır. Anayasa mahkemesinin tüm kararları Resmi Gazete'de yayımlanır. Mahkemenin iptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanmaz. İptal kararları geriye yürümez. Anayasa mahkemesi iptal kararlarının yürürlüğe girişini en çok 1 yıl erteleyebilir.
53. D Belediyeler cumhurbaşkanı kararıyla kurulur. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur. Bir yerleşim biriminde belediye kurulması için nüfusunun en az 5000 olması gerekir.
54. A Büyükşehir belediyesi olan illerimizde il özel idareleri kaldırılmış ayrıca köyler mahalleye dönüşmüştür. Büyükşehir belediyesi olan illerimizde mahalle ve ilçe idaresi bulunmaktadır.
55. C Selçuklu Devleti'ne ait Nizamiye Medreselerinde müderrislik yapan, Gazali'dir. Gazali'nin en önemli eseri İhya'ül Ulumiddin'dir. Ayrıca Gazali döneminin bölücü ve siyasi dini akımları ile de mücadele etmiştir.
56. A İtalyan bilim adamı Galile, Modern fiziğin ve teleskopik astronominin kurucusudur. Ticarette kullanılan pusula, ilkel bir termometre icat etmiştir. İki Kainat Sistemi Üzerine Konuşmalar adlı kitabın yazarıdır.
57. D Kıtaların büyükten küçüğe doğru sıralanışı şöyledir: Asya (44 milyon km²), Amerika (42 milyon km²), Afrika (30 milyon km²), Antartika (13 milyon km²), Avrupa (10 milyon km²), Avustralya (9 milyon km²)
58. A Nevşehir, Avrupa Başkentleri ve Spor Şehirleri Federasyonu tarafından 2021 yılı Avrupa Spor Başkenti olarak ilan edilmiştir. Organizasyonun maskotu "Koçum Benim" yazılı koç başıdır.
59. B Bilim insanlarının "endişe verici varyant" olarak tanımladığı varyant çeşitleri, ilk keşfedildikleri yerler üzerinden tanımlanmıştır. Ancak ülkeleri bu şekilde damgalamanın önüne geçmek için Dünya Sağlık Örgütü yeni bir isim sistemi getirmiştir. Bu sistem, Yunan alfabesindeki harflere dayanıyor. Örneğin, İngiltere, Güney Afrika, Brezilya ve Hindistan varyantlarının isimleri, sırasıyla, Alfa, Beta, Gamma ve Delta olarak değiştirilmiştir.
60. E Dünyanın en mutlu ülkeleri sıralamasında Finlandiya son 3 yılda olduğu gibi 2021'de de zirvede yer alırken, listenin ilk 8'ini Kuzey Avrupa ve İskandinav ülkeleri oluşturdu. Toplamda 150 ülkenin olduğu listede Afganistan son sırada yer alırken, geçen seneye oranla 11 basamak gerileyen Türkiye 104. oldu.

· GENEL YETENEK - LİSANS -
DENEME SINAVI 4 - ÇÖZÜMLER

1. B Kurşun kalemle ilgili değerlendirmelerin yapıldığı parçada kurşun kalemin tarihçesi üzerinde neredeyse hiç durulmadığından söz edilmektedir. Parçada neredeyse geçirildiği düşünülen bu tarihçenin de silinmelerle ve düzeltmelere maruz kaldığı hissettirilmiştir. Bu ifade ile de kurşun kalemin tarihçesi hakkında ortaya atılan bilgi ve düşüncelerin sürekli güncellendiği vurgulanmaya çalışılmıştır. Buna göre parçada geçen "silinmelerle ve düzeltmelerle dolu olmak" sözüyle kurşun kaleme yönelik olarak "Tarihçesi ile ilgili bilgilerin dinamiklik ve değişkenlik göstermesi" durumunun anlatılmaya çalışıldığı ifade edilebilir.
2. D Şiirsel anlatımda sanatçılar karşıt kavramların kurduğu anlamsal ilişkiden faydalanarak sanatlı söyleyişler elde edebilmektedir. Bu söylemler bazen aralarında doğrudan karşıtlık ilişkisi bulunan sözcüklerle elde edilebildiği gibi bazen de sözcükler arasında doğrudan karşıtlık ilişkisi bulunmasa da çağrışımsal olarak yani akla getirdiği durumların karşıtlığı ile de elde edilebilmektedir. Bu durum karşıt çağrışım olarak adlandırılmaktadır. Öncülde verilen dizeler bu bağlamda kontrol edildiğinde IV numaralı "Ben ki toz kanatlı bir kelebeğim / Minicik gövdeme yüklü Kafdağı" dizelelerinde "kelebek" ve "minicik" ifadeleri ile dünyayı çevrelediğine ve arkasında cinler, periler bulunduğu inanılan ve hayali bir yer olan "Kafdağı" ifadesi arasında çağrışımsal olarak bir karşıtlık ilişkisi kurulmuştur. Çünkü şair, "kelebek" ve "minicik gövde" ifadeleri ile boyut bakımından küçüklüğü, Kafdağı ile de devasallığı anımsatmaya çalışmıştır.
3. D Türkçe kalıplaşmış sözler bakımından zengin bir dildir. Özlü bir anlatıma sahip olan, deneyimler sonucunda genellikle ders verme amacı güden atasözleri de bu kalıplaşmış sözler arasında yer alır. Soru kökünde verilen "Göğe direk, denize kapak olmaz" ifadesi de "Hem gereksiz hem de gerçekleştirilmesi hayale bile sığmayan şeylerle uğraşılması gerektiği"ni vurgulayan bir söz olarak Türkçenin söz varlığı içinde yer almaktadır.
4. A Cümle oluşturma sorularında, cümlelerin kurallı ve anlamlı olması istendiğinden öncelikle ana yargı(-yüklem) olan söz öbeği tespit edilir ve bu öbek sona çekilir. Daha sonra diğer söz öbekleri dil bilgisi kuralları göz önünde bulundurularak sıralanır. Buna göre öncülde verilen numaralanmış sözler incelendiğinde yüklem olabilecek ifadenin II numaralı "tasarımı olduğuna inananların sayısı az değil" söz öbeği olduğu görülmektedir. Bu söz en sona çekilip dil bilgisi kuralları ve anlam akışı çerçevesinde diğer söz öbekleri sıralandığında cümle şu şekilde ortaya çıkmaktadır:
(V) Eski Mısır uygarlığının görkemli (III) anıtları olan piramitlerin gezegenimize (I) başka dünyalardan gelen üstün (IV) teknoloji sahibi ziyaretçilerin (II) tasarımı olduğuna inananların sayısı az değil.
Buna göre söz öbeklerinin sıralanışı V-III-I-IV-II biçimindedir ve baştan üçüncü, I numaralı söz öbeğidir.

5. A Öncülde verilen parçanın II numaralı cümlesinde çocukların ailedeki sıralarına göre farklı tutum gösterip göstermedikleri üzerine yapılmış bir bilimsel araştırmadan söz edilmesi B seçeneğini; III numaralı cümlesinde ailedeki en büyük yani ilk çocukların iş birliğinden uzak olduklarından söz edilmesi C seçeneğini; IV numaralı cümlesinde ortanca çocukların daha sosyal olduklarından söz edilmesi D seçeneğini; V numaralı cümlesinde önceki cümlede açıklanan ortanca çocukların daha sosyal olmaları durumunun hangi sebebe dayandığından söz edilmesi E seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın I numaralı "Televizyon dizilerinde çocukların, ailede kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklı davranış kalıpları sergilemelerine sık sık şahit oluruz." cümlesinde çocukların günlük yaşamdaki tutumlarında sıkça gözlenen bir durumdan değil televizyon dizilerinde sıkça karşılaşılan bir durumdan söz edilmiştir. Bu nedenle A seçeneğinde verilen yargı, I numaralı cümle için yanlıştır.
6. E Öncülde verilen parçada geçen I numaralı "milyonlarca" sözcüğü "pek çok, çok sayıda" anlamlarına geldiğinden ve "yıldız" adını belgisizlik yoluyla belirttiğinden, II numaralı "Tüm" sözcüğü "yıldız kümeleri" ad tamlamasını belgisizlik yoluyla belirttiğinden, III numaralı "diğer" sözcüğü ve V numaralı "bu" sözcüğü "yıldız" adını işaret yoluyla belirttiğinden sıfattır. Ancak V numaralı "neredeyse" sözcüğü "hemen hemen, yaklaşık olarak" anlamıyla kullanılmış ve "çözdüklerini" fiilimsisini yaklaşıklık anlamıyla tamamlamıştır. Dolayısıyla sözcük, tür bakımından zarftır ve bu yönüyle de ötekilerden farklıdır.
7. C Öncülde verilen parçada geçen I numaralı "giderek" sözcüğü "git-" fiil köküne getirilen "-ArAk" zarf-fiil/fiilden isim yapım eki ile türemiştir. II numaralı "görülme" sözcüğü "gör-" fiil köküne getirilen "(-ı)l-" fiilden fiil yapım eki ve "-mA" isim-fiil/fiilden isim yapım eki ile türemiştir. IV numaralı "çoğunluğunu" sözcüğü ise "çoğunluk" adına getirilen "-ı" üçüncü tekil kişi tamlanan eki/çekim eki ve "-ı" belirtme hâl eki/çekim eki ile çekimlenmiştir. V numaralı "etkileyen" sözcüğü "et" fiil köküne getirilen "-gi" fiilden isim yapım eki, "-le-" isimden fiil yapım eki ve "-An" sıfat-fiil/fiilden isim yapım eki ile türemiştir. Bu durumda A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak III numaralı "hastalıkları" sözcüğü "hasta" isim köküne getirilen "-lık" isimden isim yapım eki, "-lar" çoğul eki ve "-ı" üçüncü tekil kişi iyelik eki ile oluşmuştur. Bu nedenle fiilden değil isimden türemiş bir sözcüktür.
8. A Öncülde verilen parçanın II numaralı cümlesinde yüklem "yönetiliyor" sözcüğüdür ve "yönet-" fiiline getirilen "(-ı)l-" fiilden fiil yapım eki almıştır; ayrıca cümlede işi yapan varlık da belli değildir. Bu yönüyle cümle, öznesine göre edilgen çatılıdır. III numaralı cümlede "açıyorsunuz" ile "ekliyorsunuz" yüklemelerine sahip iki cümle "ve" bağlacı ile bağlanması bu cümlelerin yapı bakımından bağılı olduğunu göstermektedir. IV numaralı cümle "başlıyor" fiildir ve öge dizilişi bakımından da cümle sonuna yer almaktadır. Dolayısıyla cümle, kurallı bir fiil cümlesini ör-

neklendirmektedir. V numaralı cümlede “dâhil oluyor” ile “dâhil ediyorsunuz” yüklemine sahip iki cümle- nin virgülle (,) sıralanması bu cümle- nin yapı bakımın- dan sıralı olduğunu göstermektedir. Ancak I numaralı cümlede “Sosyal ağ” söz öbeği özne; “bireylerin inter- net üzerinde profilleriyle var olmalarını ve farklı pro- fillerle iletişim kurmalarını sağlayan servislere verilen bir isim” söz öbeği de yüklem- dir. Cümle- nin öge dizilişi “özne, yüklem” biçiminde olduğundan A seçeneğinde verilen bilgi I numaralı cümle için yanlıştır.

9. C İsim (ad) tamlaması, iki veya daha çok ad soyundan kelime ile kurulmuş olan tamlamadır. İsim tamlama- larında tamlayan ile tamlanan unsur arasında belli anlam ilgileri bulunur. Öncülde verilen parçanın cüm- leleri incelendiğinde de I numaralı cümlede “insan beyni, beden içi”; III numaralı cümlede “Görüntüleme teknikleri, beynin sırları”; IV numaralı cümlede “beyin- lerimiz arası” söz öbeklerinin birer isim tamlaması ol- duğu görülmektedir. Ancak parçanın II ve V numaralı cümlelerinde isim tamlamasını örneklendiren herhan- gi bir söz öbeği kullanılmamıştır.
10. E “-mAdAn” eki, fiil kök ya da gövdelerine gelerek onlar- dan zarf görevli sözcükler türeten bir zarf-fiil ekidir. Bu ekin ortaya çıkardığı zarflar cümle- nin yüklemine du- rum ya da zaman bakımından tamamlar. Seçenekler- de verilen cümleler bu bağlamda kontrol edildiğinde A seçeneğinde “...hiçbir yere uğramadan”, B seçene- ğinde “...kararını umursamadan”, C seçeneğinde “...ara vermeden” ve D seçeneğinde “Hiçbir soru al- madan” ifadelerinin, cümlelerindeki yüklem- leri durum bakımından tamamladığı görülmektedir. Ancak E se- çeneğinde cümlede “...araç köye varmadan” ifadesi “uyumuştur” yüklemine zaman bakımından tamamlama- ktadır. Buna göre E seçeneğinde “-mAdAn” eki yüklemi ötekilerden farklı bir anlam ilgisi ile tamamlamıştır.
11. C Öncülde “Türkçede aynı ekler veya birbiriyle eş görev- deki farklı çekim ekleri bir sözcükte üst üste gelmez. Ancak ekin zamanla işlevini yitirmesi veya eklendiği sözcükle kaynaşması sonucunda böyle bir kullanım ortaya çıkabilir.” açıklamasına yer verilerek Türkçe- deki eklerin sözcüklere eklenme kuralları ile ilgili bir durum tespiti yapılmıştır. Öncülde verilen parçadaki numaralanmış sözcükler açıklamaya göre kontrol edil- diğinde III numaralı “Kimisi” sözcüğünün “kim” zamiri- ne getirilen “-i” üçüncü tekil kişi iyelik eki ile belgisizlik anlamı kazandığı görülmektedir. Ancak bu sözcüğün üzerine aynı göreve sahip bir tane daha “-i” eki ge- tirilmiş ve ortaya yine belgisizlik anlamı veren “kimi- si” sözcüğü çıkmıştır. Böylece sözcük hem “kimi” hem “kimisi” şeklinde ifade edilir hâle gelmiştir. Buna göre öncülde verilen durumu örneklendiren bir sözcük ol- muştur.
12. D Türkçede birleşik yapı- lı sözcükler belli kurallar çer- çevesinde ayrı ya da bitişik yazılabilmektedir. Buna göre A seçeneğindeki cümlede “yer çekimi” sözcüğü “ikinci kelimesi ya da her iki kelimesi de anlamını ko-

ruyan birleşik sözcükler ayrı yazılır” kuralına göre, B seçeneğindeki cümlede “çıkart yol” sözcüğü “-r/-ar/-er, -maz/-mez ve -an/-en sıfat-fiil ekleriyle kurulan sıfat tamlaması yapısındaki birleşik kelimeler ayrı yazılır” kuralına göre, C seçeneğindeki “kuşburnu” sözcüğü “kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasın- da anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik ke- limeler bitişik yazılır” kuralına göre, E seçeneğindeki “Akşamüstü” sözcüğü “somut olarak yer belirtmeyen alt, üst ve üzeri sözcükleri ile kurulan kelimeler bitişik yazılır” kuralına göre doğru yazılmıştır. Ancak D se- çeneğindeki cümlede geçen “yüzölçümleri” sözcüğü “ikinci kelimesi ya da her iki kelimesi de anlamını ko- ruyan birleşik sözcükler ayrı yazılır” kuralına göre yan- lış yazılmıştır. Bu sözcüğün “yüz ölçümleri” biçiminde yazılması gerekirdi.

13. B Öncülde verilen parçadaki ilk boşluk cümle- nin özne- sinden sonrayı gösterdiğinden bu boşluğa virgül (,); ikinci ve üçüncü boşluklar anlamca tamamlanmış cümlelerin sonunu gösterdiğinden bu boşluklara nok- ta (.); dördüncü boşluk ise kendinden sonra açıklama yapılacak cümle- nin sonunu gösterdiğinden bu boş- luğa iki nokta (:) getirilmelidir. Buna göre parçadaki boşluklara getirilmesi gereken noktalama işaretleri sı- rısıyla (,) (.) (:) (:) biçimindedir.

14. D Öncülde verilen dizelerde ses olayı yaşamış sözcük- ler şu şekildedir:

Ünsüz benzeşmesi

Karanlıkta → karanlık – da

Ünlü değişimi

sana → sen – a

Parçada ses olayı yaşanmış başka bir sözcük yoktur. Buna göre parçada görülen ses olayları D seçeneğın- de verilmiştir.

15. C Öncülde verilen parçanın I, II ve III numaralı cümlele- rinde sinir sistemine sahip tüm canlıların ortak eylemi olan uyku konu edilmiştir. Ancak parçanın IV num- aralı “Uykunun rolü, kromozom dinamiklerini artırmak ve her bir nörondaki DNA hasarı düzeyini normale in- dirgemek.” cümlesinden itibaren uykunun görevlerine geçilmiş ve V ile VI numaralı cümlelerinde de bu konu geliştirilmiştir. Bu durumda öncülde verilen parçanın IV numaralı cümlesinden itibaren ikinci paragrafta ge- çilebileceği ifade edilebilir.
16. E Öncülde verilen parçanın I, II, III, IV ve VI numaralı cümlelerinde insan vücudunun hareket özelliğine sa- hip olması konu edilmiş ve bu konu hakkında çeşitli bilgilere yer verilmiştir. Parçada hareket etme özel- liğinden hareketle bazı insanların hareket çeşitleri bağlamında sınırları zorladığı anlatılmıştır. Ancak par- çanın V numaralı “Her yıl binlerce insan; kol, bacak, kas ya da eklem rahatsızlıkları nedeniyle hastanelere akın etmektedir.” cümlesinde insanların belli gerekçe- lerle hastanelere gittiklerinden söz edilmesi, parçanın anlam akışını ve bütünlüğünü bozmuştur.

17. D Öncülde verilen parçada öğrenme sürecinden söz edilmektedir. Öğrenmenin, kişinin kapasitesi ile bağlantılı olduğundan söz edilerek kapasitenin de performansı ortaya çıkardığı açıklanmıştır. Parçanın sonuna doğru da performansın belli bir alanda başarı getirmesi için kişinin o alanda sahip olduğu ve bilinçli olarak kullandığı bilgi birikiminin miktarıyla ilişkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca parçadaki boşluktan hemen önce “Başka bir deyişle” ifadesine yer verilerek önceki cümlede sözü edilenleri daha da açıklayıcı söze geçileceği sezdirilmiştir. Paragrafın anlam örgüsü ve geçiş ifadesinin temel işlevi düşünüldüğünde parçada boş bırakılan yere getirilmesi gereken en uygun sözlerin D seçeneğinde “başarı düzeyinde, sahip olunan kapasitenin niteliğinin yanı sıra ne kadarının kullanılabilir olduğu da belirleyicidir” sözleri ile verildiği görülmektedir.
18. B Soru kökünde verilen “Bunlardan ilki, ‘Gazeteciliğe nasıl girdiniz Vâlâ Bey?’dir.” cümlesinde bir soru cümlesi ile gönderme yapıldığı anlaşılmaktadır. Yani soru kökünde bir soru sorma durumuna örnek oluşturacak cümle açıklanmıştır. Öncülde verilen paragrafı oluşturan cümleler anlam akışı ve içerik özellikleri bağlamında incelendiğinde de bu cümlelerin II numaralı “Gazete hakkında bilgi alıp Hasan Rasim ve arkadaşı Vâlâ Nurettin’e gazetecilik hayatlarına dair sorular yöneltir.” cümlesinden hemen sonra getirilmesinin uygun olacağı görülmektedir.
19. C Öncülde verilen I numaralı cümlelerin giriş cümlesi niteliği taşıdığı ve dil öğretim sürecindeki temel kavramlardan söz ettiği görülmektedir. Diğer cümleler anlam akışı ve içerik özellikleri bağlamında değerlendirildiğinde I numaralı cümlede sözü edilenleri sürdüren ve düşünceyi geliştiren ifadelerin V numaralı “Bu kavramların çok çeşitli tanımları mevcuttur ve yapılan değerlendirmeler bunları tek bir tanımla açıklamanın yeterli olmayacağı yönündedir.” cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır. II numaralı “Ancak bu kavramlardan özellikle edinim sürecinin ne zaman başladığı noktasında **hâlâ önemli detaylara ulaşılamamış** ve kesin bilgiler öne sürülememiştir.” cümlesinin de IV numaralı “Dolayısıyla dil öğretim sürecinin sağlam temellere oturtulması için **edinim ve öğrenim kavramlarının detaylarına hâkim olma gerekliliği** ortaya çıkmıştır.” cümlesinde sözü edilenleri sürdürdüğü görülmektedir. Buna göre öncüldeki cümlelerin anlam bütünlüğünün sağlanabilmesi için II ve V numaralı cümlelerin yer değiştirilmesi gerekir.
20. E Parçada geçen “...O, yapıtlarında İstanbul’un mahallelerindeki yaşam tarzını olduğu gibi dile getirmiştir. Bu yönüyle ‘Sokağı edebiyata getiren sanatçı.’ olarak kabul edilmiştir...” ifadeleri A seçeneğindeki gerçeği yaklaşımları ve C seçeneğindeki sıradan insanlar ifadesini; “...Bu romanında yapmacıksız bir yerlilik barındıran Gürpınar, üslubuyla üstadı Ahmet Mithat Efendi’nin de takdirini kazanır. Hüseyin Rahmi kimi ve neyi konu alıyorsa onu yerli renkleriyle betimlemeyi iyi biliyordu...” ifadeleri B seçeneğindeki doğal biç-

mi; “...Yazım amacı yalnızca okuru biraz olsun düşündürmek ve eğlendirmektir. Romanlarında Batılılaşmayı yanlış anlayan yozlaşmış, alafranga tipleri; toplumun gerisine itilmiş, yokluklar içinde kıvranan aciz kimseleri ... toplumu temelinden sarsan sosyal meselelerin neredeyse hepsini konu almıştı” ifadeleri ise D seçeneğindeki izleği toplumsal olayların oluşturması durumunu doğrulamaktadır. Ancak parçada Hüseyin Rahmi Gürpınar’ın edebiyata yakınlarının yönlendirmesi ile başlayıp başlamadığı konusunda herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

21. D Gökkuşluğu Dağları’nın anlatıldığı parçada geçen “Çin’in Danxia bölgesinde bulunan Gökkuşluğu Dağları fırçayla boyanmış gibi duran renklerin çeşitliliği ile dikkat çekiyor ... Yer bilimciler milyonlarca yıl önce günümüzde Çin sınırlarında kalan bölgede okyanus tabanında birikmiş kireçli kum taşı ve silt taşı katmanlarının kıta çarpışmaları sonucu katlanıp Gökkuşluğu Dağları’nı oluşturduğunu ifade ediyor” sözleri I ve II numaralı yargıları doğrulamaktadır. Ancak parçada adlarının kim tarafından verildiği ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.
22. A Öncülde verilen parçada geçen “Her yazarın kurguladığı karakter, eser miktarda dahi olsa kendinden izler taşır...” ifadeleri I numaralı yargıyı doğrulamaktadır. Ancak parçada yapıtlarda çizilen kahramanların, eserlerin daha çok kitleye ulaşmasını sağladığı veya her eserin, sanatçısının iç hesaplaşmasını sona erdirmesi amacıyla kaleme alındığını doğrulayan herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla II ve III numaralı yargıları doğrulayan herhangi bir söz parçada yoktur.
23. E Beden dilinin konu edildiği parçada geçen “Gün içinde ağzımızdan çıkan neredeyse her sözcüğe, her cümleye bilinçli veya bilinçsiz uladığımız gizli bir dilimiz var. İnsanın en görkemli tacı kabul edilen sözlü iletişim becerisi yanında daha sönük görünen ancak onun kadar hatta bazen ondan daha güçlü bir iletişim aracı bu: Beden dili...” ifadeleri A ve B seçeneğini; “...Sabah kalktığımız andan akşam yatıncaya kadar binlerce sözsüz mesaj alışverişi yapıyor, bunlara çoğunlukla farkında olmadan duygusal tepkiler veriyoruz...” ifadeleri C seçeneğini; “...Ama alıcılarımız farkında olsak da olmasak da çalışıyor. Çünkü böylelikle hem başkalarıyla iletişim kurabiliyor hem de toplumsal yaşamın gereklerine göre içsel ya da dışsal düzenlemeler yapabiliyoruz...” ifadeleri D seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçada beden dilinin kültürle bağlantısına yönelik herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

24. C Zeugma kentinin anlatıldığı parçada geçen “Zeugma, diğer adıyla Belkis, MÖ 300 yılında, Büyük İskender’in generali I. Seleukos Nikator tarafından kuruldu. Roma Dönemi’nin askerî ve politik lideri Pompeius, MÖ 1. yüzyılda kenti, yardımcıları karşılığında Kommagene Kralı’na verdi. Krallığın dört büyük şehriden biri olan kent, MS 17’de resmî olarak Roma İmparatorluğu’na bağlandı...” ifadeleri I ve III numaralı yargıları doğrulamaktadır. Ancak parçada kentten günümüze kalan eserler olduğuna yönelik herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

25. B Hikâye anlatma ile ilgili değerlendirmelerin yapıldığı parçada geçen "...onlar, konularını ve kullandıkları sözcükleri 'seçer'ler. Vladimir Nabokov hikâye anlatmanın çetrefilliliğini 'Bugüne kadar yayımlattığım her sözcüğü genellikle birçok defa yazmışımdır. Kalemimin silgisi her zaman ucundan önce bitmiştir.' şeklindeki ifade eder." sözleri ile hikâye anlatma sürecinde anlatıcıların en doğru sözcüğü seçme konusunda titiz davrandıklarına ve bu durumun da hikâye anlatmayı güç kıldığına dikkat çekilmiştir. Bu durumda parçadan hareketle hikâye etme ile ilgili olarak "uygun ifadeyi bulma gerekliliği hissedilen zahmetli bir iş olduğu" söylenebilir.

26. B Parçada hikâye anlatma ile ilgili olarak kişisel görüşlere yer verilmesi ve bu görüşlerin desteklenmesi için de herkesçe tanınabilecek birinin sözlerinden faydalanılması, bu parçanın anlatım biçiminin "tartışma" olduğunu göstermektedir. Tartışma anlatım biçiminde yazar kendi düşüncelerini okura benimsetmeye çalışır ve bunun için genellikle örneklemelerden, tanık göstermelerden faydalanır.

27 ve 30. soruların çözümleri

Kampa ilk giden C'dir. O yüzden C, nisan ayının ilk yarısı kampa gitmiştir. A ve B kampa aynı anda gitmişlerdir. O zaman A ve B kampa nisan ayında gitmiş olamaz. E kampa ayın ilk yarısında gittiği için nisanda gitmiş olamaz.

D ve E kampa farklı aylarda gitmişler ise

	I. yarı	II. yarı
Nisan	C	D
Mayıs	E	
Haziran	A/B	B/A

	I. yarı	II. yarı
Nisan	C	D
Mayıs	A/B	B/A
Haziran	E	

27. E Tablolar incelendiğinde kesinlikle D, E'den önce kampa gitmiştir.

28. C Tablo incelendiğinde II. ve III. bilgiler verilirse kimin hangi ay ve dönem hangi kampa katıldığı bilinir.

29. B Tablo incelendiğinde mayısın veya haziranın ikinci yarısı kimse kampa gitmemiş olabilir.

30. A C ve D'nin nisan ayında kampa gittiği görülür.

$$\begin{array}{r}
 4/2a = 3b \\
 3/4b = 5c \\
 \hline
 8a = 12b \\
 12b = 15c \\
 \hline
 8a = 12b = 15c = 120k \\
 \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\
 15k \quad 10k \quad 8k
 \end{array}$$

$$a + b + c = 15k + 10k + 8k = 33k \text{ olup}$$

$$k = -1 \text{ alınırsa}$$

$$a + b + c = -33 \text{ olur.}$$

$$\begin{aligned}
 32. B \quad 2016 - \frac{2016 + 1 + \frac{1}{13}}{2016 + \frac{14}{13}} &= 2016 - \frac{2016 + \frac{14}{13}}{2016 + \frac{14}{13}} \\
 &= 2016 - 1 \\
 &= 2015
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 33. B \quad &\text{Üç denklem taraf tarafa toplanırsa;} \\
 &2a + b + 2c + 2d + e + f = 0 \\
 &2(a + c + d) + b + e + f = 0 \\
 &2 \cdot (-1) + b + e + f = 0 \\
 &b + e + f = 2 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r}
 b + e + f = 2 \\
 -1/ d + e + f = 0 \\
 \hline
 b + e + f = 2 \\
 + \quad -d - e - f = 0 \\
 \hline
 b - d = 2 \\
 \downarrow \quad \downarrow \\
 1 \quad -1
 \end{array}$$

$$b = 1 \text{ ve } d = -1 \text{ olup } b \text{ ve } d \text{ değerleri kesin bellidir.}$$

$$\begin{aligned}
 34. A \quad I. \quad &b < c < a \text{ için;} \\
 &|a - b| < |a - c| < |b - c| \\
 &a - b < a - c < c - b \\
 &a - b < a - c \text{ olup } c < b \text{ bulunur.} \\
 &\text{Dolayısıyla bu öncül olamaz.}
 \end{aligned}$$

II. ve III. öncüller doğrudur.

$$\begin{aligned}
 35. E \quad &x + y < y + z \text{ olup } x < z \text{ dir.} \\
 &x \cdot y > y \cdot z \text{ olduğundan } y < 0 \text{ olmalıdır.}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 36. A \quad &\frac{5^{\frac{2x+4}{2}}}{5^{3 \cdot \left(\frac{3x+3}{3}\right)}} = 5^3 \Rightarrow \frac{5^{x+2}}{5^{3x+3}} = 5^3 \\
 &\Rightarrow 5^{x+2-3x-3} = 5^3 \\
 &\Rightarrow -2x - 1 = 3 \\
 &\Rightarrow 2x = -4 \\
 &\Rightarrow x = -2 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

37. C $\sqrt{15!} = x$ denkleminde her iki tarafı 4 ile çarparsak;

$$4 \cdot \sqrt{15!} = 4 \cdot x$$

$$\sqrt{16 \cdot 15!} = 4x$$

38. C $x \cdot y = \underbrace{2z^2 + 1}_{\text{Ç}} \cdot \underbrace{1}_{\text{T}} \quad x \cdot y = \underbrace{1}_{\text{T}} \cdot \underbrace{1}_{\text{T}}$

I. $x + y = T + T = \text{Ç}$

II. $x^y = T^T = T$

III. $x \cdot y \cdot z = T \cdot T$ (T veya Ç) = T veya Ç
her zaman sağlanamaz.

Dolayısıyla I ve II öncülleri doğrudur.

39. A
$$\left. \begin{array}{l} -1 \leq x^3 < 27 \\ 0 \leq y^2 \leq 16 \end{array} \right\} \begin{array}{l} -1 \leq x^3 < 27 \\ + \quad -16 \leq -y^2 \leq 0 \\ \hline -17 \leq x^3 - y^2 < 27 \end{array}$$

$x^3 - y^2$ ifadesinin alabileceği en küçük değer -17 'dir.

40. C
$$\frac{(ab)^2 - 1^2}{ab^2 + a + ba^2 + b} : \frac{ab - 1}{a(a + b)}$$

$$= \frac{(ab - 1)(ab + 1)}{ab(a + b) + (a + b) \cdot (ab - 1)}$$

$$= \frac{(ab - 1)(ab + 1)}{(ab + 1) \cdot (a + b)} \cdot \frac{a(a + b)}{ab - 1}$$

$$= a \text{ bulunur.}$$

41. C

	Ali	Veli
Şimdi	5x	6x
x yıl sonra	6x	7x

$$6x + 7x = 13x = 91$$

$$\Rightarrow x = 7$$

Ali'nin şimdiki yaşı: $5 \cdot 7 = 35$ 'tir. 5 yıl önce ise 30 idi.

42. D
$$\frac{1}{12} \cdot x + 4 \left(\frac{1}{12} + \frac{1}{18} \right) = \frac{29}{36}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{12} + 4 \cdot \left(\frac{5}{36} \right) = \frac{29}{36} \Rightarrow \frac{x}{12} = \frac{29}{36} - \frac{20}{36} = \frac{9}{36} = \frac{1}{4}$$

$$\frac{x}{12} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4x = 12 \Rightarrow x = 3 \text{ saat}$$

Hasan Toplam $3 + 4 = 7$ saat çalışmıştır.

43. B Trenin gideceği toplam yol

$$4600 + 400 = 5000 \text{ metre}$$

$$= 5 \text{ km}$$

$$60 \text{ dk} = 1 \text{ s.}$$

$$\frac{x}{100x} = \frac{100 \text{ km}}{5 \text{ km}}$$

$$100x = 60.5$$

$$x = \frac{300}{100} = 3 \text{ dk}$$

44. D 5 litre alış $1,2 \cdot 5 = 6$ lira
+1 litre su

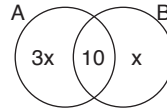
$$\text{Maliyet} = \frac{6 \text{ lira}}{6 \text{ litre}} = 1 \text{ lira}$$

$$\text{Kâr yüzdesi} = \frac{0,4}{1} \cdot 100 = \%40$$

$$\text{Satış} = 1,4$$

$$\text{Kâr} = 0,4$$

45. C

$$4x + 10: \text{topluluğun kişi sayısı}$$

$$4x + 10 = 28 \text{ olamaz}$$

$$4x = 18$$

$$x = 4,5 \text{ tam sayı değildir.}$$

kişi sayısı tam sayı olmalıdır.

46. E Tesbih sayısı = $\frac{6 \cdot 4 \cdot 5}{\text{Sorudaki paydalar}} \cdot x \Rightarrow 120x$ olsun.

$$1. \text{ gün: } 120x \cdot \frac{1}{6} = 20x$$

$$2. \text{ gün: } 100x \cdot \frac{1}{4} = 25x$$

$$3. \text{ gün: } 75x \cdot \frac{3}{5} = 45x \text{ satmış}$$

$$\text{Kalan} = 75x - 45x = 30x$$

$$45x - 20x = 75$$

$$25x = 75$$

$$x = 3$$

$$30x = 30 \cdot 3 = 90 \text{ tanedir.}$$

47. C $\frac{1}{4}.a > 2a - 700$ $\frac{1}{4}.b < 2b - 700$
 $a > 8a - 2800$ $b < 8b - 2800$
 $2800 > 7a$ $2800 < 7b$
 $400 > a$ $400 < b$
 $a < 400 < b$

48. A

	Doğru Saat	Hatalı Saat
Başlangıç:	01.10	01.10
Hatalı saate göre 3 saat sonra:	02.40	04.10
Normal saate göre 30 dakika sonra:	03.10	05.10
Hatalı saate göre 2,5 saat sonra:	04.25	07.40

Çalışmanın sonunda normal saat 04.25'i gösterir.

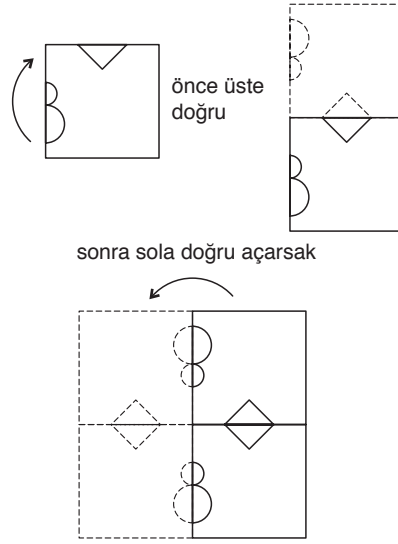
49. D $\sqrt[3]{x} = 2$ ise $x = 2^3 = 8$ $\Rightarrow 2 \otimes 3 = \frac{3.8 + 5.9}{8 + 9} = \frac{24 + 45}{17}$
 $\sqrt{y} = 3$ ise $y = 3^2 = 9$ $= \frac{69}{17}$

50. C $(f \circ f \circ g)(2) = f(f(g(2))) = f(f(2^2 - 3.2)) = f(f(-2))$
 $= f(3.(-2) + 7) = f(1) = 3.1 + 7 = 10$ bulunur.

51. D $40 = 2^3 \cdot 5$
Pozitif tam bölen sayısı: $(3 + 1) \cdot (1 + 1) = 4 \cdot 2 = 8$
40 sayısı 8'e tam bölündüğünde Tau sayıdır.

52. B 24'ten başka yoktur.

53. A

Yeni şekil oluşur.

MURAT YAYINLARI

54. D Birinci gün Matematik ve Tarihten çözdüğü toplam soru sayısı: $150 + 200 = 350$ dir.
İkinci gün Matematik ve Tarihten çözdüğü toplam soru sayısı:

$$\left(150 - 150 \cdot \frac{20}{100}\right) + \left(200 - 200 \cdot \frac{50}{100}\right) = 220 \text{ dir.}$$

Dolayısıyla çözülen soru sayısı,
 $350 - 220 = 130$ azalmıştır.

55. E İkinci gün Türkçe dersinden çözülen soru sayısı:

$$100 + 100 \cdot \frac{20}{100} = 120 \text{ dir.}$$

İkinci gün Vatandaşlıktan çözülen soru sayısı:

$$50 + 50 \cdot \frac{100}{100} = 100 \text{ dür.}$$

$$\frac{100 \text{ 'de}}{100 \text{ 'de}} \times \frac{120 \text{ ise}}{?}$$

D.O. ? = %120'dir.

56. A İlk gün toplam 600 soru çözmüştür.

$$\begin{array}{r} 600 \text{ soruda} \quad \times \quad 100 \text{ ise} \\ 360^\circ \text{de} \quad \quad \quad ? \end{array}$$

? = 60° ile ifade edilir.

İkinci gün,

$$\text{Türkçe: } 100 + 100 \cdot \frac{20}{100} = 120 \text{ soru}$$

$$\text{Matematik: } 150 - 150 \cdot \frac{20}{100} = 120 \text{ soru}$$

$$\text{Tarih: } 200 - 200 \cdot \frac{50}{100} = 100 \text{ soru}$$

$$\text{Coğrafya: } 100 + 100 \cdot \frac{x}{100} = (100 + x) \text{ soru}$$

$$\text{Vatandaşlık: } 50 + 50 \cdot \frac{100}{100} = 100 \text{ soru}$$

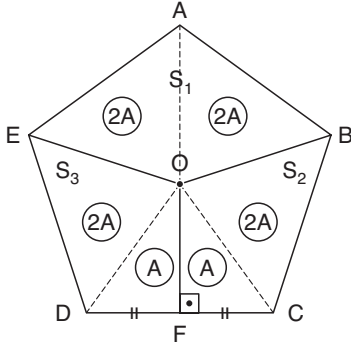
$$\text{Toplam: } (540 + x) \text{ soru}$$

$$\begin{array}{r} 360^\circ \quad \times \quad 60 \text{ ise} \\ 540+x \quad \quad \quad 100+x \end{array}$$

$$\text{D.O } 360(100+x) = 60(540+x) \Rightarrow x = -12 \text{ dir.}$$

Yani %12 azalmalıdır.

57. A

$$S_1 = 2A + 2A = 4A$$

$$S_2 = 2A + A = 3A$$

$$S_3 = 2A + A = 3A$$

$$\frac{S_1 + S_2}{S_3} = \frac{7A}{3A} = \frac{7}{3}$$

58. C 2 noktadan geçen doğru denklemi :

$$\frac{x - x_1}{x_1 - x_2} = \frac{y - y_1}{y_1 - y_2} \text{ 'dir.}$$

$$\frac{x - x_1}{x_1 - x_2} = \frac{y - y_1}{y_1 - y_2}$$

$$\Rightarrow \frac{x - (-3)}{-3 - 1} = \frac{y - 2}{2 - (-6)} \Rightarrow \frac{x + 3}{-4} = \frac{y - 2}{8}$$

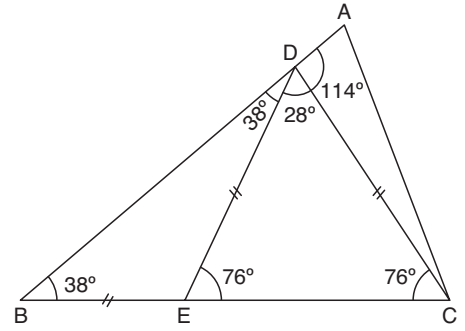
$$\Rightarrow 8x + 24 = -4y + 8 \Rightarrow 4y + 8x + 16 = 0 \text{ doğrusu}$$

Noktanın doğruya uzaklığı

$$h = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|8 \cdot 2 + 4 \cdot 2 + 16|}{\sqrt{8^2 + 4^2}} = \frac{40}{\sqrt{80}}$$

$$= \frac{40}{4\sqrt{5}} = \frac{10}{\sqrt{5}} = 2\sqrt{5}$$

59. C

$$|DE| = |BE| \text{ için } m(\widehat{DBE}) = 38^\circ$$

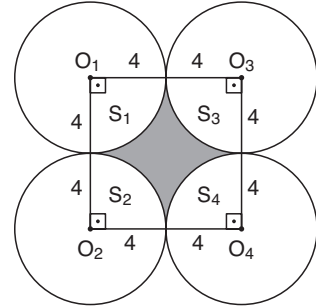
$$\begin{aligned} m(\widehat{DEC}) &= m(\widehat{BDE}) + m(\widehat{DBE}) \\ &= 38^\circ + 38^\circ \\ &= 76^\circ \end{aligned}$$

$$|DE| = |DC| \text{ için } m(\widehat{ECD}) = 76^\circ$$

$$\begin{aligned} m(\widehat{EDC}) &= 180^\circ - m(\widehat{DEC}) - m(\widehat{ECD}) \\ &= 180^\circ - 76^\circ - 76^\circ \\ &= 28^\circ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} m(\widehat{ADC}) &= 180^\circ - m(\widehat{BDE}) - m(\widehat{EDC}) \\ &= 180^\circ - 38^\circ - 28^\circ \\ &= 114^\circ \end{aligned}$$

60. D

$O_1 O_2 O_3 O_4$ karesi oluşur ve bu karenin alanı $8^2 = 64 \text{ cm}^2$ bulunur.

S_1, S_2, S_3 ve S_4 alanlarının toplamı bir tam daire alanı kadar olur.

$$\begin{aligned} S_1 + S_2 + S_3 + S_4 &= \pi \cdot r^2 \\ &= \pi \cdot 4^2 \\ &= 16 \pi \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

Boyalı alan = $64 - 16\pi \text{ cm}^2$ olur.

· GENEL KÜLTÜR - LİSANS -
DENEME SINAVI 4 - ÇÖZÜMLER

1. D İslamiyet öncesi Türklerde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclislere kurultay (toy, kengeş) adı verilmiştir. Kurultay üyelerine de “toygun” adı verilmiştir.

İslamiyet öncesi Türklerde tiginler kağanın erkek çocuklarıdır, bunların eğitmenlerine “ataman (inal)” adı verilmiştir.

Bu bağlamda toygun ve ataman devlet yönetiminde kullanılan kavramlardır.

Yuğ ise İslamiyet öncesi Türklerde cenaze törenlerine verilen isimdir, devlet yönetimiyle ilgili bir kavram değildir.

2. B 1055 yılında Büyük Selçuklu sultanı Tuğrul Bey Abbasi halifesi Kaim Biemrillah'ın davetiyle Bağdat Seferi'ne çıkmıştır. Tuğrul Bey bu sefer sonucunda Büveyhilerin Bağdat'taki hakimiyetine son vermiştir. Ardından kendisine 1058 yılında Abbasi halifesi tarafından “Doğunun ve Batının sultanı” unvanı verilmiştir.

Bu unvan ile İslam dünyasının siyasi liderliği Büyük Selçuklulara geçmiştir.

3. A Tokat'ta inşa edilen Yağlıbasan Medresesi, I. Beyliklerden biri olan Danişmentlilere aittir. Konya'da inşa edilen Kubatabat Sarayı ile Yivli Minare Külliyesi, Kayseri'de inşa edilen Gevher Nesibe Hatun Darüşşifası Türkiye Selçuklu dönemine ait mimari örneklerdendir.

Tolunoğulları Mısır'da kurulan ilk Türk İslam devletidir. Kurucusunun adıyla inşa edilen Tolunoğlu Ahmet Cami Mısır'ın başkenti Kahire'dedir.

4. E Çimpe Kalesi, Çanakkale'de Gelibolu Yarımadası'nda yer almaktadır ve Orhan Bey döneminde 1353 yılında alınan bu kale, Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki ilk toprak parçası olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda sistematik olarak uyguladığı İskan politikası bir tür yerleştirme politikasıdır ve ilk kez Çimpe Kalesi civarında uygulanmıştır.

I. Murat döneminde 1362 yılındaki Sazlıdere Savaşı ile Osmanlı Devleti Bizans'ın Rumeli'deki önemli şehirlerinden biri olan Edirne'yi fethetmiş ve Balkanlardaki ilerlemesini sürdürmüştür.

5. A Osmanlı Devleti'nde dirlik dağıtımının yapılması ve toprak kayıtlarının tutulması, tapu-kadastro işleri, padişahın fermanlarına tuğra çekilmesi görevlerini yerine getiren Divanihümayun üyesi “Nişancı”dır.

Defterdar; devlet hazinesinden, gelir ve gider kayıtlarından sorumludur.

Şeyhülislam; ilmiye sınıfının (ulemanın) başında yer alır ve Divanihümayun kararlarının dine uygunluğu hakkında fetva veren kişidir.

Reisülküttap; 17. yüzyıl sonlarından itibaren Divanihümayunda yer almıştır ve dış yazışmalardan sorumlu olmuştur.

Kazasker; kadı ve müderris atamalarından sorumlu Divanihümayun üyesidir.

6. D Cizye, gayrimüslim erkeklerden askerlik hizmeti karşılığı alınan vergidir. Gayrimüslimlerden alınan ürün vergisi ise haraç vergisidir.

Ulufe, kapıkulu ordusunun aldığı maaşa denir. Kapıkulu ordusunun bahşişine ise culüs bahşişi adı verilir.

Diğer kavramların açıklaması doğru verilmiştir.

7. C İslam ile gelişen sanat dallarından biri olan hat sanatı güzel yazı yazma sanatıdır. Ustalarına hattat adı verilen bu sanat dalının Osmanlı Devleti'ndeki önde gelen temsilcileri arasında Şeyh Hamdullah, Ahmet Karahisari, Mustafa Rakım Efendi ve Hafız Osman yer almıştır.

8. D Osmanlı Devleti'nde yapılan ıslahatlarda Batı'nın etkisi XVIII. yüzyılda başlamıştır. Bu dönemde Batı örnek alınarak eğitim, kültürel, teknik, askeri alanlarında ıslahatlar yapılmış olsa da aynı durum hukuk (adli) alanındaki ıslahatlar için geçerli değildir.

Lale Devri'nde (1718-1730) matbaanın getirilmesi kültürel ve teknik alandaki ıslahatlara örnek gösterilebilir.

I. Mahmut döneminde (1730-1754) Hendese-hane'nin açılması, I. Abdülhamit döneminde (1774-1789) Mühendishane-i Bahri Hümayun'un (Deniz Mühendis Okulu) açılması eğitim ve teknik alanında Batı etkisine örnek verilebilecek ıslahatlardandır.

Osmanlı Devleti'nde hukuk alanında ıslahatlarda Batı etkisi XIX. yüzyılda II. Mahmut döneminden (1808-1839) itibaren başlamıştır.

- 9. C** Osmanlı Devleti'nde yayınlanan ilk özel gazete Şinasi ve Agah Efendi tarafından 1860-1866 yıllarında çıkarılan Tercüman-ı Ahval Gazetesi'dir.
- Takvim-i Vekayi, 1831 yılından itibaren çıkarılan Osmanlı Devleti'nin ilk resmi gazetesidir.
- Ceride-i Havadis, 1840 yılında çıkarılan Osmanlı Devleti'nin ilk yarı resmi gazetesidir.
- Tasvir-i Efkâr, Şinasi tarafından 1860 yılında çıkarılan bir diğer özel gazetedir.
- Şura-yı Ümmet, 1902-1910 yılında çıkarılan İttihat ve Terakkicilere ait yayın organıdır.
- 10. B** Osmanlı Devleti'nde sanayileşmeyi yürütecek nite-likteki personeli yetiştirmek amacıyla 1860 yılında Islah-ı Sanayi Komisyonu kurulmuştur. Sultan Abdül-mecit döneminde (1839-1861) açılan bu komisyonun görevleri arasında; sergiler açmak, esnaf içinde şirket-leşmeyi sağlamak, sanayi eğitimi vermek ve gümrük vergisini artırmak yer almıştır.
- Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında imzalanan Hünkâr İskelesi Antlaşması (1833), "Boğazlar Sorunu" ortaya çıkmasına neden olmuştur.
- Balta Limanı Antlaşması (1838) ile İngiltere Osman-lı ülkesinde en ayrıcalıklı devlet haline gelmiş ve bu antlaşmayla Osmanlı Devleti, Avrupa karşısında "açık pazar" durumuna düşmüştür.
- Kamu mali yönetiminin daha verimli, etkin ve doğru bir şekilde işleyişinin sağlanması amacıyla 1862 yılında Divan-ı Muhasebat kurulmuştur. Bu kurum günümüz- de Sayıştay'ın temelini oluşturmuştur.
- Düyun-ı Umumiye İdaresi, Osmanlı Devleti'nden ala-cağı olan Avrupalı devletler tarafından 1881 yılında kurulan Genel Borçlar İdaresi'dir.
- 11. D** Osmanlı Devleti'nde belge ve dönemleriyle ilgili eş-leştırmeler dikkate alındığında; Sened-i İttifak (1808) II. Mahmut dönemine (1808-1839), Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı (1856) Abûlmecit dönemine ait belgelerdir.
- I. Meşrutiyet'in İlanı (1876) ve 1878 yılında yayımlanan Halepa Fermanı II. Abdülhamit dönemi (1876-1909) belgelerindendir.
- Bu durumda I. Meşrutiyet'in İlanı ile Abdülaziz dönemi (1861-1876) eşleştirmesi yanlış verilmiştir.

- 12. D** II. Meşrutiyet'in İlanı, Sultan II. Abdülhamit'in 23 Temmuz 1908 tarihinde Kanun-ı Esasi'yi yeniden yürürlüğe koyması ile gerçekleşmiştir. (II)
- Babıali Baskını, I. Balkan Savaşı sürecinde İttihat ve Terakki Fırkası tarafından 23 Ocak 1913 tarihinde ger-çekleştirilen hükümet darbesidir. (I)
- Sevki ve İskan Yasası, I. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'ndeki Ermeni isyancılara yönelik Tehcir Ka-nunu'dur. 27 Mayıs 1915 tarihinde çıkarılan bu zorunlu göç kanunuyla isyancı Ermeniler Doğu Anadolu'dan alınıp başka bölgelere yerleştirilmiştir. (III)
- Doğru kronolojik sıralama II-I-III olmalıdır.

- 13. E** Mondros Ateşkes Antlaşması sonucunda işgal edilen ilk şehir 3 Kasım 1918 tarihinde Musul olmuştur. Mu-sul'u işgal eden İngiltere bu işgalden sonra Anado-lu'da Urfa, Maraş ve Antep şehirlerini de işgal etmiştir.
- İngiltere 15 Eylül 1919 tarihinde Fransa ile yaptığı Su-riye İtilafnamesi (Uzlaşması) ile Antep, Maraş ve Urfa şehirlerindeki işgallerini sonlandırıp bu şehirleri Fran-sa'nın kontrolüne bırakmıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması sonucunda Antalya'yı işgal eden devlet İngiltere değil İtalya olmuştur.

- 14. C** Milli Mücadele Dönemi'ne başkanlığını Mustafa Ke-mal'in üstlendiği Heyet-i Temsiliye Erzurum Kong-resi ile kurulup Sivas Kongresi ile tüm yurdu temsil eder hale gelmiş ve görevi TBMM'nin açılmasına ka-dar sürmüştür. Dolayısıyla Erzurum Kongresi'nden TBMM'nin açılışına kadar ki süreç Heyet-i Temsiliye dönemi olarak ifade edilebilir.
- Sivas Kongresi'nde alınan karar gereği milli cemiyet-lerin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adıyla birleştirilmesi ve Batı Cephesi'nde Ali Fuat Pa-şa'nın görevlendirilmesi Heyet-i Temsiliye döneminin gelişmelerindendir.
- Ancak Koçgiri aşireti ayaklanması Heyet-i Tem-siliye dönemi gelişmeleri arasında yer almaz. Bu ayaklanma 1921 yılında ortaya çıkmış ve I. TBMM'ye karşı düzenlenen isyanlar arasında yer al-mıştır.

- 15. D** Erzurum Kongresi (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919), Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti ile Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin katkılarıyla toplanmıştır.

Kongrenin toplanma amacı; Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti ve Vilayet-i Sitte adı verilen altı ilde (Sivas, Elazığ, Van, Bitlis, Erzurum ve Diyarbakır) Ermeni Devleti'nin kurulmasını önlemek olmuştur.

Ancak İstanbul'un Anlaşma Devletleri tarafından resmen işgali (16 Mart 1920) Misak-ı Milli Kararları sonucunda olmuştur. Dolayısıyla İstanbul'un resmi işgali, Erzurum Kongresi'nin toplanmasına neden olan gelişmelerden biri değildir.

- 16. D** Milli Mücadele Dönemi'nde Amasya Genelgesi'nden sonra Mustafa Kemal Paşa askerlik görevinden istifa etmiştir.

Eskişehir Kütahya Savaşları'nın Yunanlar karşısında kaybedilmesinden sonra TBMM tarafından Mustafa Kemal Paşa'ya 5 Ağustos 1921 tarihinde Başkomutanlık Yetkisi verilmiştir. Bu yetki sonucunda Mustafa Kemal Paşa, Sakarya Meydan Muharebesi'nde (23 Ağustos-13 Eylül 1921) yer alarak yeniden askerlik görevini üstlenmiştir.

Soruda yeniden askeri görevi üstlendiği "hangi savaştan önce" ifadesiyle sorulduğu için, cevap Sakarya Meydan Muharebesi olacaktır.

- 17. E** Milli Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi Komutanı Kazım Karabekir Paşa, Ermenistan'la imzalanan Gümrü Antlaşması'nda ve Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan'la imzalanan Kars Antlaşması'nda TBMM adına görev almıştır.

Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda TBMM'yi temsil eden Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'dır.

- 18. D** Lozan Barış Antlaşması'nda adli, mali, idari ve ekonomik ayrıcalıklar içeren kapitülasyonlar kaldırılmıştır.

Lozan Barış Antlaşması'nda azınlıkla; Türk vatandaşları sayılmış ve Türk kanunlarına tabi tutulması kabul edilmiştir.

Kapitülasyonlar ve azınlıklar sorunu, Yeni Türk Devleti'nin "bağımsızlıktan hiçbir şekilde ödün verilmeyeceği" düşüncesi doğrultusunda çözüme kavuşturduğu konulardandır.

Lozan Barış Antlaşması'nda başkanlığını Türkiye'nin yaptığı uluslararası bir Boğazlar komisyonu kurulmuş ve Türkiye'nin Boğazların her iki yakasında da asker bulundurmaması kararı alınmıştır.

Bu bağlamda Boğazlar konusu, tam bağımsızlık ilkesine aykırı bir şekilde çözülmüştür.

- 19. A** Cumhuriyetin ilanı ile ilk hükümet kuran kişi İsmet İnönü'dür. Başbakanlık makamı Cumhuriyetin ilanı sonucunda oluştuğu için İsmet İnönü aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk başbakanı olmuştur.

Atatürk Dönemi'nde başbakanlık görevini üstlenen diğer kişiler; Ali Fethi Okyar ve Celal Bayar'dır. Celal Bayar, Atatürk Dönemi'nin son başbakanıdır.

- 20. B** Atatürk Dönemi'nde Cumhuriyet rejimine karşı ilk ayaklanma 13 Şubat 1925'te çıkan Şeyh Said İsyanı olmuştur.

İsyan sonrasında İsmet İnönü hükümeti döneminde TBMM tarafından 4 Mart 1925 tarihinde Takrir-i Sükun Yasası kabul edilmiştir. Bu yasa ile hükümet bölgesel seferberlik ilan ederek isyancıların yakalanmasını sağlamış, isyancılar İstiklal Mahkemeleri'nde yargılanmıştır.

Böylece Cumhuriyet rejimine karşı düzenlenen ilk isyan Takrir-i Sükun Yasası doğrultusunda bastırılmıştır.

- 21. E** Atatürk ilkeleri incelendiğinde fırsat eşitliğinin gerçekleştirilip, din, mezhep, soy, ırk, cinsiyet ayrımcılığının önlenmesi, hukuk üstünlüğünün benimsenmesi, kişi hak ve özgürlüklerinin sağlanması gibi kavramlar Halkçılık ilkesiyle ilgilidir.

Laiklik ilkesi akıl, bilim, fen, pozitif düşünce, din ve vicdan özgürlüğü gibi kavramlarla ilgilidir.

Bu bağlamda 1924 Anayasası'nda yer alan "Türkiye'de din ve ırk ayırt edilmeksizin vatandaşlık bakımından herkese Türk denir." ifadesi hem Halkçılıkla hem de Laiklikle doğrudan ilişkilendirilebilir.

Ancak siyasi haklar, seçme seçilme, yönetime ortak olma, milli irade gibi kavramlarla ilgili olan Cumhuriyetçilik ile soruda yer alan 1924 Anayasası'ndaki ifade arasında bir ilişki kurulamaz.

- 22. C** Musiki Muallim Mektebi (1924), Ankara Hukuk Mektebi (1925), İstanbul Üniversitesi (1933) ve Dolmabahçe Resim ve Heykel Müzesi (1937) Atatürk Dönemi'nde açılan kurumlar arasında yer almaktadır.

1910 yılında açılan Türk Ocakları ise II. Meşrutiyet Dönemi'ne ait kurumlardan biridir.

- 23. A** Milli Mücadele Dönemi'nde başkanlığını Kazım Karabekir Paşa'nın üstlendiği I. Türkiye İktisat Kongresi diğer adıyla İzmir İktisat Kongresi'dir.

17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenen bu kongrede Atatürk de yer almıştır.

İzmir İktisat Kongresi'nde, Misak-ı İktisadi bir diğer ifadeyle ekonomik bağımsızlık ilkesi kabul edilmiştir.

- 24. B** Almanya ve İtalya'nın I. Dünya Savaşı sonucunda ortaya çıkan mevcut düzeni değiştirmek isteyen (revizyonist) politikalarına karşı Türkiye 1934 yılında Balkan Antantı'nda yer almıştır.

9 Şubat 1934 tarihinde Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya'nın kurduğu birliğin merkezi Atina'dır.

Litvinov Paktı (1929), Montrö Boğazlar Sözleşmesi (1936), Sadabat Paktı (1937) ve Nyon Konferansı (1937) Türkiye'nin yer aldığı diğer uluslararası belgelerdendir.

- 25. A** Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD'nin, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 16 Avrupa ülkesine mali ve askeri yardımını içeren planına "Marshall Yardımları" adı verilmiştir. 1947 sonundan 1951 yılına kadar ABD'nin mali ve askeri yardımlarını içeren bu planın temel amacı SSCB'ye karşı Avrupa'da güç dengesi oluşturmaktır.

SSCB'nin güdümündeki demir perde ülkelerinden biri olan Çekoslovakya, 1948 yılında Marshall Yardımlarından yararlanmak istemiştir. Ancak SSCB buna engel olup aynı yıl Çekoslovakya'yı işgal etmiştir.

- 26. C** Türkiye'de ilk askeri darbe, Cemal Gürsel'in başında yer aldığı Milli Birlik Komitesi tarafından gerçekleştirilen 27 Mayıs 1960 Darbesi'dir.

27 Mayıs Askeri Darbesi sonucunda dönemin Başbakanı Adnan Menderes ve hükümeti düşürülmüştür. Başkanlığını Adnan Menderes'in üstlendiği iktidar partisi olan Demokrat Parti bu darbe sonucunda kapatılmıştır.

27. E Yaser Arafat, 15 Kasım 1988 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Filistin Devleti'nin kurucu lideridir. 2004 yılında Yaser Arafat'ın vefatıyla yerine Mahmut Abbas gelmiştir.

"Cemal Abdülnasır" 1956-1970 yılları arasında Mısır'ın, "Hafız Esad" 1971-2000 yılları arasında Suriye'nin, "Saddam Hüseyin" 1979-2003 yılları arasında Irak'ın geçmiş dönemlerdeki liderleridir.

28. E Türkiye'nin Doğusu ile Batısı arasında 76 dk'lık zaman farkının varlığı meridyen farkı ile ilgilidir. Soruda verilen diğer seçenekler Türkiye'nin Orta Kuşak'ta yer aldığını kanıtlar.

29. E İzlanda AB 60° kuzey enlemleri üzerinde oluşur ve kış mevsiminde etkili olduğunda ülkemizde hava sıcaklığı ve yağışlar artmasına sebep olur.

30. C Çoruh nehri yıl içerisinde diğer verilen akarsulara göre daha yüksek debili ve daha düzenli akmaktadır.

31. B Türkiye'de dağların geniş alan kaplamasında tektonik hareketler ve volkanik aktivitelerin etkisi daha fazladır.

32. D Seyfe ve Burdur Gölü birer kapalı havza iken Beyşehir Gölü açık havzadır.

33. D Türkiye'de buzul aşındırma şekilleri dağların 2000-2500 metreleri itibari ile başlamaktadır. Dolayısıyla bu yükseltilerde arazisi olmayan Güneydoğu Anadolu'da buzul (sirk) göllerine rastlanmamaktadır.

34. C Türkiye'de en fazla yağış alan il Rize'dir. En az yağış alan illerden biri de Iğdır ilidir.

35. B Haritada II numaralı Antalya çevresinde Akdeniz iklimine uyum sağladığı için Pınar Meşesi zakkum, defne gibi türlere yaygın şekilde rastlanır.

36. B Menteşe ve Taşeli yöreleri iklim olarak uygun alanlar olmasına rağmen yüksek ve engebeli yer şekillerine bağlı olarak seyrek nüfuslanmış alanlardandır.

37. C Haritada II numaralı Konya çevresi ve III numaralı Ankara-Eskişehir çevresi önemli şeker pancarı üretim alanlarıdır.

38. A Soruda verilen illerden Bartın önemli ipek böcekçiliği üretim alanlarından biri değildir.

39. B Çukurova kıyılarında deniz sığ olduğu için güçlü dalga ve akıntılar oluşmamaktadır. Bu yüzden bu tip bir yenilenebilir enerjinin sürdürülmesi zordur.
40. A İzmit diğer seçeneklerde verilen kentlere göre daha önce ve daha yoğun sanayileşmeden etkilenmiştir. Buna bağlı olarak da sorunları da daha fazla yaşamaktadır.
41. E Aksaray, Karaman, Konya ve Niğde'den oluşan bölge illerinin kalkınmasına hız vermek amacıyla 2011 yılında 642 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan KOP İdaresi'nin, 6 Haziran 2016 tarihli ve 2016/8870 sayılı kararnameye ilişkin ekli Bakanlar Kurulu Kararı ile uhdesindeki illere Nevşehir, Kırşehir, Kırıkkale ve Yozgat eklendi. Eskişehir bu proje içerisinde yer almaz.
42. A Soruda verilen enerji nakil hatlarından petrol taşınmaktadır. Bu sebeple taşınan enerji kaynağı aynı diğer özellikler ise farklıdır.
43. C Kırşehir'de mobilya endüstrisi gelişmemiştir. Fakat diğer illerde gelişmiştir.
44. A Soruda verilen illerden Çanakkale'de demiryolu ulaşımı bulunmazken diğerlerinde bulunur.
45. C UNESCO, Artvin Camili - Macahel havzası 29 Haziran 2005 tarihinde Türkiye'nin ilk biyosfer rezervi ilan etmiştir.
46. D Hukukun yazısız kaynağı örf ve adet kurallarıdır. Anayasa, kanun, milletlerarası antlaşmalar, olağanüstü cumhurbaşkanlığı kararnameleri, olağan cumhurbaşkanlığı kararnameleri, yönetmelik, genelge, içtihatları birleştirme kararları hukukun yazılı kaynaklarıdır. Bilimsel görüş, mahkeme kararları (ıçtihat) hukukun yardımcı kaynaklarıdır.
47. E Soruda, 2 farklı cins, sözlü beyan, resmi evlendirme memuru kurucu unsurlarda herhangi bir eksiklik yoktur, burada kurucu unsurlar var zorunlu unsurlarda eksiklik mevcuttur. Evlenme olayı doğmuştur ancak ölü doğmuştur. Kesin geçersiz şekilde doğmuştur (mutlak butlan).
48. B 1982 Anayasası'na göre, on sekiz yaşını doldurmayanlar, seçmen sandık kütüğüne kaydı olmayanlar, silah altındaki er ve erbaşlar, askeri öğrenciler, taksirli suç haricindeki (kast) hükümlüler yapılacak seçimlerde oy kullanamaz.
49. A Devletlerin Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen ikiz sözleşmelerinden biri olan Kişisel ve Siyasal Haklar Sözleşmesindeki haklara uyup uymadıklarını izlemek üzere İnsan Hakları Komitesi kurulmuştur.
50. C 1982 Anayasası'na göre Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi TBMM'ye aittir.

51. E Cumhurbaşkanlığı makamının geçici veya kesin boşalması durumlarında Cumhurbaşkanlığı makamına Cumhurbaşkanı yardımcılarını vekalet eder. Kesin boşalmada yeni Cumhurbaşkanı seçilinceye kadar en yaşlı yardımcısı, geçici boşalmada ise Cumhurbaşkanı'nın görevlendireceği yardımcısı Cumhurbaşkanlığı makamına vekalet eder ve ona ait yetkileri kullanır.

52. D Devlet memuru olabilme şartlarında taksirli suçlardan hüküm giymemek yer almaz. Taksirli suçtan hüküm giyen bir kişi devlet memuru olabilir. **Memurluk şartları:** Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, en az on sekiz yaşını doldurmak, askerlikle ilişkisi bulunmamak, sağlık engeli bulunmamak, kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak, güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılmış olmak, taksirli suç hariç toplam bir yıl ve üzeri hüküm giymemiş olmak, terör, zimmet, rüşvet, dolandırıcılık, yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak.

53. C İdari vesayet devlet tüzel kişilerinin kamu tüzel kişileri ya da merkezden idarenin yerinden idare üzerindeki denetim yetkisidir. Emniyet genel müdürlüğünün ve AFAD'ın kamu tüzel kişiliği bulunmadığı için İçişleri Bakanlığının bu kurumlar üzerindeki ilişkisi hiyerarşidir. Belediye idaresinin kamu tüzel kişiliği bulunduğu için İçişleri Bakanlığının belediye idaresi üzerindeki yetkisi idari vesayettir.

54. E Cumhurbaşkanlığına bağlı olan Devlet Denetleme Kurulunun kamu tüzel kişiliği yoktur. Kamu tüzel kişileri, ayrı bütçe ve mal topluluğuna sahiptir ve yönetmelik çıkarabilir. İl özel idaresi, belediye idaresi, köy idaresi ve üniversitelerin kamu tüzel kişiliği bulunmaktadır. İdari teşkilatlanmada merkezden idarenin kamu tüzel kişiliği bulunmazken, yerinden idarenin ise kamu tüzel kişiliği bulunmaktadır.

55. A Ülkemizin en uzun kara sınırı Suriye'yledir. (877km). Irak ile 378 km, İran ile 529 km, Ermenistan ile 325 km, Bulgaristan ile 269 km'dir.

56. C İngiliz bilim adamı Newton, evrensel çekim yasasının keşfiyle tanınmaktadır. Ağırlık dediğimiz şeyle gök cisimleri arasındaki çekimin aynı şey olduğunu anlamıştır. Mekaniğin özünü oluşturan çalışmalar ve ışık üzerine deneyler yapmıştır. Newton ayrıca Leibniz ile birlikte diferansiyel hesabın da temellerini atmıştır.

57. C Avrupa'ya özellikle de Hollanda'ya giden lâle soğanları melezleme yoluyla, yeni türler elde edilerek Osmanlı İmparatorluğuna rakip bir duruma gelmiş, hatta Osmanlı İmparatorluğunda ki lâleciliği geçmiştir. Artık lâle Osmanlı Devletine Hollanda'dan getirilmeye başlamıştır.

58. A Hepatite karşı mücadelede önemli katkılar sağlayan üç bilim insanı Harvey J. Alter, Michael Houghton ve Charles M. Rice'a 2020 Nobel Tıp ödülü verilmiştir.

59. B 2020 TÜİK verilerine göre illerin Tunceli, 84 bin 660 kişi ile en az nüfusa sahip olan il oldu. Tunceli'yi, 84 bin 843 kişi ile Bayburt, 97 bin 319 kişi ile Ardahan, 142 bin 490 kişi ile Kilis ve 164 bin 521 kişi ile Gümüşhane takip etti.

60. E Yirmiler grubu olarak ta adlandırılan G-20 zirvesi Ekim 2021'de İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenecektir. Zirvede ekonomiden siyasete dünyada meydana gelen gelişmeler masaya yatırılacaktır.

• GENEL YETENEK - LİSANS -
DENEME SINAVI 5 - ÇÖZÜMLER

1. C Parça içinde geçen söz öbeklerinin eş ya da yakın anlamlısını bulmaya yönelik olan bu sorunun öncülünde verilen parçada çocukların belli sanat ürünlerinde karşılaştıkları karakterlere yönelik olarak tutumlarından söz edilmektedir. Parçada geçen "izine uymak" söz öbeği ile de bu tutumun hangi doğrultuda olduğu ifade edilmiştir. "İzine uymak" söz öbeği bir deyimdir ve bu deyimın karşıladığı anlam "(birinin) düşünce ve davranışlarını benimsemek" şeklindedir. Buna göre parçada böyle bir ifadeye yer verilerek çocukların, karakterlerin düşünce ve davranışlarını benimsediklerinden söz edilmeye çalışılmıştır. Bu durumda parçada geçen "izine uymak" söz öbeğine eş ya da yakın anlamlı olabilecek ifadenin C seçeneğindeki "Düşünce ve davranışlarını benimseyip uygulamak" olduğu söylenebilir.
2. B İki ayrı cümlelerin birleştirilmesine yönelik sorularda, öncülde verilen cümleler arasındaki anlam ilişkisine dikkat edilmelidir. Çünkü birleştirme sırasında yargıların bir araya geldikten sonra aynı anlamı vermesi adına eksiksiz bir söylemin yakalanması önemlidir. Öncülde verilen cümleler bu doğrultuda incelendiğinde I ve II numaralı cümlede belirtilenler arasında bir karşıt olabilecek durum bulunduğu anlaşılmaktadır. Çünkü I numaralı cümlede ipek baskı tekniğinin Türkiye'de ne zaman başladığı ile ilgili kesin bir tarih vermenin zor olduğu belirtilirken II numaralı cümlede Osmanlı Dönemi'nde hat sanatçılarının kullandığı teknik ile ipek baskı tekniği arasında benzerlik olduğunu belirten bazı kaynakların olduğundan söz edilmektedir. Seçeneklerde verilen cümle yapıları içerik ve anlam bakımından değerlendirildiğinde de iki cümlelerin eksiksiz ve aynı anlamı verecek biçimde birleştirilmiş hâlinin B seçeneğinde verilen "Osmanlı Dönemi'nde birçok hat sanatçısının kullandığı teknik ile benzerliğini vurgulayan bilgi ve belgeler olmasına karşın ipek baskı tekniği kullanımının Türkiye'de belli bir zamanda başladığını söylemek zordur." cümlesi olduğu anlaşılmaktadır.
3. C Öncülde verilen cümle kontrol edildiğinde ateş karıncaları üzerine yapılan bir çalışmada kraliçe karınca ile ilgili bir genin karıncalar üzerine bir etki yarattığından söz edildiği görülmektedir. Seçeneklerde verilen ifadelerin cümle bağlamına uygunluğu değerlendirildiğinde de boşluklara sırasıyla getirilmesi gereken sözlerin "sonucunda-taşıdığı-yönetilme" şeklinde C seçeneğinde verildiği anlaşılmaktadır. Bu ifadeler cümleye yerleştirildikten sonra ortaya çıkan yapı şu şekildedir:
- Ateş karıncaları üzerinde yürütülen bir çalışmalar sonucunda, kraliçenin taşıdığı bir genin, karınca topluluğunun yönetilme şeklini etkilediği tespit edildi.*

4. D Bir gösterim aygıtına yönelik bilgilerin aktarıldığı parçanın I numaralı cümlesinde aygıtın C. Huygens tarafından üretildiğinin açıklanması A seçeneğini; II numaralı cümlesinde aygıtın mumdan aldığı ışıkla önüne konulan cismi yansıtabildiğinden bahsedilmesi B seçeneğini; IV numaralı cümlesinde aygıtın başlangıçta bilimsel amaçlı kullanılırken (I numaralı cümlede belirtiliyor.) artık eğlence aracı olarak da kullanılmaya başlandığının belirtilmesi C seçeneğini; VI numaralı cümlesinde bu aygıtın günümüzde büyük bir eğlence ve kültür etkinliğini kapsayan sinema sektörünün doğuşuna olanak tanıdığının söylenmesi E seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın V numaralı "Anlatıcılar öykülerini halka anlatırken öykülerini görsellerle süslemeye ve desteklemeye başladı." cümlesinde aygıtın geliştirilmesinden ve daha da işlevsel bir hâle gelmesinden söz edilmemektedir. Dolayısıyla D seçeneğinde verilen yargı, V numaralı cümle için yanlıştır.
5. E Öncülde verilen dizelerde geçen "sevebilirse" sözcüğündeki "-se (ise)" eki fiile geniş zaman kipinden (-r) sonra bağlanıp onu birleşik çekimli yaptığı için ek fiili; "kul edersin" sözcüğü, "kul" ismi ve "et-" yardımcı eylemiyle kurulmuş birleşik fiili; "Sen" sözcüğü ikinci tekil kişi zamirini; "Nası" sözcüğü "sevebil-" fiilini soru yoluyla tamamlayan bir soru zarfını örneklemektedir. Ancak dizelerde belirtisiz isim tamlamasını örneklen-diren herhangi bir söz öbeğine yer verilmemiştir.
6. A "Tarafından" sözcüğü genellikle edilgen çatılı fiillerde işin başkası tarafından yapılmasına rağmen işi yapan bu varlığın cümlede belirtilmesini sağlayan zarf görevli bir sözcüktür. Bu sözcüğün "aracılığıyla" anlamına geldiği kullanımları da mevcuttur. Dilimizde "...-(ın) ca" eki bazı cümlelerde bu kelimenin işlevini üstlene-bilmektedir. Öncülde verilen cümleler bu bilgiler doğrultusunda kontrol edildiğinde parçanın I numaralı "Sağlıklı bir ilişki, o ilişkide hiç çatışma olmaması ile değil ortaya çıkan sorunların çatışma taraflarınca gerektiği biçimde çözülmesi ile ortaya çıkar." cümlesinde koyu dizilmiş ek ile cümleye "tarafından" anlamının katıldığı görülmektedir. Diğer cümlelerde ise bu tür bir kullanımı örneklediren herhangi bir ifadeye yer veril-memiştir.
7. B Öncülde verilen parçadaki numaralanmış cümlelerin öge analizleri şu şekildedir:

I. cümle

İlk bakışta / göze çarpmayabilir.

Zarf tümleci

Yüklem

II. cümle

Cıvık mantarlarla aramızdaki akrabalık /

Özne

yadsınamayacak türden.

Yüklem

III. cümle

Yaklaşık bin kadar ortak genimiz / var.

Özne

Yüklem

IV. cümle

Bu durumdan etkilenen bilim insanları / farklı

Özne

türlerdeki benzer genler üzerine yürüttükleri çalışmaları

Nesne

/ hızlandırdı.

Yüklem

V. cümle

Çoğunluğu mikrop, biri de sirke sineği olan otuz bir canlı organizmanın gen haritası / çıkarıldı.

Özne

Yüklem

Bu çözümlemelere göre II, III ve V numaralı cümleler öge dizilişi bakımından özdeştir ancak I ve IV numaralı cümleler, öge dizilişi bakımından ötekilerden ayrılmaktadır.

8. E Öncülde verilen parçadaki I numaralı “ile” sözcüğü, “uyanıklık” ve “rüyali uyku” ifadelerini bağlama (ve ile eş görevlilik) görevi ile kullanıldığından bağlaç; II numaralı “Buralarda” sözcüğü varlık adının yerini işaret yoluyla tuttuğundan zamir; III numaralı “iletim” sözcüğü isim; IV numaralı “gündüzleri” sözcüğü “uyanık tut-” fiilini zaman bakımından tamamladığından zarftır. Buna göre sözcüklerin türleri sırasıyla “bağlaç-zamir-isim-zarf” biçimindedir.
9. E Öncülde verilen parçadaki I numaralı “saygı” sözcüğü “say-” fiil köküne getirilen “-gı” fiilden isim yapım eki; II numaralı “etkili” sözcüğü “et-” fiil köküne getirilen “-gi” fiilden isim yapım eki ve “-li” isimden isim yapım eki; III numaralı “besler” sözcüğü “besi” isim köküne getirilen “-le-” isimden fiil yapım eki; IV numaralı “duygu” sözcüğü, “duy-” fiil köküne getirilen “-gı” fiilden isim yapım eki ile türemiştir. V numaralı “alışveriş” sözcüğü ise “alış” ve “veriş” sözcüklerinin kaynaşması ile oluşmuş birleşik yapı bir sözcüktür. Buna göre V numaralı sözcük, yapısı bakımından ötekilerden ayrılmaktadır.
10. D Öncülde verilen parçada geçen I numaralı “Tektonik plakalar”, II numaralı “yeryüzü”, III numaralı “olup bitenlerin” ve V numaralı “magma tabakasındaki” ifadeleri, yazım kurallarına uygun biçimde yazılmıştır. Ancak parçadaki IV numaralı “yeraltında” sözcüğü, “Somut olarak yer belirten ‘ait, üst’ kelimeleri ile kurulan birleşik sözcükler ayrı yazılır.” kuralına uyulmadığı için yanlış yazılmıştır. Bu sözcüğün “yer altında” biçiminde yazılması gerekirdi.
11. B Öncülde verilen parçadaki I numaralı virgül (,) cümlelerin öznesini belirgin kılmak için, III numaralı nokta (.) anlamca tamamlanmış ve soru ya da ünlem anlamı taşımayan cümlelerin bittiğini göstermek için, IV ve V numaralı soru işaretleri (?) soru anlamı taşıyan cümlelerin bittiğini göstermek için kullanılmıştır. Buna göre söz konusu noktalama işaretlerinin kullanımı doğrudur. Ancak parçadaki II numaralı virgül (,) şart ekinden (-sA) sonra kullanılarak bir noktalama yanlışı yapılmıştır. Çünkü Türk Dil Kurumunun belirlediği noktalama işaretleri kurallarına göre cümle içinde şart ekinden (-sA) sonra virgül (,) konmaz.

12. C Öncülde verilen parçada görülen ses olaylarının analizi şu şekildedir:

Ünsüz yumuşamasına aykırılık

- üç – ü – n – ü → Tek heceli “üç” sözcüğü sert ünsüzle (ç) bitip ünlü (ü) ile başlayan ek almasına rağmen yumuşamamıştır.

Ünlü daralması

- diye (de – y – e) → “de-” fiil köküne getirilen “-e” zarf-fiil eki ile türetilirken araya “y” ünsüzü girmesi ile fiil kökündeki geniş ünlü (e) dar ünlüye (i) dönüşmüştür.

Ünsüz yumuşaması

- kaldığımız (kal-dık-ımız) → “kal-” fiil köküne getirilen sıfat-fiil eki (-dık) sonrasında ünlü (i) ile başlayan ek alınca sondaki sert ünsüz (k) yumuşak ünsüze (ğ) dönüşmüştür.
- hastalığa (hastalık-a) → Sert ünsüzle (k) ile biten “hastalık” adına ünlü (a) ile başlayan ek getirilince sert ünsüz (k) yumuşak ünsüze (ğ) dönüşmüştür.
- sonucunda (sonuç-ı-n-da) → Sert ünsüzle (ç) ile biten “sonuç” adına ünlü (i) ile başlayan ek getirilince sert ünsüz (ç) yumuşak ünsüze (c) dönüşmüştür.
- grubun (grup-ın) → Sert ünsüzle (p) ile biten “grup” adına ünlü (i) ile başlayan ek getirilince sert ünsüz (k) yumuşak ünsüze (ğ) dönüşmüştür.
- oluşturduğu (ol – ı – ş – dır – dık – ı) → “oluştur-” fiiline getirilen sıfat-fiil eki (-dık) sonrasında ünlü (i) ile başlayan ek alınca sondaki sert ünsüz (k) yumuşak ünsüze (ğ) dönüşmüştür.

Ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi)

- hayatta (hayat – da) → Sert ünsüzle (t) ile biten “hayat” sözcüğünden sonra yumuşak ünsüzle (d) ile başlayan ek getirilince yumuşak ünsüz (d) sert ünsüze (t) dönüşmüştür.
- dörtte (dört – de) → Sert ünsüzle (t) ile biten “dört” sözcüğünden sonra yumuşak ünsüzle (d) ile başlayan ek getirilince yumuşak ünsüz (d) sert ünsüze (t) dönüşmüştür.
- oluşturduğu (ol – ı – ş – dır – dık – ı) → Sert ünsüzle (ş) ile biten “oluş-” sözcüğünden sonra yumuşak ünsüzle (d) ile başlayan ek (-dır-) getirilince yumuşak ünsüz (d) sert ünsüze (t) dönüşmüştür.

Bu analize göre parçada ünsüz türemesini örnekleyen herhangi bir sözcük yoktur. Ünsüz türemesi, Arapça dilimize giren ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan ancak Türkçede tek ünsüzle kullanılan kelimelerde görülür. Bu kelimeler ünlüyle başlayan ek veya yardımcı fiille kullanıldıklarında sondaki ünsüz ikizleşir: hak (hakkı), af (affetmek), ret (reddi), his (hissetmek) vb.

13. C Öncülde verilen parçada gökyüzünün neden mavi olduğu ile ilgili bilgilendirmelerde bulunmaktadır. Ayrıca güneşin batarken daha kırmızı renkte görülmesi üzerine de çeşitli bilgiler aktarılmıştır. Yazarın amacı bir konu hakkında nesnel bilgileri okuyucuya ulaştırmak olduğundan bu parçanın anlatım biçiminin “açıklama” olduğu ifade edilebilir.

- 14. D** Öncülde verilen parçada geçen numaralanmış cümleler incelendiğinde parçanın I, II, III ve V numaralı cümlelerinde Fars edebiyatının konu edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu cümlelerde Fars edebiyatı çeşitli yönleri ile ele alınmış ve bu edebiyatın dünya edebiyatları içinde de önemli bir yere sahip olduğu dile getirilmiştir. Ancak parçanın IV numaralı “Farsça, İranlılar dışında edebiyat eleştirmenleri ve edebiyat çevrelerince tartışmasız olarak kabul edildiği gibi dünya çapında da bir numaralı edebiyat ve şiir dilidir.” cümlesinde Fars edebiyatı dışında bilgi verilerek yani Farsçadan söz edilerek parçanın anlam bütünlüğü bozulmuştur. Bu durum ayrıca paragrafı oluşturan cümleler arasındaki anlam akışını da sekteye uğratmıştır. Dolayısıyla IV numaralı cümlelerin, düşüncenin akışını bozduğu söylenebilir.
- 15. C** Öncülde verilen numaralanmış cümleler incelendiğinde I, II, III ve IV numaralı cümlelerde içgüdüsel davranışlarla düşünsel zekâ arasındaki bağlantının konu edildiği görülmektedir. Söz konusu cümleler bu konu hakkındaki bilgi ve düşünceleri içerdiğinden kendi aralarında bir konu birliği oluşturmuştur. Ancak parçanın V numaralı “Batı bilim dünyasında içgüdü üzerine iki üç asırdan beri çalışmalar ve incelemeler yapılmaktadır.” cümlesinde Batı’da içgüdü üzerine yapılan çalışmaların konu edilmesi ve VI ile VII numaralı cümlelerde de bu konuya dönük içerikler sunulması V, VI ve VII numaralı cümlelerin kendi aralarında bir konu birliği oluşturmasını sağlamıştır. Dolayısıyla öncüldeki parça iki paragrafa ayrılmak istendiğinde ikinci paragrafın V numaralı cümle ile başlaması gerektiği söylenebilir.
- 16. B** Öncülde verilen cümleler incelendiğinde parçada şiir ve şiirin en temel unsurlarından olan imgenin konu edildiği anlaşılmaktadır. Soru kökünde verilen “Peki, şiirin dayanaklarından biri olan ve gerektiğinde sıradan bir kaldırım taşı ile bir kadının örülü saçlarını birleştirebilen, aklın sınırlarını zorlayan imge nedir?” cümlesi analiz edildiğinde bu cümlede imgenin tanımını açıklamaya dönük bir sorunun dile getirildiği anlaşılmaktadır. Parçayı oluşturan cümleler anlam akışı ve içerikleri çerçevesinde incelendiğinde ise bu soruya verilecek yanıtların III numaralı “Aristo’ya göre tarihle felsefe arasında yer alan şiirin dayanağı olan biricik ‘şey’dir imge.” cümlesinden itibaren başladığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, soru kökünde verilen cümlelerin III numaralı cümleden önce yani II numaralı cümleden sonra getirilmesi gerekmektedir.
- 17. A** Öncülde verilen parçada hatıraların temel özellikleri ile ilgili bilgiler verilmiş ve hatıraların yazım gerekçesine yönelik açıklamalar yapılmıştır. Parçada boş bırakılan yerden sonra geçen “...Gücünü belleğinden ve gözlemlerinden alan yazar...” ifadeleri o ana kadar böyle bir açıklamada bulunulmamasından ötürü hemen öncesine kendisi ile örtüşen bir ifadeyi isteyecektir. Seçeneklerde verilen cümleler hem bu duruma hem de paragrafın içerik özelliklerine uygunluk bakımından incelendiğinde boşluğa getirilecek en uygun

sözlerin A seçeneğindeki “A) Her ne kadar günlük, not, mektup ve resmî evraklardan istifade etse de hatıra yazarının en önemli kaynağı hafızasıdır.” cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır.

- 18. D** Öncülde verilen numaralanmış cümleler paragraf kuralları çerçevesinde incelendiğinde I numaralı cümlelerin giriş cümlesi olmaya uygun olduğu ve II numaralı cümlelerin de bu cümleyi anlamca tamamladığı anlaşılmaktadır. Ancak III numaralı “Gelse bile bu üslup ve anlam örgüsünü kuramaz.” cümlesinin anlam ve içerik bakımından II numaralı cümleyi sürdürmediği görülmektedir. Buna göre III numaralı cümle kesinlikle yer değiştirmelidir. III numaralı cümle art gönderim unsuru (...bu üslup...) içermesinden ötürü de giriş cümlesi olamayacağı için I numaralı cümle ile yer değiştirmesi mümkün değildir. Buna göre III numaralı cümlelerin yer değiştirebileceği tek cümle, V numaralı cümledir. V numaralı “Hatta bunların hepsi günlük dilde kullanılır ve tek tek anlamları da günlük dildeki anlamın hemen aynısıdır.” cümlesinin anlam özellikleri dikkate alındığında da bu cümlelerin II numaralı cümleyi sürdürdüğü görülmektedir. Bu durumda III ve V numaralı cümlelerin yer değiştirmesi parçanın anlam bütünlüğünü sağlayacaktır.
- 19. D** Öncülde verilen parçada her dönemin sanata ve sanatçıya bakış açısının kendi dinamiklerine göre şekillendiği ve bu nedenle de farklılıklar gösterdiği anlatılmaktadır. Parçada geçen “...Dolayısıyla toplumların sanat anlayışlarının görme biçimlerine uygun olarak şekillendiği söylenebilir. Çünkü her çağ, kendi görme biçimini üretir. Görme, buna göre biçimlenir ve anlam kazanır.” ifadeleri dikkate alındığında da bu parçada vurgulanmak istenen düşüncenin D seçeneğindeki “Tarihin belli kesitlerinde kabul gören ortak algı ve anlayışlar sanatsal algının da çeşitlenmesine zemin hazırlamıştır.” cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır.
- 20. B** Öncülde verilen parçada konuşma sırasında gerçekleştirildiğimiz bazı istemsiz hareketler üzerine değerlendirmeler yapılmaktadır. Parçada geçen “...Ancak bazı bilinçsiz hareketler vardır ki neredeyse tüm toplumlar için ortaktır...” ifadeleri dikkate alındığında I numaralı yargının; “...Doğuştan görme engelli olan ve dolayısıyla hiç el işareti görmemiş kimseler de konuşurken elleriyle dillerine yardımcı olurlar. Üstelik de görme duyusuna sahip insanlarla aynı hareketleri yapıyorlar...” ifadeleri dikkate alındığında da II numaralı yargının parçadan çıkarılabileceği görülmektedir. Ancak parçada görme duyusu sağlıklı olanların konuşma sırasında, olmayanlara göre daha çeşitli hareket kullandıklarına yönelik herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır. Bu nedenle III numaralı yargıya parçadan ulaşılamaz.
- 21. A** Öncülde verilen parçada insanoğlunun çok eski zamanlardan beri hikâyeler biriktirdiğinden ve bunları çeşitli mecralarda anlatıma döktüğünden söz edilmektedir. Parçada geçen “...anlattığımız hikâyeler

belki de ölüme karşı verdiğimiz mütevazı ancak epik bir direnişten ötesi değil. Çünkü anlatıcıları nesilden nesile post değiştirse de hikâye anlatılmaya devam eder.” sözleri de dikkate alındığında bu parçada anlatılanları özetler sözlerin A seçeneğindeki “Kişioğlunun deneyimlerini ve kendini ifade etme eylemi kadimdir ve bu çabanın dayanağı geriye bir iz bırakma hevesidir.” cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır.

22. B Arı sokmasının konu edildiği parçada geçen “...Genelde arı sokmalarından sonra acı, şişlik, kızarıklık gibi belirtiler görülür. Bağışıklık sistemi duyarlı olan kişilerde arı sokmasına bağlı olarak ciddi alerjik reaksiyonlar ortaya çıkabilir...” ifadeleri I numaralı yargıyı; “...Bu belirtiler normal bir insanda 150 bal arısı ya da 20 eşek arısı sokmasından sonra ortaya çıkarken bağışıklık sistemi duyarlı bir kişide tek bir arı sokmasından sonra dahi görülebilir.” ifadeleri de III numaralı yargıyı doğrulamaktadır. Ancak parçada arı sokmasına en çok hangi bölgelerde maruz kalındığına dair herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

23. E Öncülde verilen parçada şairlerin telmih sanatına başvurmaları ile ilgili çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Parçanın I, II, III ve IV numaralı cümlelerinde bu konu ile ilgili genel çerçeve çizilirken V numaralı “Çünkü hayat görüşü, sanat anlayışı, çağını ve geçmişi okuyuşu gibi birtakım belirleyici unsurlar şairin biçim tercihlerini etkiler.” cümlesinde yazarın okura ulaştırmak istediği asıl ileti açıklanmıştır. Bu durumda parçanın ana düşüncesinin V numaralı cümlede verildiği ifade edilebilir.

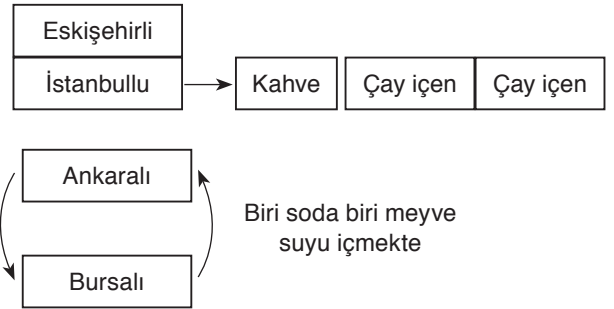
24. D Öncülde verilen parçada özdeşleşme kavramı ve süreci ile ilgili çeşitli bilgiler verildiği görülmektedir. Buna göre, parçada geçen “...özdeşleşme kavramı, bireyin kendisine bir başka bireyi model seçmesinden sonra benliğini biçimlendirme sürecine girmesi şeklinde açıklanmaktadır...” ifadeleri A seçeneğini; “...Özdeşleşme, gençlik çağına özgü bir ruhsal yapı içinde aileden başlayarak daha da kalabalıklaşan bir kümedeki kişilere, düşüncelere, kültüre doğru genişleyen alanda gerçekleşir...” ifadeleri B seçeneğini; “...Çeşitli nedenlerle seçim ve sentez yapılamayan durumlarda birey umarsızlık ve güvensizlik yaşayarak sosyal çevresi ile bütünleşmesini büyük ölçüde bozabilir.” ifadeleri C seçeneğini ve “...Açık benzeşmeler şeklinde kendini belli eden bu süreç, yaşam boyu devam edebilir...” ifadeleri E seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçada özdeşleşmenin gerçekleşmesinin temelinde yatan güdü ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

25. C I numaralı “sevdiği birini kaybetme korkusu yaşayan bir gencin ilgiyle takip ettiği dizinin başkarakterleri gibi davranma çabası” durumunda bir gencin kendine model olarak ona benzer biçimde davranma çabası; II numaralı “babası bilim insanı olan bir kız çocuğunun ilerleyen yaşlarda bilimle uğraşmak için yoğun bir istek duyması” durumunda kız çocuğunun babasını model olarak onun meslek yaşantısına özenmesi

öncüldeki parçada anlatılanlara göre bir özdeşleşme örneğidir. Ancak III numaralı “çevresindeki bireyler tarafından sevilmediğini hisseden bireyin çok başarılı ve güzel olduğu için sevilmediğini düşünmesi” durumunda herhangi bir kişi model olarak bir düşünce, davranış ve tutum geliştirme durumu söz konusu olmadığından bu durum bir özdeşleşme örneği olamaz.

26. A Çeşitli varlık, olay ya da durumlar arasında benzerlik ilgisi kurma işine benzetme denir. Öncülde verilen parçada geçen numaralanmış cümleler incelendiğinde parçanın II numaralı “Bu noktada özdeşleşme sürecindeki bireyin durumu, kendine uyacak elbiseyi bulana dek elbise değiştiren insan gibidir.” cümlesinde özdeşleşme çabası içindeki bireyin durumunun, uygun elbiseyi arayan ve bunun için sürekli elbise değiştiren insana benzetildiği görülmektedir. Dolayısıyla parçanın II numaralı cümlesinde bir benzetme söz konusudur.

27 ve 30. soruların çözümleri

Öncüllerden oluşturduğumuz bu durumları apartmanın üzerinde yerleştirirsek

3. kat	Boş daire	Ankaralı / Bursalı	→ Soda veya meyve suyu
2. kat	Eskişehirli Çay	Mardin Çay	
1. kat	İstanbulu Kahve	Bursalı / Ankaralı	→ Soda veya meyve suyu

Boş olan daireyi sol üst tarafa alırsak yerleştirme, kesin ve alternatifli olacak şekilde yukarıdaki gibi olur.

27. C Yukarıda yaptığımız yerleştirmeye göre Mardinlinin orta katta oturduğu kesindir.

28. A Şemadaki bilgilere göre A seçeneği kesinlikle yanlıştır. Çünkü Eskişehirli çay içmeyi sevmektedir.

29. E Verilen öncüllerden Eskişehirlinin ve Mardinlinin yeri kesin olarak bilinmektedir.

30. B Mardinlinin yanında oturan İstanbullu olduğu için B seçeneği kesinlikle yanlıştır.

$$\begin{aligned}
 31. \quad E \quad & \frac{\left(6 + \frac{3}{4}\right) + \left(2 - \frac{3}{4}\right)}{\left(5 - \frac{4}{5}\right) - \left(1 - \frac{4}{5}\right)} = \frac{6 + \frac{3}{4} + 2 - \frac{3}{4}}{5 - \frac{4}{5} - 1 + \frac{4}{5}} \\
 & = \frac{8}{4} \\
 & = 2
 \end{aligned}$$

32. C x, y, z ardışık sayılar ve $x < y < z$ olduğundan, $x=n$, $y=n+1$ ve $z=n+2$ olsun.

a,b,c ardışık sayılar ve $a < b < c$ olduğundan,

$a=m$, $b=m+1$ ve $c=m+2$ olsun.

$$\begin{aligned}
 (x-a) \cdot (x-z) \cdot (y-b) \cdot (a-c) \cdot (z-c) &= 500 \\
 (n-m) \cdot (n-n-2) \cdot (n+1-m-1) \cdot (m-m-2) \cdot (n+2-m-2) &= 500 \\
 (n-m)^3 \cdot 4 &= 500 \\
 (n-m)^3 &= 125 \\
 (n-m)^3 &= 5^3 \\
 n-m &= 5
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 z-a &= n+2-m \\
 &= n-m+2 \\
 &= 5+2 \\
 &= 7
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 33. \quad B \quad & \sqrt{\frac{4}{9} + \frac{9}{4}} - 2 = \sqrt{\left(\frac{2}{3} - \frac{3}{2}\right)^2} \\
 & = \left| \frac{2}{3} - \frac{3}{2} \right| \\
 & = \frac{5}{6}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 34. \quad B \quad & \frac{1,17}{0,39} \cdot \frac{0,1}{0,03} - \frac{2}{0,2} = \frac{117}{39} \cdot \frac{10}{3} - \frac{20}{2} \\
 & = 3 \cdot \frac{10}{3} - 10 \\
 & = 10 - 10 \\
 & = 0
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 35. \quad E \quad & (3 - \sqrt{5}) \cdot \sqrt{14 + \sqrt{180}} \\
 & (3 - \sqrt{5}) \cdot \sqrt{\frac{14}{9+5} + 2 \sqrt{\frac{45}{9 \cdot 5}}} = (3 - \sqrt{5}) \cdot (3 + \sqrt{5}) \\
 & = 3^2 - (\sqrt{5})^2 \\
 & = 9 - 5 \\
 & = 4
 \end{aligned}$$

36. B $a^3 \cdot b^4 < 0$ ise $b^4 > 0$ olduğundan $a < 0$
 $b^5 \cdot c^2 < 0$ ise $c^2 > 0$ olduğundan $b < 0$
 $a \cdot c^3 < 0$ ise $a < 0$ olduğundan $c > 0$
 bu durumda

$$I. a \cdot b \cdot c = (-) \cdot (-) \cdot (+)$$

$$= (+) \text{ olduğundan (yanlış)}$$

II. $a + b < c$, a ve b negatif, c pozitif olduğundan
 (doğru)

III. $a + c < b$ $a + c$ toplamı negatif veya pozitif olabileceğinden her zaman doğru değil.

37. C

$$A = 3^7 + 3^8$$

$$B = 3^9 + 3^{10}$$

B sayısı A sayısının;

$$\begin{aligned}
 \frac{3^9 + 3^{10}}{3^7 + 3^8} &= \frac{3^9(1 + 3)}{3^7(1 + 3)} \\
 &= 9 \text{ katıdır.}
 \end{aligned}$$

38. B $2^x = 10$ ise $3 < x < 4$ olur.
 $3^y = 12$ ise $2 < y < 3$ olur.

$$\begin{aligned}
 |x-3| + |y-2| + 5 &= x-3 + y-2 + 5 \\
 &= x + y
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 39. \quad D \quad & \frac{1}{\sqrt{2}+1} + \frac{1}{\sqrt{3}+\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{4}+\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{11}+\sqrt{10}} + 1 \\
 & = \frac{\sqrt{2}-1 + \sqrt{3}-\sqrt{2} + \sqrt{4}-\sqrt{3} + \dots + \sqrt{11}-\sqrt{10}}{1} + 1 \\
 & = \frac{-1 + \sqrt{11}}{1} + 1 \\
 & = \sqrt{11}
 \end{aligned}$$

$$40. \quad D \quad f(x) = \frac{x+2}{x-1} \text{ ve } g(x) = 2x-1$$

$$(f \circ g)(x) = f(g(x))$$

$$= f(2x-1)$$

$$= \frac{2x-1+2}{2x-1-1}$$

$$\frac{2x+1}{2x-2} = -2$$

$$2x+1 = -4x+4$$

$$6x = 3$$

$$x = \frac{1}{2}$$

41. E

$$\begin{array}{ccc} \text{Doğru} & \text{Yanlış} & \text{Boş} \\ x & 28-x & 2 \end{array}$$

$$\text{Net} = \text{Doğru} - \frac{\text{Yanlış}}{4}$$

$$\left(x - \frac{28-x}{4}\right) \cdot 2,5 = 45$$

$$\frac{4x - 28 + x}{4} \cdot \frac{5}{2} = 45$$

$$5x - 28 = 72$$

$$5x = 100$$

$$x = 20$$

42. C

$$\begin{array}{ccc} & \text{Miray} & \text{Gül} \\ & 3x+2 & x \\ 8 \text{ yıl sonra} & \swarrow & \searrow 4 \text{ yıl önce} \\ \text{doğsaydı} & & \text{doğsaydı} \end{array}$$

$$3x + 2 - 8 = x + 4$$

$$2x = 10$$

$$x = 5$$

Miray bugün; $3 \cdot 5 + 2 = 17$ yaşındadır.

43. A Ürünün maliyeti 100y, etiket fiyatı 100x olsun.

$$100x \xrightarrow{\%20 \text{ indirim ile}} 80x$$

$$100y \xrightarrow{\%20 \text{ kar ile}} 120y$$

$$80x = 120y$$

$$2x = 3y$$

$$y = 100 \text{ denirse } x = 150 \text{ olur.}$$

%50 kâr vardır.

44. C

A karışımının, $\frac{20}{80} = \%25$ 'i alkol

B karışımının, $\frac{80}{100} = \%80$ 'i alkol

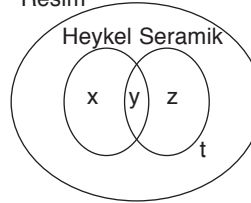
$$\left| \begin{array}{c} 40 \text{ g} \\ \%25 \end{array} \right| + \left| \begin{array}{c} 25 \text{ g} \\ \%80 \end{array} \right| + \left| \begin{array}{c} 15 \text{ g} \\ \%0 \end{array} \right| = \left| \begin{array}{c} 80 \text{ g} \\ \%x \end{array} \right|$$

$$40 \cdot \frac{25}{100} + 25 \cdot \frac{80}{100} + 15 \cdot \frac{0}{100} = 80 \cdot \frac{x}{100}$$

$$10 + 20 + 0 = \frac{4x}{5}$$

$$= 37,5$$

45. A Resim

$$x + y + z + t = 34$$

$$y = 8$$

$$t = 6$$

$$x + z + 14 = 34$$

$$x + z = 20$$

MURAT YAYINLARI

46. A Satıcının 4 kg kestane aldığını düşünelim.

$$\text{Alış} = 4 \cdot 6$$

$$= 24$$

%25'i çürük ise

$$4 \cdot \frac{25}{100} = 1$$

Sağlam olanlar $4 - 1 = 3$ kg'dır.

$$1 \text{ kg maliyeti, } \frac{24}{3} = 8 \text{ lira olduğundan}$$

$$\%20 \text{ kârlı satış } 8 \cdot \frac{120}{100} = 9,6 \text{ lira}$$

47. A 5 elemandan seçilen herhangi üç elaman

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{3! \cdot 2!} = \frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{3 \cdot 2 \cdot 1}$$

$$= 10$$

48. C

	Kız	Erkek	
Gözlüksüz	8	6	14
Gözlüklü	4	2	6
	12	8	20

Gözlüklü: G

Kızlar : K olsun.

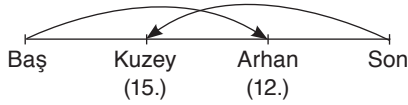
$$\begin{aligned}
 P(G \cup K) &= P(G) + P(K) - P(G \cap K) \\
 &= \frac{6}{20} \cdot \frac{5}{19} + \frac{12}{20} \cdot \frac{11}{19} - \frac{4}{20} \cdot \frac{3}{19} \\
 &= \frac{30 + 132 - 12}{20 \cdot 19} \\
 &= \frac{150}{20 \cdot 19} \\
 &= \frac{15}{38}
 \end{aligned}$$

49. C $(m^2 * r^{-1}) * (a * t)^{-1}$

Tabloya göre birim eleman a'dır.

$$\begin{aligned}
 r^{-1} &= t \\
 a^{-1} &= a \\
 t^{-1} &= r \\
 m^2 &= r \\
 &= (r * t) * (t)^{-1} \\
 &= a * r \\
 &= r
 \end{aligned}$$

50. C

Sınıfta en az : $15 + 12 - 5 - 2 = 20$ kişi vardır

51. E 1. kez yan yana gelmeleri

$$360 \cdot \frac{3}{4} = (60 - 30) t_1$$

$$t_1 = 9 \text{ sn}$$

2. kez yan yana gelmeleri

$$360 = (60 - 30) \cdot t_2$$

$$t_2 = 12 \text{ sn}$$

3. kez yan yana gelmeleri

$$360 = (60 - 30) \cdot t_3$$

$$t_3 = 12 \text{ sn}$$

O halde $9 + 12 + 12 = 33$ sn sonra 3. kez yan yana gelirler.52. E Saat yönünün tersi yönünde 90° çevirsek X noktası E noktasına denk gelir.

MURAT YAYINLARI

53. D

1. adım →	1 + 6
2. adım →	1 + 6 + 12
3. adım →	1 + 6 + 12 + 18
4. adım →	1 + 6 + 12 + 18 + 24
5. adım →	1 + 6 + 12 + 18 + 24 + 30 = 91

54. A 2015 yılında çalışan kişi sayısı

$$7 + 12 + 8 + 11 + 10 + 22 = 70$$

İnsan kaynaklarında 7 kişi çalışıyor

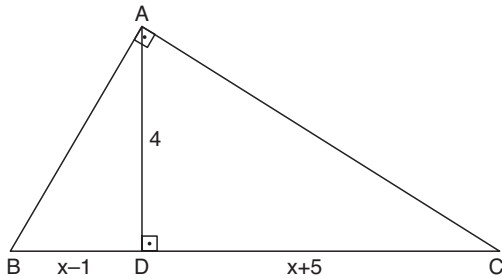
$$\frac{7}{70} = \frac{\alpha}{360^\circ}$$

$$\alpha = 36^\circ$$

55. C 2015 → 10 kişi
2016 → 14 kişi > 4 kişi artmış
10 kişide	4 kişi artarsa
100 kişide	x
- $x = 40 \Rightarrow \%40$ artmış.

56. B İnsan kaynakları $7 + 10 + 8 = 25$
Muhasebe $12 + 20 + 18 = 50$
Halkla ilişkiler $8 + 8 + 10 = 26$
Teknik $11 + 12 + 12 = 35$
Finans $10 + 14 + 15 = 39$
Kurumsal işler $22 + 24 + 23 = 69$
Kurumsal = 69 → 1.
Muhasebe = 50 → 2.
Finans = 39 → 3.
Teknik = 35 → 4.
Halkla ilişkiler = 26 → 5.
İnsan kaynakları = 25 → 6.

57. A

ABC üçgeninde Öklit

$$4^2 = (x-1) \cdot (x+5)$$

$$16 = x^2 + 4x - 5$$

$$0 = x^2 + 4x - 21$$

$$0 = (x+7) \cdot (x-3)$$

$$x+7=0 \quad x-3=0$$

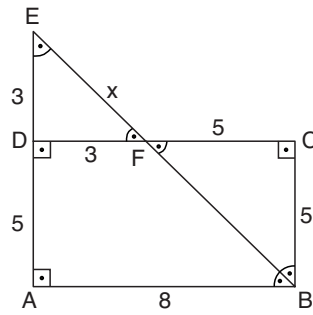
$$x=-7 \text{ olmaz} \quad x=3 \text{ olur.}$$

$|BD| = 2$ cm ve $|DC| = 8$ cm bulunur.

$$A(\widehat{ABC}) = \frac{10 \cdot 4}{2}$$

$$= 20 \text{ cm}^2 \text{ olur.}$$

58. B

$$m(\widehat{CFB}) = m(\widehat{CBF})$$

$$|FC| = |CB| = 5 \text{ cm}$$

$$|DF| = 3 \text{ cm}$$

$$m(\widehat{DEF}) = m(\widehat{EFD})$$

$$|ED| = |DF| = 3 \text{ cm}$$

EDF dik üçgeninde

$$3^2 + 3^2 = x^2$$

$$x = 3\sqrt{2} \text{ cm bulunur.}$$

MURAT YAYINLARI

59. B

$$\text{Taralı Alan} = \frac{60^\circ}{360^\circ} \cdot \pi \cdot (7^2 - 5^2)$$

$$= \frac{1}{6} \cdot \pi \cdot 24$$

$$= 4\pi \text{ birimkare}$$

60. D

$$A\left(-12, \frac{7}{2}\right) \xrightarrow{x \text{ eksenine göre simetriği}} B\left(-12, -\frac{7}{2}\right)$$

$$A\left(-12, \frac{7}{2}\right) \xrightarrow{y \text{ eksenine göre simetriği}} C\left(12, \frac{7}{2}\right)$$

$$|BC| = \sqrt{(-12-12)^2 + \left(-\frac{7}{2}-\frac{7}{2}\right)^2}$$

$$= \sqrt{24^2 + 7^2}$$

$$= 25 \text{ birim}$$

• GENEL KÜLTÜR - LİSANS -
DENEME SINAVI 5 - ÇÖZÜMLER

1. A Federal yönetim anlayışı; iç işlerinde serbest dış işlerinde merkeze bağlı devlet modeli olarak tanımlanabilir.
- İlk Türk devletlerinde uygulanan ikili teşkilatlanma, devlet idaresinde teokratik (dinsel) yapılanmaya değil federal yönetim anlayışına yer verildiğinin göstergesidir.
- Asya Hunları'ndan itibaren ilk Türk devletlerinde ülke yönetiminde ikili teşkilatlanmaya gidilmiştir. İkili teşkilatlanmada kağanın kardeşi "yabgu" unvanı almış ve batı yöneticisi olmuştur. İçişlerinde serbest olan yabgu, dışişlerinde doğuda bulunan kağana bağlı olmuştur.
- Bu sistemde kağan tarafından yabguluk makamına getirilen yönetici kağanın kardeşi olduğu için, ülke hanedanın ortak malıdır anlayışı gereği taht kavgalarının azalma değil artış olmuştur.
2. C "Divanü Lügat'it Türk" Kaşgarlı Mahmut tarafından 1072-1074 yılları arasında yazılmıştır. Türkçe ilk sözlük ve ansiklopedi niteliğine sahip eserde Türkçenin Arapça kadar zengin bir dil olduğu vurgusu yapılmıştır. Ayrıca bu eserde Türklere ait destan, sav, sagu ve koşuk gibi sözlü edebiyat ürünleri ve On İki Hayvanlı Türk Takvimi hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir.
- Yusuf Has Hacıp'e ait Kutadgu Bilig (Mutluluk Veren Bilgi), Türk İslam'ın ilk siyasetname türü eseridir.
- Ahmet Yesevi'ye ait Divan-ı Hikmet, Türk İslam'ın ilk tasavvuf türü eseridir.
- Firdevsi'ye ait Şehname, Türk-İran ilişkisini anlatan eserdir.
- Ali Şir Nevai'ye ait Muhakemetü'l Lügateyn adlı eserde Türkçe'nin Farsça ile karşılaştırılması yapılmış ve Türkçe'nin daha zengin bir dil olduğu üzerinde durulmuştur.
3. B Türkiye Selçukluları'nın (1077-1308) Moğollar karşısında kaybettiği Köseadağ Savaşı (1243), II. Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde (1237-1246) olmuştur.
- 1243 yılındaki Köseadağ Savaşı sonucunda Anadolu'da Moğol istilası başlamış, ardından Selçuklu otoritesi sarsılmış ve Anadolu'da II. Beylikler Dönemi başlamıştır.
- Türkiye Selçukluları Süleyman Şah tarafından kurulmuştur.
- I. Kılıç Arslan (1092-1107), II. Kılıç Arslan (1156-1192), I. İzzeddin Keykavus (1211-1220), ve I. Alaeddin Keykubat (1220-1237) Türkiye Selçuklularının diğer hükümdarlarıdır.

4. A Anadolu'daki Türk unsurlarının hakimiyet altına alınması, Anadolu Türk siyasi birliği için gerçekleştirilen politikalarındandır.
- Bu bilgiden hareketle Osmanlı Devleti'nin Karamanoğulları'nı ele geçirmesi, Anadolu Türk siyasi birliğine yönelik faaliyetlerdendir.
- Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verilmesi ve Niğbolu Zaferi Anadolu Türk siyasi birliğine yönelik değildir.
- Osmanlı Devleti'nin Trabzon Rum İmparatorluğu'na son vermesi (1461) "Anadolu Türk siyasi birliğini" sağlamaya yönelik değil, "Anadolu siyasi birliğine" yönelik faaliyetlerdendir.
- Niğbolu Zaferi (1396), Osmanlı'nın Haçlılar karşısında Balkanlardaki başarısıdır.
5. D İslami hukukun uygulanmasında Kuran-ı Kerim ve Hadis (Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eder) belirleyici olmuştur.
- Osmanlı Devleti'nde İslami hukuk hükümlerinin uygulanmasında Kuran-ı Kerim ve Hadis belirleyici olmuştur.
- Ancak padişah emirleri/hükümleri olan fermanların içeriği örfi uygulamalardır. Dolayısıyla fermanların uygulamasında İslami hukuk değil örfi hukuk belirleyici olmuştur.
6. E Osmanlı eğitim sistemi incelendiğinde Acemioğlanlar Ocağı, tımarlı sipahileri için değil devşirmeler için açılan askeri eğitim kurumlarıdır.
- Acemioğlanlar Ocağı'nda eğitim alan devşirmeler daha sonra askeri yeteneklerine göre merkezi ordu da Yeniçeri, Topçu, Lağımçı ocakları gibi ilgili ocaklara geçmişlerdir.
- Taşra ordusu olan tımarlı sipahiler için açılan eğitim kurumları yoktur.
- Medreselerde eğitim gören öğrencilere suhte veya softa adı verilmiştir.
- Müddrislerin atamasını Kazaskerler üstlenmiştir.
- Enderun Mektebi, saray okulu olup zeki Müslüman ve devşirmelerin eğitim aldığı kurumlardır.
- Loncalar mesleki eğitim verilen eğitim kurumlarıdır. Çırak, kalfa ve ustalık eğitimi burada verilir.

7. **A** Osmanlı mimarisinde Batı etkisi 18. yüzyılda Lale Devri (1718-1730) ile başlamıştır. III. Ahmet Çeşmesi Lale Devri'nde inşa edilen Batı tarzı ilk sivil mimari yapıttır.

Nuru Osmaniye Camii, III. Osman döneminde (1754-1757) inşa edilen Batı tarzı ilk dini mimari yapıttır.

"Bey Sarayı" Orhan Bey dönemine, "Sahn-ı Seman Medresesi" ve "Kapalı Çarşı" Fatih dönemine, "Mostar Köprüsü" Kanuni dönemine ait mimari yapıtlardandır. İfade edilen bu mimari yapıtlar 18. yüzyıl öncesine aittir ve bu eserlerde Batı etkisinden söz edilemez.

8. **E** Osmanlı Devleti'nde veraset sistemindeki son kez düzenleme I. Ahmet döneminde (1603-1617) getirilen Ekberiyet sistemi (Ekber ve Erşed sistemi) olmuştur. Bu sistemle hanedanın en yaşlı ve en olgun üyesinin tahta çıkması kuralı getirilmiştir.

II. Osman (Genç Osman) döneminde (1618-1622) ilk kez Yeniçeri Ocağı'nı kaldırma girişiminde bulunulmuştur.

IV. Murat döneminde (1623-1640) devletin içine düştüğü durumun düzeltilmesi amacıyla raporlar/layihalar hazırlanmıştır. Katip Çelebi Layihası ve Koçi Bey Layihası buna örnek verilebilecek raporlardır.

Bu bağlamda I. Ahmet, II. Osman ve IV. Murat dönemindeki düzenlemelerin her biri XVII. yüzyıla ait gelişmelerdir.

9. **A** Tanzimat Dönemi'nde yetim, öksüz, kimsesiz çocukların eğitimi için 1863 yılında açılan kurum "Darüşşafaka"dır. Abdülaziz döneminin (1861-1876) eğitim kuruluşları arasında yer alan kurum günümüzde varlığını sürdürmektedir.

Darülmualimin (Erkek Öğretmen Okulu), Darülmualimat (Kadın Öğretmen Okulu) ve Mülkiye Mektebi (Osmanlı bürokrati yetiştirmek için açılan kurum) Tanzimat Dönemi'nde açılan diğer kurumlar arasında yer almaktadır.

1895 yılında çocuk, yaşlı, engelli ve kimsesizleri koruma amacıyla açılan Darülaceze, II. Abdülhamit dönemine ait kurumlardandır.

10. **B** Kırım Savaşı (1853-1856), Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında yapılmıştır. İngiltere, Fransa ve Piye-monte Krallığı'nın (İtalya) desteğini alan Osmanlı Devleti, Çarlık Rusya karşısında savaşı kazanan devlet olmuştur.

Kırım Savaşı, 1856 yılında imzalanan Paris Antlaşması ile sona ermiştir. Bu antlaşmayla Avrupalı devletler Osmanlı Devleti'ni ilk kez Avrupa devletler hukukuna dahil edip Osmanlı toprak bütünlüğünü garanti altına almışlardır. Böylece Osmanlı Devleti ilk kez Paris Antlaşması ile Avrupa devleti kabul edilmiştir.

Kütahya Antlaşması (1833); İngiltere ve Fransa'nın arabuluculuğu ile Osmanlı Devleti ile Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa arasında imzalanan antlaşmadır. Bu antlaşma ile Kavalalı Mehmet Ali Paşa Sorunu (Mısır Sorunu) uluslararası sorun haline gelmiştir.

Hünkar İskelesi Antlaşması (1833); Çarlık Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanmıştır. Bu belge Boğazların kontrolünde Rusya'nın söz sahibi olmasına ve Boğazlar sorununun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi (1838); İngiltere ile Osmanlı Devleti arasında imzalanmıştır. Açık pazar sorununun ortaya çıkmasına neden olan bu belge sonucunda Osmanlı Devleti, Avrupa karşısında yarı sömürge durumuna düşmüştür.

Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması; 93 Harbi'nin (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) son bulmasını sağlayan belgedir.

11. **D** Fransız İhtilali ile güçlenen milliyetçilik akımı Osmanlı azınlıklarının Avrupalı devletlerinin desteğiyle ayaklanmalarına neden olmuştur. Tanzimat ve İslahat Fermanlarının kabulünde, I. ve II. Meşrutiyetlerin İlanı'nda azınlık isyanlarını önleme amacı belirleyici olmuştur.

Balkanları parçalamak isteyen İngiltere ve Çarlık Rusya, Makedonya bölgesine ıslahat yapılması bahanesiyle Haziran 1908'de Reval Görüşmeleri'ni gerçekleştirmişlerdir.

Osmanlı Devleti, II. Meşrutiyet'in İlanı ile (23 Temmuz 1908) gerek azınlık isyanlarını önlemeyi gerekse Reval Görüşmeleri'nin etkisini ortadan kaldırmayı amaçlamıştır.

31 Mart Vakası ise (13 Nisan 1909) II. Meşrutiyet'in İlanı'ndan sonra Meşrutiyet rejimini sonlandırmak amacıyla çıkan isyandır.

- 12. B** I. Balkan Savaşı (1912-1913) Osmanlı Devleti ile Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ arasında olmuştur. Savaş, 30 Mayıs 1913 tarihinde imzalanan Londra Antlaşması ile son bulmuştur. Atina Antlaşması (14 Kasım 1913) ise II. Balkan Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında imzalanan belgedir.
- Diğer seçeneklerdeki neden-sonuç ilişkisi doğru verilmiştir.
- 93 Harbi (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı), Yeşilköy (Ayastefanos) Antlaşması ile son bulmuştur.
- Trablusgarp Savaşı, Uşi Antlaşması'nın imzalanmasıyla son bulmuştur.
- II. Balkan Savaşı, Bükreş Antlaşması ile son bulmuştur.
- I. Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti'nin Mondros Antlaşması'nı imzalamasıyla son bulmuştur.

- 13. C** Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun işgaline karşı kurtuluş çabaları başlamıştır.
- Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu dış devletlerin desteğinde arayan yani mandacılığı savunan cemiyetler arasında Wilson Prensipleri Cemiyeti (Amerikan Muhipleri Cemiyeti), İngiliz Muhipleri Cemiyeti ile Hürriyet ve İtilaf Fırkası yer almıştır. Wilson Prensipleri Cemiyeti "ABD mandasını" diğer iki cemiyet ise "İngiliz mandasını" savunmuştur.
- İslam Teali Cemiyeti saltanat yanlısıdır ancak mandacılığı savunan cemiyetlerden biri değildir.
- Redd-i İlhak Cemiyeti, Milli Mücadele yanlısı yararlı cemiyetlerdendir. İzmir'in işgali sonucunda kurulmuştur ve mandacılık karşıtıdır.

- 14. E** Milli Mücadele Dönemi'nde ulusal sınırlar ilk kez Erzurum Kongresi ile belirlenmiştir. Erzurum Kongresi'nde kabul edilen "Ulusal sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz." kararı Sivas Kongresi'nde ve Misak-ı Milli Kararları'nda aynen yer almıştır.

- 15. A** Hakimiyet-i Milliye Gazetesi, Mustafa Kemal'in girişimiyle 10 Ocak 1920 tarihinde Ankara'da çıkarılan basın yayın organıdır.

Minber Gazetesi; Mondros Antlaşması'ndan sonra Mustafa Kemal ve Ali Fethi tarafından İstanbul'da çıkarılan basın yayın organıdır.

İrade-i Milliye Gazetesi; Sivas Kongresi ile Mustafa Kemal tarafından çıkarılan basın yayın organıdır.

Açıksöz Gazetesi; Hüseyin Hüsnü Bey (Açıksöz) tarafından 15 Haziran 1919'da Kastamonu'da çıkarılan Milli Mücadele yanlısı basın yayın organlarındandır.

Küçük Mecmua Dergisi; Ziya Gökalp tarafından 1922-1923 yılları arasında Diyarbakır'da çıkarılan Milli Mücadele yanlısı basın yayın organlarındandır.

- 16. B** I. İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra düzenlenen Londra Konferansı'nda (23 Şubat - 12 Mart 1921) İstanbul hükümetini Sadrazam Tevfik Bey temsil etmiştir. Tevfik Bey aynı zamanda son İstanbul hükümeti başkanıdır.

Londra Konferansı'nda TBMM'yi temsil eden Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey olmuştur.

- 17. C** Milli Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal Başkomutanlık yetkisini ilk kez Sakarya Meydan Muharebesi'nde kullanmıştır.

Eskişehir-Kütahya Savaşları'ndan sonra TBMM tarafından 5 Ağustos 1921 tarihinde Başkomutanlık Yetkisi Yasası çıkarılmıştır. Bu kanun sonucunda Mustafa Kemal ilk kez Sakarya Meydan Muharebesi'nde (23 Ağustos - 13 Eylül 1921) Başkomutanlık görevini üstlenmiştir.

Başkomutanlık yetkisini Mustafa Kemal, Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Büyük Taarruz'da (26 Ağustos - 9 Eylül 1922) da kullanmıştır.

18. A 1881 yılında kurulan Düyun-ı Umumiye İdaresi (Genel Borçlar Komisyonu) Lozan Barış Antlaşması ile kapatılmıştır. Ayrıca Lozan Barış Antlaşması ile Osmanlı borçlarının Anadolu'ya düşen payı kabul edilmiştir.

19. B Atatürk Dönemi'nde Kazım Özalp en uzun süre TBMM Başkanlığı görevini üstlenen kişidir. Kazım Özalp bu görevi 1924-1935 yılları arasında üstlenmiştir.

İlk TBMM Başkanlığı görevini 1920-1923 yılları arasında Atatürk üstlenmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra TBMM Başkanlığı görevini; Ali Fethi Okyar (1923-1924), Kazım Özalp (1924-1935) ve Abdülhalik Renda (1935-1946) üstlenmiştir.

20. D 3 Mart 1924 tarihinde Halifeliğin kaldırılması, Cumhuriyet rejimine karşı ilk ayaklanma olan Şeyh Said İsyanı'nın (13 Şubat 1925) çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Şeyh Said İsyanı'nın bastırılmasında, TBMM tarafından kabul edilen Takrir-i Sükun Yasası'nın (4 Mart 1925) ve ardından da İstiklal Mahkemeleri'nin çalışmaları belirleyici olmuştur.

İsyanın bastırılmasından sonra 25 Kasım 1925 tarihinde Tekke, Zaviye ve Türbeler Kanunu kabul edilerek bu kurumların ve liderlerinin (şeyh, efendi, molla vb) dini, siyasi, ekonomik, eğitim ve sosyal güçlerine son verilmiştir.

21. C Türkiye'de liman, deniz, nehir ve göllerin millileştirilmesi 1 Temmuz 1926 tarihinde kabul edilen Kabotaj Yasası ile gerçekleştirilmiştir.

İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat - 4 Mart 1923) ile ekonomik bağımsızlık ilkesi kabul edilmiştir.

Fransız tütün tekelinin sonlandırılması 1925 yılında Reji İdaresi'nin kapatılmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Özel girişimin desteklenip, yerli sanayinin güçlendirilmesi amacıyla Teşvik-i Sanayi Yasası (1927) kabul edilmiştir.

Planlı ekonomik modele 1934 yılında uygulanan I. Beş Yıllık Sanayi Planı ile geçilmiştir.

22. E Musiki Muallim Mektebi (1924), Türk Tayyare Cemiyeti (1925), Hıfzıssıhha Enstitüsü (1928) ve Halkevleri (1933) Atatürk Dönemi'nde açılan kurumlardandır.

Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü 1942 yılında kurulmuştur. Bu kurum İnönü Dönemi (1938-1950) gelişmeleri arasında yer almıştır.

23. D Laiklik ilkesi; din ve vicdan özgürlüğü, akıl, bilim gibi kavramlarla ilgilidir. Ordunun siyasetten ayrılmasını sağlayan Erkan-ı Harbiye Vekaleti'nin kaldırılması Laiklik ilkesi ile ilgili değildir. Bu inkılap Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgili bir yeniliktir.

Milliyetçilik ilkesi; ulusal bağımsızlığı, milli değerlerin korunmasını ifade eder. Yeni Türk Alfabesi'nin kabulü ile Türkçeye uygun olmayan harfler (x, w, q gibi) alınmayıp "ğ, ş, ö, ü" gibi Türkçeye uygun harfler eklenmiştir. Bu yönleriyle 1928 yılında Yeni Türk Alfabesi'nin kabulü (Latin Alfabesi'nin kabulü), milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

İnkılapçılık (Devrimcilik) ilkesi; çağdaşlaşma, modernleşme, ilerlemecilik ve Batılılaşma gibi kavramlarla ilgilidir. 1933 yılında kabul edilen Üniversite Reformu ile çağdaşlaşma esas alındığı için bu yönüyle, İnkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.

Halkçılık ilkesi; fırsat eşitliği, sosyal devlet, hukuk üstünlüğü gibi kavramlarla ilgilidir. 1925 yılında kabul edilen Şapka Kanunu, toplumsal eşitliği sağlamaya yönelik bir yenilik olduğu için bu yönüyle, Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

Cumhuriyetçilik ilkesi; seçme ve seçilme, siyasi haklarının tanınması gibi kavramlarla ilgilidir. 1930 yılında Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulması bu yönüyle, Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

- 24. C** Türkiye, Milletler Cemiyeti'ne (Cemiyet-i Akvam) 1932 yılında üye olmuştur. Milletler Cemiyeti'ne üye olduktan sonra Atatürk Dönemi'nde uluslararası kuruluşlara taşınan sorunlar önce Boğazlar ve sonra Hatay Sorunu olmuştur.
- Atatürk Dönemi'nde Milletler Cemiyeti'ne üye olmaktan önce uluslararası kuruluşlara taşınan sorunlar; Musul (1926), Bozkurt-Lotus Olayı (1926) ve Nüfus Mübadelesi (1930) konularıdır.
- 25. B** Normandiya Çıkarması (6 Haziran 1944), II. Dünya Savaşı'nda ABD ve İngiltere önderliğindeki müttefik güçlerinin Hitler'in Hayat Sahası politikasına karşı başlattıkları hareketin adıdır. Almanya, bu harekattan sonra II. Dünya Savaşı'nı kaybetmiştir.
- Üçlü Pakt (1940); II. Dünya Savaşı'nda Almanya, İtalya ve Japonya arasında kurulan birliktir.
- Merkür Harekatı (1941); II. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın, Yunanistan'a ait Girit Adası'nı işgalidir.
- 26. E** II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD ile SSCB arasında başlayan çatışmalar dünyanın Soğuk Savaş Dönemi'ne (1945-1991) girmesine neden olmuştur.
- 1950-1953 yıllarında yaşanan Kore Savaşı'nda ABD ile SSCB karşı karşıya gelmiştir.
- ABD tarafından desteklenen Macar Devrimi (1956), SSCB karşıtı bir ayaklanmadır. SSCB bu ayaklanmayı Macaristan'ı işgal ederek sonlandırmıştır.
- U-2 Olayı, 1960 yılında Adana-İncirlik'teki NATO üsünden kalkan ABD'ye ait casus uçağın SSCB tarafından düşürülmesi olayıdır.
- Dolayısıyla Kore Savaşı, Macar Devrimi ve U-2 Olayı Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD ile SSCB arasında krize yol açan olay arasında yer almıştır.
- 27. C** Fazıl Küçük, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin devlet başkanlarından biri değildir. Fazıl Küçük, 1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı yardımcılığını ve 1967 yılında kurulan Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi'nin başkanlığını üstlenen kişidir.
- 15 Kasım 1983 tarihinde kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) sırasıyla devlet başkanları; Rauf Denktaş (1983-2005), Mehmet Ali Talat (2005-2010), Derviş Eroğlu (2010-2015), Mustafa Akıncı (2015-2020) ve 2020 yılında seçilen Ersin Tatar'dır.
- 28. A** Sinop-Mersin arası profili "A" seçeneğind ki gibi olmalıdır. Mersin'de kıyıdan itibaren başlayacak Toroslar'da yükselti artacaktır. İç Anadolu Bölgesi'nde yüksek düzlükler görülecek, Karadeniz Bölgesi'ne geldiğinde Küre Dağları'nda tekrar yükselti artacak ve Sinop kıyılarında tekrar yükselti azalacaktır.
- 29. A** Türkiye'de yıl içinde gece-gündüz uzunluğunun değişimi mutlak (matematik) değerleri özel konum sonucudur.
- 30. A** Karstik arazinin yaygın olduğu Toroslardan kaynağını alıp akış yapan Göksu Nehri'nde eriyik madde oranı diğer akarsulara göre daha fazladır.
- 31. E** Soruda verilenlerden Limanlı kıyı tipi İstanbul Büyük ve Küçük Çekmece kıyıları şeklinde olmalıdır. Diğer eşleştirmeler ise doğrudur.
- 32. B** Erzurum-Kars Platosunda Sert Karasal iklim görüldüğü için tarım ürünleri daha geç olgunlaşır.

33. A Haritada;
I numaralı → Çukurova'da Alüvyal
II numaralı → Ergene'de Vertisol
III numaralı → Erzurum-Kars'ta Çernezyom topraklar yaygın şekilde görülmektedir.

34. B Tarım topraklarında nadas yönteminin yaygınlaşması toprağı savunmasız bırakır. Ayrıca eğim yönünde toprağın paralel sürülmesine su erozyonunu artırır.

35. C Soruda verilen köyaltı yerleşmelerden Mahalle sürekliliği diğerleri ise geçici yerleşmelerdir.

36. E Soruda Türkiye nüfusuyla ilgili verilen özelliklerin tümü doğrudur.

37. D Haritada taranarak gösterilen Batı Karadeniz'de Karaçam ağaçlarına daha fazla rastlanır. Diğerleri Akdeniz'de yaygındırlar.

38. E V numara ile gösterilen Karadeniz'de çevresel şartlar ahşap malzemenin kullanılmasına olanak vermiştir.

39. A Türkiye'de karasal iklimin geniş alanda görülmesi sebebiyle iç kesimlerde tarım alanlarında daha çok tahıl tarımı yapılmaktadır.

40. A Türkiye'de tarım alanlarının daralmasına sebep olan en büyük unsur kentleşmedir. Hızlı nüfus artışı ve kentlere yapılan yoğun göçler bu durumun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

41. E Bir madenin işletmeyle açılabilmesi için her şeyden önce karlılık yani işletme maliyetleri ön planda tutulur.

42. A Soruda verilen enerji kaynaklarından kömürün payı %34 ile diğerlerinden daha yüksektir.

43. E Soruda verilenlerin tümü UNESCO Kültür Mirasları listesinde yer almaktadır.

44. D Malatya'da demir-çelik fabrikası yoktur. Malatya Hemikhan ve Hasan Çelebi'de demir madeni bulunmaktadır.

45. D Soruda verilen illerden Bilecik ve İzmit'e yüksek hızlı tren ile ulaşım imkanı bulunur.

46. B Eşlerden biri ile diğer eşin kan hısımları, aynı tür ve dereceden kayın hısımları olur. Kayın hısımlığına sıhrı hısımlıkta denir. Buradan yola çıkarak Alinin, eşinin teyzesiyle olan hısımlığı kayın, teyze dediği için yan soy ve 3. derecedir.

47. C Belli bir amaç etrafında toplanmış kişi veya mal topluluklarına tüzel kişi denir. Vakıflar mal topluluğu şeklinde meydana gelen bir tüzel kişidir. Kooperatif, dernek, şirket ve sendika ise kişi topluluğu şeklinde meydana gelmiş tüzel kişilerdir.
48. C Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek amacıyla 20 Nisan 2016 tarihli ve 6701 sayılı "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu" ile kurulmuştur.
49. A 1982 Anayasası'na göre milli güvenlik politikalarını belirlemek ve gerekli tedbirleri almak görevi Cumhurbaşkanıya aittir. Ülkenin milli güvenliğinin sağlanmasından ve silahlı kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından Meclise karşı Cumhurbaşkanı sorumludur. Cumhurbaşkanı milli güvenlik kurulunun başkanıdır.
50. D
- Anayasa değişikliği, TBMM üye tam sayısının beşte üçü ya da üçte ikisi (nitelikli çoğunluk)
 - Kamu Başdenetçisinin seçimi; ilk iki oylamada üye tam sayısının üçte ikisi, üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu (nitelikli çoğunluk)
 - Milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi basit çoğunluk
 - TBMM'nin seçimleri yenileme kararı üye tamsayısının en az beşte üçü (360 mv.) (2017 Anayasa değişikliği) (nitelikli çoğunluk)
51. E Dokunulmazlığın genel olarak kaldırılması söz konusu değildir. Her suçlama için ayrı ayrı kaldırılması gerekir. 2017 Anayasa değişikliğine göre, Cumhurbaşkanı yardımcılar ve bakanlar da görevleriyle ilgili olmayan suçlardan ötürü dokunulmazlığa sahiptir.
52. D Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilir. Bu başvuru hakkı 2010 Anayasa değişikliği ile getirilmiştir. Başvuru bölümlere değil Anayasa Mahkemesi genel kuruluna yapılır. Bölümler kişilerin yapacağı bireysel başvuruları karara bağlamakla görevlidir.
53. D Belediye meclis üyeleri ve il genel meclis üyeleri 5 yılda bir yapılan mahalli idareler seçimi ile göreve gelirken, valiler Cumhurbaşkanı kararıyla atanır. Belediye başkanı, muhtar, ihtiyar heyeti, büyükşehir belediye başkanı, Cumhurbaşkanı, milletvekili, belediye meclis üyeleri, il genel meclis üyeleri doğrudan halk tarafından seçilir.
54. C Sendika kurmak memurluktan çıkarılmayı gerektiren hal ve fiiller arasında yer almaz. Basına demeç vermek memurların yasakları arasında yer alır. Memurluktan çıkarılmayı gerektiren hal ve fiiller şunlardır: Siyasi partiye girmek, terör örgütüne üyelik ve örgütün propagandasını yapmak, kamu imkanlarını örgüt lehine kullanmak ve kullandırmak, özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek, yetki almadan gizli bilgileri açıklamak, siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek, Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki kanuna aykırı fiilleri işlemek, amire fiili tecavüzde bulunmak, grev yapmak.
55. C Alexander Bell ve ailesi yıllarca güzel konuşma üzerine çalışmalar yapmıştır. Graham Bell'de çalışmalarını sesin iletimi ve bu yolla iletişim kurma üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bunun sonucu olarak 1876'da telefon icat etmiştir.
56. A Ülkemizin 3713 km² ile en büyük gölü Van Gölü'dür. Onu sırası ile Beyşehir, Tuz, Eğirdir ve İznik Gölleri takip etmektedir.
57. C 12 Mart 1921'de kabul edilen İstiklal Marşı Türk ordusuna ithaf edilmiştir.
58. C AB dönem başkanlıkları ocak-haziran ve temmuz aralık olmak üzere AB'ye üye ülkeler tarafından 6 aylık sürelerle yürütülmektedir. 2022'de birinci dönem Fransa ikinci dönem ise Çekya başkanlığı üstlenmektedir.
59. A Oruç Reis Gemisi Türkiye'nin ilk yerli ve milli sismik araştırma gemisidir. İlk defa Fatih sonrasında da Yavuz ve Kanuni gemileri ise sondaj çalışmaları yapacak şekilde tasarlanmış ve envantere girmiştir. Barbaros Hayreddin Paşa gemisi ise sismik araştırma yapmak için tasarlanmıştır.
60. A Cumhurbaşkanlığına bağlı strateji ve bütçe başkanlığı tarafından hazırlanarak uygulamaya konulan kalkınma planı 2019 ve 2023 yıllarını kapsamaktadır. Bu plan Türkiye'nin 11. Kalkınma planıdır.